

31.3
2556
1.4

คุณภาพชีวิตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระเสริมประสบการณ์ชีวิต
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม

ปริญญาโท

ของ

นัยนา มีศิริ

11 พ.ค. 2535

ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษาบัณฑิต

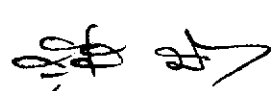
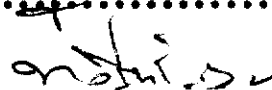
เมษายน 2529

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

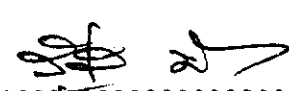
178585

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานินทน์
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธาน

..... กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

..... กรรมการ

..... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เนื่องจากผู้วิจัยได้รับคำแนะนำช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์สุจินต์ ปริษามารถ และอาจารย์ทวีสิทธิ์ สิทธิกร ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก คุณประเสริฐศักดิ์ ปานรัตน์
คุณฉัตรินทร์ นิลรัตน์ คุณณอม หุ่นพระณี คุณลักขณา ศิลปดิโนห์ ที่ให้ความช่วยเหลือใน
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม
ศึกษาธิการจังหวัดสมุทรสงคราม นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม นายกเทศมนตรีเทศบาล
ตำบลอัมพวา คณะครูและนักเรียนในจังหวัดสมุทรสงคราม ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวก
สะดวกเป็นอย่างดียิ่ง ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณ คุณเพิ่มสุข บุญเรือง และคณะครูโรงเรียนวัดบางวันทอง (ปัญญารามบุรี)
ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ฝ่ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอเทอศพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และพี่น้องทุกท่าน ที่กรุณาให้
การสนับสนุน ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

นัยนา มีศิริ

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า /	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า /	6
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
	ข้อตกลงเบื้องต้น	7
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับสุขภาพจิต	10
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	24
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	31
3	วิธีดำเนินการ	32
	ประชากร /	32
	กลุ่มตัวอย่าง /	32
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล /	37
	แบบสอบถามวัดสุขภาพจิต	37
	ลักษณะเครื่องมือ	37
	เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามวัดสุขภาพจิต	38
	ขั้นตอนในการปรับปรุงแบบสอบถามวัดสุขภาพจิต	38
	การหาคุณภาพแบบสอบถามวัดสุขภาพจิต	39

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ...	40
ลักษณะเครื่องมือ	40
เกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	40
ขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	40
การหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	41
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	42
การวิเคราะห์ข้อมูล	42
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	43
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
5 สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ	92
ความมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้	92
กลุ่มตัวอย่าง	92
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้	92
การวิเคราะห์ข้อมูล	93
สรุปผลการศึกษาครั้งนี้	93
อภิปรายผล	95
ข้อเสนอแนะ	107
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	108
บรรณานุกรม	109
ภาคผนวก	119

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากร จำแนกตามเพศและสถานที่ตั้งของโรงเรียน	32
2	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายชื่อโรงเรียน สถานที่ตั้ง โรงเรียนและเพศ	33
3	แสดงจำนวนสรุปกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและสถานที่ตั้งโรงเรียน ...	35
4	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ สถานที่ตั้งโรงเรียน และ ลักษณะอาชีพผู้ปกครอง	35
5	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ สถานที่ตั้งโรงเรียน และ ลักษณะครอบครัว	36
6	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม	50
7	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสุขภาพจิตกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม	51
8	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของคะแนนสุขภาพจิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตาม เพศ	52
9	แสดงการเปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิต ระหว่างนักเรียนหญิงกับนักเรียน ชาย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม	53
10	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของคะแนนสุขภาพจิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามสถานที่ ตั้งโรงเรียน	54

11	แสดงการ เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยสุขภาพจิตระหว่างนักเรียนโรงเรียน ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม	55
12	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละเกี่ยวกับสุขภาพจิต ด้านอาการทางกายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะอาชีพผู้ปกครอง	56
13	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิตด้านอาการ ทางกาย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะอาชีพผู้ปกครอง	57
14	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละเกี่ยวกับสุขภาพจิต ด้านมโนภาพแห่งตน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะอาชีพผู้ปกครอง	58
15	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิตด้านมโนภาพ แห่งตน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะอาชีพผู้ปกครอง	59
16	แสดงผลการ เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของคะแนนสุขภาพจิตด้านมโนภาพ แห่งตน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะอาชีพผู้ปกครอง	60
17	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละเกี่ยวกับสุขภาพจิต ด้านซึมเศร้า ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะอาชีพผู้ปกครอง	61
18	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิตด้านซึมเศร้า ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตาม ลักษณะอาชีพผู้ปกครอง	62

19	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของคะแนนสุขภาพจิตด้าน วิตกกังวล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะอาชีพผู้ปกครอง	63
20	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิตด้านวิตกกังวล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตาม ลักษณะอาชีพผู้ปกครอง	64
21	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของคะแนนสุขภาพจิต ด้านก้าวร้าว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะอาชีพผู้ปกครอง	65
22	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิตด้านก้าวร้าว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตาม ลักษณะอาชีพผู้ปกครอง	66
23	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของคะแนนสุขภาพจิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตาม ลักษณะอาชีพผู้ปกครอง	67
24	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิต ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะอาชีพ ผู้ปกครอง	68
25	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของคะแนนสุขภาพจิต ด้านอาการทางกาย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะครอบครัว	69
26	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิตด้านอาการ ทางกาย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะครอบครัว	70

27	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของคะแนนสุขภาพจิต ด้านนิภาพแห่งตน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะครอบครัว	71
28	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิตด้านนิภาพ แห่งตน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะครอบครัว	72
29	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของคะแนนสุขภาพจิต ด้านซึมเศร้า ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะครอบครัว	73
30	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิตด้านซึมเศร้า ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตาม ลักษณะครอบครัว	74
31	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของคะแนนสุขภาพจิต ด้านวิตกกังวล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะครอบครัว	75
32	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิตด้านวิตกกังวล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตาม ลักษณะครอบครัว	76
33	แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของคะแนนสุขภาพจิตด้าน วิตกกังวล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะครอบครัว	77
34	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของคะแนนสุขภาพจิต ด้านก้าวร้าว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะครอบครัว	78

35	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิตด้านก้าวร้าว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตาม ลักษณะครอบครัว	79
36	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของคะแนนสุขภาพจิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตาม ลักษณะครอบครัว	80
37	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิต ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะครอบครัว ...	81
38	แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของคะแนนสุขภาพจิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตาม ลักษณะครอบครัว	82
39	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละเกี่ยวกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามเพศ	83
40	แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ระหว่างนักเรียนหญิงกับนักเรียนชาย	84
41	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามสถานที่ตั้งโรงเรียน	85
42	แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามสถานที่ตั้งโรงเรียน	86

43	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนรู้กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะอาชีพผู้ปกครอง	87
44	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะอาชีพผู้ปกครอง	88
45	แสดงการ เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะอาชีพผู้ปกครอง	89
46	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนรู้กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะครอบครัว	90
47	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะครอบครัว	91
48	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามวัดสุขภาพจิต	139
49	แสดงค่าอำนาจจำแนกและค่าความยากง่ายเป็นรายข้อของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	141

ภูมิหลัง

สุขภาพเป็นองค์ประกอบที่สำคัญและจำเป็นของชีวิตมนุษย์ทุกคนและ เป็นวิถีชีวิตตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย ในด้านการศึกษาถือว่าสุขภาพเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อความเจริญงอกงามและพัฒนาการทุก ๆ ด้านในตัวบุคคล ถ้าเด็กเรียนมีสุขภาพดีแล้วการศึกษาเล่าเรียนย่อมจะดำเนินไปได้ด้วยดี แต่เด็กเรียนมีสุขภาพไม่ดีการศึกษาเล่าเรียนก็จะไม่ได้ผลเต็มที่ ดังนั้น ในการจัดการศึกษาเพื่อให้เด็กเรียนสามารถศึกษาเล่าเรียนและใช้ความรู้ที่ได้รับมาให้เป็นประโยชน์แก่ตนเอง สังคมและประเทศชาติแล้วควรที่จะต้องส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีสุขภาพที่ดี ซึ่งมีได้หมายถึง การส่งเสริมให้มีสุขภาพทางกายเพียงอย่างเดียว แต่จะต้องรวมถึงสุขภาพทางจิตใจ และสังคม ทั้งนี้เพราะผู้ที่มีสุขภาพดีนั้นจะต้องมีสุขภาพที่ดีทั้งสุขภาพทางกายสุขภาพจิตและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

สุขภาพจิตที่ดีเป็นลักษณะที่สำคัญสำหรับประชากรที่มีคุณภาพ พลเมืองของประเทศที่กำลังพัฒนานั้น นอกจากจะต้องมีความรู้ความสามารถสูง มีค่านิยมและพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศแล้ว ยังต้องเป็นผู้ที่มีสุขภาพที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจจึงจะสามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศได้ ผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพจิตได้กล่าวไว้ว่า (หม แสงสิงแก้ว 2521 : 42) คนที่สุขภาพไม่ดีย่อมด่วงความเจริญทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ส่วนคนที่มีร่างกายแข็งแรง แต่จิตใจไม่ปกติก็เป็นเครื่องด่วงความเจริญและบางครั้งก็อาจทำลายเศรษฐกิจของชาติอีกด้วย เพราะคนที่มีความผิดปกติทางจิต จะเป็นภาระแก่สังคมที่จะต้องคอยดูแลรักษา เป็นการสูญเสียทั้งเวลา เงินทองและกำลังงานที่ควรจะนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศด้านอื่น ๆ

ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าคนไทยจำนวนมากกำลังเผชิญกับภาวะเศรษฐกิจฝืดเคือง ภาวะความไม่ปลอดภัยต่าง ๆ ในสังคม สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ชีวิตประจำวันของทุกคนเต็มไปด้วยปัญหาต่าง ๆ ที่จะต้องขึ้นร่นต่อสู้ ทำให้เกิดความตึงเครียดทางด้านอารมณ์และจิตใจอันเป็นเหตุให้บุคคลมีสุขภาพจิตเสื่อมได้ง่าย ปัญหาสุขภาพจิตจึงเพิ่มจำนวน

มากขึ้นทุกปี โรงพยาบาลโรคจิตและแผนกจิตเวชต่าง ๆ รวมถึงศูนย์สุขภาพจิตหลายแห่ง
ต้องรับคนไข้เพิ่มมากขึ้น อัตราเพิ่มของผู้ป่วยพบว่า ให้มีการเพิ่มเฉลี่ยถึงร้อยละ 14.5 ต่อปี
และในปี พ.ศ. 2524 มีผู้ป่วยจิตเวชเข้ารับการรักษากลายเป็นผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลทั้งหมดถึง
1,165,428 คน (หทัย ชิตานนท์ 2527 : 59 - 62) สถิติของเด็กที่มาขอรับบริการ
ที่ศูนย์สุขภาพจิตตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 ถึงปี พ.ศ. 2527 ก็เพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกปี (สถิติ
ศูนย์สุขภาพจิต 2523 - 2527) นอกจากนี้ ดร. สิงห์วิสัย ให้ศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพจิต
ของเคื่าระดับประถมศึกษา และทำนายโดยอ้างอิงสถิติขององค์การอนามัยโลกว่า (ดร.
สิงห์วิสัย 2525 : 1 - 5 อ้างอิงจาก พรอ. 1977 : 14, C / 22 UNICEF. 1979)
ในอีก 20 ปีข้างหน้า เคื่าระดับประถมศึกษาในจำนวน 100 คน จะมีลักษณะพฤติกรรมปรวน
ทั้งนี้คือ

- 1 - 2 คน จะเป็นอาชญากรต้องใช้เวลาในคุก
- 2 - 4 คน จะมีความบกพร่องทางเชาวน์ปัญญา จะดำรงชีวิตอย่างยากลำบาก
หากไม่ได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้องและจะเป็นภาระของสังคม
- 4 - 5 คน จะมีอาการทางจิตรุนแรงซึ่งต้องการการกักตุนจากสมาชิกในบ้าน
หรือกักอยู่ในสถานที่ที่หักห้าม

4 - 5 คน จะต้องใช้เวลาช่วงหนึ่งอยู่ในโรงพยาบาลโรคจิต

ส่วนจำนวนที่เหลืออีกประมาณ 30 - 50 คน จะไม่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมี
ความสุข หรือใช้ความสามารถได้ไม่เต็มที่เพราะมีปัญหาด้านอารมณ์และบุคลิกภาพ ซึ่งบุคคล
เหล่านี้จะต้องเป็นภาระของประเทศชาติและครอบครัวในการดูแลรักษา นอกจากนี้บุคคลที่มี
ปัญหาสุขภาพจิตยังจะนำไปสู่อันตรายร้ายแรงอย่างอื่นมากมาย เช่น ปัญหายาเสพติด
ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาครอบครัว ปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนอื่น ๆ ซึ่งปัญหาทางสุขภาพจิตนี้
นับเป็นปัญหาสำคัญในวงการสุขภาพ

เป็นที่ยอมรับว่าสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาทางสุขภาพจิต คือ
สภาพแวดล้อม บุคคลจะมีสุขภาพที่ดีจะต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดความมั่นคงปลอดภัย
และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้ (Nikelly. 1966 : 122)
โรงเรียนนับว่าเป็นสภาพแวดล้อมที่สำคัญและมีอิทธิพลอย่างยิ่งสำหรับเด็ก เพราะมีบทบาทใน

ด้านการถ่ายทอดวิชาการ ลักษณะนิสัย อาชีพการงาน ตลอดจนพื้นฐานที่แข็งแรงของบุคลิกภาพและ
 สุขนิสัย นักเรียนจะต้องใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนไม่น้อยกว่าวันละ 6 ชั่วโมง สภาพแวดล้อมต่าง ๆ
 ภายในโรงเรียนอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตของนักเรียนได้ทั้งสิ้น เป็นต้นว่า ตัวครู กลุ่มเพื่อน
 ระเบียบวินัยของโรงเรียนและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ 2524 :
 67) ถ้าองค์ประกอบต่าง ๆ ดังกล่าวไม่เหมาะสม นักเรียนไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับ
 โรงเรียนได้จะทำให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตขึ้น ดังนั้น โรงเรียนจึงควรหาทางป้องกันปัญหา
 สุขภาพจิตของนักเรียนโดยจัดสภาพแวดล้อมทั้งทางสรีรวิทยาและทางสังคมให้เหมาะสม และ
 เพื่อให้สอดคล้องกับท้องถื่นการณ์ของโลกให้กำหนดให้งานสุขภาพจิตเป็นส่วนหนึ่งของการ
 สาธารณสุขมูลฐาน ในประเทศที่กำลังพัฒนาขึ้น จึงควรที่จะให้ให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับ
 การดูแลสุขภาพสุขภาพจิตขึ้นพื้นฐานแก่นักเรียนโดยให้นักเรียนรู้จักปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม
 ต่าง ๆ และสามารถแก้ไขปัญหาคความตึงเครียดที่เกิดขึ้นกับตัวเองได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
 ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาซึ่งนับว่าเป็นการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อพลเมืองส่วนใหญ่
 ของประเทศ และจากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 นั้น ประกอบด้วย กลุ่มประสบการณ์
 ทั้งหมด 5 กลุ่มประสบการณ์ จากกลุ่มประสบการณ์ทั้งหมดของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช
 2521 นี้ กลุ่มประสบการณ์สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เป็นกลุ่มประสบการณ์ที่ว่าด้วย
 กระบวนการแก้ปัญหาชีวิตและสังคม กล่าวถึงปัญหาและความต้องการของมนุษย์ในถิ่นต่าง ๆ
 เพื่อการดำรงอยู่และการดำเนินชีวิตที่ดี จึงนับเป็นกลุ่มประสบการณ์ที่มีความสำคัญในอันที่จะ
 ทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์
 ชีวิตเป็นกลุ่มประสบการณ์ที่ประกอบด้วยความรู้ทางวิทยาศาสตร์ สุขศึกษา และสังคมศึกษาของ
 หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2503 เข้าไว้เป็นกลุ่มเดียวกัน โดยมีหลัก 4 ประการ คือ
 เพื่อให้มีชีวิตอยู่รอด เพื่อให้ชีวิตอยู่ดีมีสุข เพื่อให้ชีวิตอยู่ได้ตามสภาพแวดล้อม และเพื่อให้มีชีวิต
 อยู่ในสังคมได้ดี ตลอดจนให้กำหนดจุดมุ่งหมายทั่วไปเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานและปฏิบัติตน
 ให้ถูกต้องเกี่ยวกับสุขภาพทั้งทางร่างกายจิตใจ ทั้งส่วนบุคคลและชุมชน ให้มีความรู้พื้นฐานและ
 สามารถที่จะดำรงชีวิตได้ นอกจากนี้ยังให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมที่กำลัง
 เปลี่ยนแปลง สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นสิ่งแวดล้อม
 ทางธรรมชาติ เทคโนโลยีและสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 176) จากหลักการ

และจุดมุ่งหมายของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่กล่าวไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 นี้ ชี้ให้เห็นว่า ถ้าจะจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนในระดับประถมศึกษา มีความรู้ความสามารถแก้ปัญหาชีวิตและสังคมเพื่อการดำรงอยู่และการดำเนินชีวิตที่ดีนั้น จะต้องใช้มวลประสบการณ์กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียน จึงเป็นหน้าที่ของโรงเรียน ตลอดจนครูและผู้เกี่ยวข้องให้ร่วมมือกันปรับปรุงการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มที่ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมาใช้แก้ปัญหาในชีวิตและสังคมได้อย่างเหมาะสม สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข ไม่มีปัญหาขัดแย้งทางด้านจิตใจ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและตอบสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตรได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนี้จะ เป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนักเรียนได้ ซึ่งนักจิตวิทยาและนักการศึกษา ให้ความสำคัญศึกษาค้นคว้าหาคำตอบสำหรับปัญหาเหล่านี้และพร้อมที่จะนำผลที่ได้ไปปรับปรุงหรือป้องกันปัญหาที่มีผลต่อการเรียนรู้เพื่อให้ นักเรียนได้รับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงที่สุดนั่นเอง และจากการศึกษาพบว่า การที่นักเรียนมีสติปัญญาเท่าเทียมกันนั้น มิได้หมายความว่า จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่าเทียมกัน เพราะการที่บุคคลจะประสบความสำเร็จทางการเรียนได้ก็เพียงไรย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางด้านสติปัญญาและองค์ประกอบทางด้านที่ไม่ใช่สติปัญญา อันได้แก่ วุฒิภาวะ แรงจูงใจ นิสัยทางการเรียน ทักษะทางการเรียน เจตคติของนักเรียน ตัวครู วิธีสอนรวมถึงโรงเรียนและวิชาที่เรียน (Mehrens and Lehmann, 1978 : 587) นอกจากนี้ นักจิตวิทยาและนักการศึกษาให้ศึกษา พบว่า สุขภาพจิตมีความเกี่ยวข้องกับการเรียนของนักเรียน นักเรียนที่มีปัญหาทางสุขภาพจิตจะ ทำให้ความสามารถในการเรียนรู้ลดลง ขาดความสนใจสภาพแวดล้อมรอบตัว มีการรับรู้ที่บิดเบือน หดหยาความสามารถในการเรียนรู้ ถ้านักเรียนมีสุขภาพจิตดีไม่กังวลหรือหมกมุ่นอยู่แต่เรื่องอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนแล้ว นักเรียนจะเรียนด้วยความสนใจและเข้าใจสิ่งที่เรียน แต่ถ้านักเรียนมีสุขภาพจิตไม่ดี คอยกังวลหรือหมกมุ่นในเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับการเรียน นักเรียนจะเรียนด้วยความไม่เข้าใจจนทำให้สอบตกได้

จะเห็นได้ว่าสุขภาพจิตเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างมาก แต่ในสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันนี้ จังหวัด

สมุทรสงครามยังไม่มี การสำรวจวิจัยเกี่ยวกับสุขภาพจิตของนักเรียนในระดับประถมศึกษา และจากการประเมินผลการเรียนของนักเรียนที่ผ่านมา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริม ประสิทธิภาพการมีชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่เป็นที่น่าพอใจของนักการศึกษา

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงภาวะสุขภาพจิตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสิทธิภาพการมีชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม และ ศึกษาว่า องค์ประกอบทางด้านสุขภาพจิตจะส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่ม สร้างเสริมประสิทธิภาพการมีชีวิตของนักเรียนหรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมสุขภาพจิต ของนักเรียนในโรงเรียน ตลอดจนเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริม ประสิทธิภาพการมีชีวิตให้พัฒนาไปในทางที่ดี

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่ม สร้างเสริมประสิทธิภาพการมีชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม
2. เพื่อ เปรียบเทียบสุขภาพจิตระหว่างนักเรียนหญิงกับนักเรียนชาย
3. เพื่อ เปรียบเทียบสุขภาพจิตระหว่างนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาล กับนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาล
4. เพื่อ เปรียบเทียบสุขภาพจิตของนักเรียนที่ถูกครอบงำโดยอาชีพ รับราชการ ลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ รับจ้างทั่วไป เกษตรกร ค้าขาย ประมง
5. เพื่อ เปรียบเทียบสุขภาพจิตของนักเรียนที่อยู่อาศัยกับบิดา - มารดา อยู่กับบิดา หรือมารดา และอาศัยอยู่กับบุคคลอื่นที่มีใช้บิดาหรือมารดา
6. เพื่อ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสิทธิภาพการมีชีวิต ระหว่างนักเรียนหญิงกับนักเรียนชาย
7. เพื่อ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสิทธิภาพการมีชีวิตระหว่าง นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาลกับนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาล

8. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ รับจ้างทั่วไป เกษตรกร ค้าขาย ประมง

9. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดามารดา อาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดา และอาศัยอยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดาหรือมารดา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมสุขภาพจิตของนักเรียน
2. เพื่อประโยชน์แก่ผู้สนใจจะศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสุขภาพจิตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2528 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งเรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาล จำนวน 1,019 คน เป็นชาย 520 คน และหญิง 499 คน และเรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาล จำนวน 2,954 คน เป็นชาย 1,551 คน และหญิง 1,433 คน รวมทั้งสิ้น 4,003 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2528 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งเรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาล จำนวน 289 คน เป็นชาย 148 คน และหญิง 141 คน และเรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาล จำนวน 327 คน เป็นชาย 168 คน และหญิง 159 คน รวมทั้งสิ้น 616 คน

ตัวแปรที่จะศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ สถานที่ตั้งของโรงเรียน อาชีพผู้ปกครองและลักษณะครอบครัว

ตัวแปรตาม ได้แก่ สุขภาพจิตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์

ชีวิต

ข้อตกลงเบื้องต้น

ปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียน อาจมีสาเหตุจากตัวแปรอื่น ๆ เช่น สภาพความเป็นอยู่ ในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู การย้ายถิ่น ภาวะเป็นคั่นอื่น ๆ ความพิการทางกาย บรรเทาภาศ ในห้องเรียน การสอนของครู ฯลฯ แต่ในการศึกษาค้นนี้ จะศึกษาเฉพาะตัวแปรที่เกี่ยวกับ เพศ สถานที่ตั้งของโรงเรียน อาชีพผู้ปกครอง และลักษณะครอบครัวเท่านั้น

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. สุขภาพจิต หมายถึง สภาพอารมณ์ และจิตใจของนักเรียน ที่แสดงถึงความ สามารถในการปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบสอบถามวัดสุขภาพจิต ซึ่งผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบสอบถามวัดสุขภาพจิต ของ ชีรวัฒน์ นิจนตร (ชีรวัฒน์ นิจนตร 2526 : 235 - 240) แบ่งภาวะสุขภาพจิตออกเป็น 5 ด้าน คือ

1.1 อาการทางกายที่เนื่องมาจากจิตใจ หมายถึง ความผิดปกติทางกาย หรือความเจ็บป่วยเกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น ปวดศีรษะ หน้ามืด วิงเวียนศีรษะ หน้อยง่าย หายใจไม่ค่อยออก มือเท้าลั่น ฯลฯ

1.2 ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองหรือภาพแห่งตน หมายถึง ความรู้สึกที่มี ต่อตนเองทั้งทางบวกและทางลบ เช่น ความภาคภูมิใจในตนเอง การยอมรับนับถือตนเอง ความมีปมด้อย ความสับสนทางจิตใจ ฯลฯ

1.3 ความซึมเศร้า หมายถึง การมีอารมณ์เศร้าหมอง หดหู่ รู้สึกเปล่าเปลี่ยว สิ้นหวัง ฯลฯ

1.4 ความวิตกกังวล หมายถึง ความรู้สึกที่ตัวเองมีเรื่องกลุ่มอยู่เสมอ มีความกลัวในเรื่องต่าง ๆ โดยไม่มีเหตุผล ย้ำคิดย้ำทำ วิตกทุกข์ร้อนในเรื่องต่าง ๆ ตลอดเวลา ฯลฯ

1.5 ความก้าวร้าว หมายถึง อารมณ์ ความคิด หรือการกระทำแบบโกรธแค้น ชื่นเคือง อยากทำลายสิ่งของ อยากด่าว่าหรือทำร้ายคนอื่น ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ มีเรื่องทะเลาะกับคนอื่น ๆ เสมอ ฯลฯ

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หมายถึง ความสามารถในการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียน ประกอบไปด้วยความรู้ทางสังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ และสุขศึกษา ซึ่งสามารถวัดได้โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. สถานที่ตั้งโรงเรียน หมายถึง สถานที่ตั้งของโรงเรียนซึ่งนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างศึกษาอยู่ในขณะตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็น

3.1 โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล

3.2 โรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล

4. อาชีพผู้ปกครอง หมายถึง อาชีพปัจจุบันของผู้ปกครองซึ่งเป็นผู้นำของครอบครัว ของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็นอาชีพต่าง ๆ ดังนี้

รับราชการ ลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ

รับจ้างทั่วไป

เกษตรกร

ค้าขาย

ประมง

5. ลักษณะของครอบครัว หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่นักเรียนอาศัยอยู่ในปัจจุบัน แบ่งเป็น

อาศัยอยู่กับบิดา-มารดา

อาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดา

อาศัยกับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดาหรือมารดา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต

สุขภาพจิต ตามความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายโดย
การแบ่งเป็น "สุขภาพ" หมายถึง "ความสุขปราศจากโรค" และคำว่า "จิต" หมายถึง
"ความนึกคิด" ดังนั้น คำว่า "สุขภาพจิต" จึงหมายถึง "ความนึกที่เป็นสุขปราศจากโรค"
(พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 : 229, 812) ซึ่งคล้ายคลึงกับที่นายแพทย์ ณ
แสงสิงแก้ว กล่าวไว้ว่า (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ 2524 : 2) สุขภาพจิต หมายถึง
สภาพชีวิตที่เป็นสุข ผู้ที่มีอารมณ์มั่นคง สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมที่เปลี่ยนแปลงมาก ๆ
ให้มีสมรรถภาพในการทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความพอใจ และแพทย์หญิงสุภา มาลากุล
ณ อยุธยา ให้ความหมายของสุขภาพจิตว่า (สุภา มาลากุล ณ อยุธยา 2521 :
2 - 3) สุขภาพจิตไม่ใช่เรื่องของโรคจิตโรคประสาทเท่านั้น แต่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิด
และการกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึงความมั่นคงทางใจ บุคคลที่มีสุขภาพจิตดีจะมีความรู้
ตามควรแก่อัตภาพ และสามารถปรับตัวเข้ากับครอบครัว เพื่อนร่วมเรียนและเพื่อนร่วมงาน
ได้เป็นอย่างดี มีการดำรงชีวิตที่สมดุลย์ สามารถรักษาสมดุลย์ทางอารมณ์ได้โดยยอมรับนับถือ
ตนเองและบุคคลอื่น ๆ มีการควบคุมตนเอง อุดหนุน อดกลั้นต่อความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถ
ที่จะเป็นผู้ให้และผู้รับ รู้จักตัดสินใจและรับผิดชอบ เผชิญปัญหาและความล้มเหลวได้อย่างสงบ
นอกจากนี้ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และ กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ ได้กล่าวถึงความหมายของ
สุขภาพจิตไว้คล้ายคลึงกันว่า (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ 2518 : 3, กมลรัตน์ หล้าสูงษ์
2524 : 2) สุขภาพจิต คือ สภาพความสมบูรณ์ของจิตใจที่ปราศจากอาการผิดปกติต่าง ๆ
ทางจิต เช่น โรคจิต โรคประสาท หรือพฤติกรรมที่ผิดปกติ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม
ในสังคมโดยไม่มีข้อขัดแย้งภายในจิต ส่วนในต่างประเทศนั้น มูลี กล่าวไว้ว่า (Mouly.
1965 : 427) สุขภาพจิต หมายถึง การกระทำ พฤติกรรมที่เหมาะสม เพื่อสนองความ
ต้องการของบุคคล เป็นการลดความตึงเครียดทางอารมณ์หรือการปรับตัวเพื่อสัมพันธ์ภาพอันดี

ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม เช่น วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสังคม และแกสเซอร์ มีความเห็นเรื่องสุขภาพจิตสอดคล้องกับมูลิโนเรื่องการปรับตัวเพื่อสนองความต้องการของบุคคล โดยกล่าวว่า (Glasser. 1960 : 187 - 189). สุขภาพจิตเป็นความสามารถของบุคคลที่จะสนองความต้องการต่าง ๆ ของบุคคลได้สำเร็จโดยไม่ขัดกับความต้องการของผู้อื่นและโดยที่ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์จำแนกได้เป็น 2 ประการ คือ ต้องการรักและเป็นที่รักของผู้อื่น อีกประการหนึ่งคือ ต้องการที่จะเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีค่าทั้งต่อตนเองและผู้อื่น คนที่สามารถปรับตัวได้ก็คือ คนที่สามารถประพฤติปฏิบัติไปในทางที่จะทำให้ตนเองเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีค่าทั้งต่อตนเองและผู้อื่น การปรับตัวนั้นเป็นสภาวะการปรับตัวที่ซับซ้อนซึ่งจะมีอยู่ตลอดชีวิต และเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการมีสุขภาพจิตดี และจากความหมายของสุขภาพจิตนี้ องค์การอนามัยโลก ได้กล่าวไว้ว่า (ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ สุจินต์ ปริษามารถ 2524 : 61) สุขภาพจิตคือ ความสามารถของบุคคลที่ปรับตัวให้มีความสุขอยู่กับสังคมและสิ่งแวดล้อมให้ได้ มีความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่น และดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความสมดุลอย่างสุขสบาย รวมทั้งสนองความต้องการของตนเองในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงได้โดยไม่มีข้อขัดแย้งภายในจิตใจเกิดขึ้น ทั้งนี้คำว่าสุขภาพจิตมิได้หมายความว่าเฉพาะเพียงปราศจากการของโรคประสาทและโรคจิตเท่านั้น แต่จะเป็นผู้ที่สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้ด้วย

จากความหมายของสุขภาพจิต ที่นักจิตวิทยาหลาย ๆ ท่านกล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าสุขภาพจิตคือ สภาพอารมณ์และจิตใจที่แสดงออกถึงความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและสังคมตลอดจนถึงความพึงพอใจ ความสุขที่บุคคลได้รับอันเนื่องมาจากความต้องการได้รับการตอบสนองและสามารถทำประโยชน์ให้แก่ตนและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการบ่งถึงภาวะสุขภาพจิตที่ดีเพียงด้านเดียว แต่ในความเป็นจริงแล้ว สุขภาพจิตควรจะมีความหมายครอบคลุมทั้งด้านบวกและด้านลบ คือ ภาวะสุขภาพจิตดีและสุขภาพจิตเสื่อม ทั้งนี้ ลักษณะสุขภาพจิตของเราก็จะสามารถแยกได้ 2 ลักษณะคือ ลักษณะของเด็กที่มีสุขภาพจิตดีและสุขภาพจิตเสื่อม

การวินิจฉัยว่าบุคคลจะมีสุขภาพจิตดีหรือไม่นั้น นักจิตวิทยาหลายท่านได้วางแนวทางในการพิจารณาไว้ดังนี้ แชนเฟอร์ค อธิบายว่า (มยุรี นพาลย์ 2527 : 19

อ้างอิงจาก sanford. 1954) ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะต่อสู้และเผชิญปัญหาในชีวิตของตนด้วยอารมณ์ที่มั่นคงปลอดภัย ยอมรับข้อจำกัดของตนเอง มีความนับถือตนเอง มั่นใจในตนเองและพึ่งตนเองได้ เพียงพอในลักษณะที่ตรงกับความเป็นจริง ไม่ประเมินความสามารถของตนสูงหรือต่ำเกินไป เด็กที่มีสุขภาพจิตดีจะสามารถที่จะสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีกับเพื่อนฝูง พ่อแม่ และผู้ใหญ่คนอื่น ๆ มีความสนใจและรักใคร่คนอื่น ๆ และสร้างสัมพันธ์ภาพที่น่าพอใจได้ สามารถที่จะเป็นสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ ได้โดยไม่รู้สึกว่าตนเองถูกครอบงำหรือควบคุม ตลอดจนรู้จักทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อคนอื่น นอกจากนี้ในการที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพจิตดีนั้นเด็กจะต้องเรียนรู้ความเป็นจริงอย่างมีเหตุผล สามารถควบคุมความกระวนกระวายใจและจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง ต้องรู้จักสร้างสมบุณภาพในชีวิตเพื่อจะสามารถควบคุมอารมณ์ สัญชาตญาณและสติสัมปชัญญะได้โดยไม่มีข้อขัดแย้งภายในจิตใจ ตลอดจนสามารถตั้งเป้าหมายที่สอดคล้องกับความเป็นจริงหรือมีทางเป็นไปได้ และริเริ่มแสวงหาถึงคุณสมบัติของเยาวชนที่มีสุขภาพจิตดีไว้สอดคล้องกับเลย์คอก แต่มีส่วนที่เพิ่มเติมมาบ้าง คือ (Ringness. 1968 : 12) เด็กที่มีสุขภาพจิตดีต้องประเมินตนเองได้ถูกต้องทั้งข้อดีและข้อเสีย พยายามหาหนทางแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองมากกว่าที่จะหลบหนีหรือใช้กลวิธีป้องกัน (Defense machanism) ตลอดเวลาและจะต้องรู้สึกว่ามีอิสระในตนเอง ไม่ต้องพึ่งพิงคนอื่น รวมทั้งมีความยืดหยุ่น มีเป้าหมาย และมีอุดมคติที่มั่นคงแน่นอน ส่วนบุพผา มาลีวงศ์ มีความเห็นว่า (บุพผา มาลีวงศ์ 2521 : 14 - 15) เยาวชนที่มีสุขภาพจิตดีจะต้องเป็นผู้สามารถเข้าใจตนเองและผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง มีความร่าเริงแจ่มใส แสดงอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ ปฏิบัติตนได้ถูกต้องกับกาลเทศะอยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ได้อย่างมีความสุข มีความรู้สึกว่าจะทำงานได้สำเร็จแม้ว่างานนั้นจะเป็นงานที่ยาก ตั้งใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถยอมรับพฤติกรรมและความรู้สึกของผู้อื่น มีเหตุผลในการกระทำสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งยอมรับความสามารถและความบกพร่องของตนเอง และวรรณิ ลิ้มอักษร มีความเห็นเกี่ยวกับลักษณะของเยาวชนที่มีสุขภาพจิตดีคล้ายคลึงกัน แต่มีความเห็นเพิ่มเติมว่า (วรรณิ ลิ้มอักษร 2524 : 42) เยาวชนที่มีสุขภาพจิตดี ควรจะมีความตั้งใจเรียนและมักจะประสบความสำเร็จในการเรียน มีความพึงพอใจในความสำเร็จ

ของตน มีความสดชื่นร่าเริงในการทำงาน การเล่นและมีความสุขในสิ่งคนที่ตนอยู่ สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างถูกต้องโดยใช้เหตุผลของตนเองและเจตคติในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจ สามารถเผชิญกับปัญหาได้อย่างไม่เกรงกลัว

จากคุณลักษณะของเยาวชนที่มีสุขภาพจิตดี ซึ่งนักจิตวิทยาหลายท่านทั้งในประเทศและต่างประเทศกล่าวมาทั้งหมดนี้พอจะสรุปได้ว่า ผู้มีสุขภาพจิตดีจะเป็นผู้ที่ปรับตัวให้มีความสุขได้ในสังคมและสิ่งแวดล้อมของตน สามารถสนองความต้องการของตนเองได้อย่างเหมาะสม มีความมั่นคงทางใจและมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น ทั้งนี้ให้หมายความว่าบุคคลที่มีสุขภาพจิตดีจะไม่มีปัญหาเลย แต่จะต้องเป็นผู้ที่กล้าเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ และสามารถแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้อย่างเหมาะสม ส่วนลักษณะของเด็กที่มีสุขภาพจิตเสื่อม นั้น ดันและเนเกล ให้นัยเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมเพราะจิตใจไม่ปกติออกเป็น 4 พวก (Dunn and Nagel citing Quay. 1966 : 19) พวกแรก ได้แก่ เด็กที่เรียกร้องความสนใจ ทำเสียงอึกที่กกริกโครม หยาบคาย ก้าวร้าวทั้งทางวาจาและทางกาย และเด็กที่อยู่ไม่สุข พวกที่ 2 ได้แก่ เด็กที่มีความวิตกกังวล และแยกตัวออกจากสังคม มีอารมณ์อ่อนไหว เช่น รู้สึกเป็นลมห้อย ขาดความมั่นใจในตนเอง กลัวและวิตกกังวล พวกที่ 3 ได้แก่ เด็กที่มีความสามารถน้อย ขาดวุฒิภาวะ ไม่ค่อยสนใจอะไร เกียจคร้าน ผันกลางวัน เจ็บขริม ทุกคนเดียว พูดกับวัตถุสิ่งของ ทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่สำเร็จ พวกสุดท้ายได้แก่ เด็กเกเร ทำผิดระเบียบของสังคม ชอบรวมเป็นแก๊งค์ หมิโรงเรียนหรือเลี้ยงงาน ส่วน บุพผา มาลิวังศ์ กล่าวว่า (บุพผา มาลิวังศ์ 2521 : 15) เด็กที่มีปัญหาสุขภาพจิตนั้น จะสังเกตได้จากลักษณะท่าทางความประพฤติ ตลอดจนการปฏิบัติ เด็กพวกนี้จะไม่มีความวิตกกังวล มีท่าทางเคร่งเครียด แสดงอารมณ์ไม่เหมาะสมตลอดเวลา เช่น โกรธอย่างไม่มีเหตุผล หวาระแวง ขาดความสามารถในการเผชิญความจริง มีท่าทางเหมือนคนไม่มีชีวิตจิตใจ ไม่มีความสุข หน้าตาเศร้าหมอง ชอบหลีกเลี่ยงในการติดต่อกับผู้อื่น มีความรู้สึกต่อคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตบิดเบือนไป เช่น เห็นสิ่งที่สำคัญไม่มีคุณค่า และเห็นสิ่งที่ไม่มีความสำคัญเป็นสิ่งสำคัญ นอกจากนี้ อาจจะมีการขัดแย้งกันระหว่างความสามารถกับการกระทำ สิ่งที่เกิดขึ้นกับสิ่งที่ทำตลอดจนมุ่งหมายที่ตั้งขึ้นและความสามารถที่จะทำ เด็กที่มีสุขภาพจิตดีไม่อาจจะเห็นได้จากพฤติกรรมอื่น ๆ อีกเช่น แสดงอาการเกรงกลัวผู้ใหญ่ตลอดเวลา

พูดมากไร้สาระ มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับวัย นอกจากนี้ สมทรง สุวรรณเลิศ ให้อธิบายลักษณะของเด็กระดับประถมศึกษาที่มีปัญหาสุขภาพจิตว่า (สมทรง สุวรรณเลิศ 2517 : 22 - 23) ปัญหาที่พบบ่อยที่สุด ปัญหาเกี่ยวกับการเรียน ซึ่งทำให้เด็กรู้สึกเป็นลมห้อย เรียนไม่ทันเพื่อน และเกิดปัญหาทางอารมณ์ตามมา สาเหตุของการเรียนไม่ได้อาจมาจากความบกพร่องทางเชาวิญญาหรือความบกพร่องทางกายและเด็กอีกพวกหนึ่งที่พบเป็นปัญหาทางสุขภาพจิตคือ เด็กที่เรียนไม่ทัน ๗ ที่มีเชาวิญญาอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยหรือสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยซึ่งอาจมีปัญหามาจากได้รับความกดดันจากพ่อแม่และครู ซึ่งตั้งเป้าหมายในการเรียนไว้สูงจนทำให้เด็กรู้สึกว่าแม้จะให้พยายามแล้ว ก็ยังไม่เห็นที่สมใจของพ่อแม่ เด็กจึงเริ่มมีปฏิกิริยาแบบถอยหนี ขาดความมุ่งมั่นที่จะทำให้สำเร็จ สำหรับปัญหาทางอารมณ์ที่พบในเด็กวัยนี้ เช่น ปัญหาการพูด บัสนวาระรทนนอน กุณว กัดเล็บ ลงมือลงเท้า นอกจากนี้ ยังมีพฤติกรรมผิดปกติต่าง ๆ ได้แก่ ก้าวร้าว ลักขโมย หมิ่นโรงเรียน และจากการวิจัยของแพทย์หญิงภิรมณ์ สุทธาภิรมณ์ ณ พัทธ และคนอื่น ๆ พบผลการวิจัยสอดคล้องกับความเห็นของสมทรง สุวรรณเลิศ กล่าวคือ (มติชน 20 กุมภาพันธ์ 2527 หน้า 5) เด็กระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเอง เช่น เบื่อทุกอย่างเศร้าใจโดยไม่มีสาเหตุ คิดว่าพ่อแม่ชอบพี่น้องมากกว่าตน และยังมีพฤติกรรมที่ไม่ปกติ เช่น หิยของคนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่ไปโรงเรียน พอใจให้คนอื่นเสียหยา

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ มีความคิดเห็นว่า (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ 2518 : 268) เด็กที่มีสุขภาพจิตเสื่อมนั้นจะแสดงออกในรูปการปรับตัวผิด 6 ประเภท คือ

1. มีพฤติกรรมที่บ่งว่าประสาทไม่ปกติ เช่น กระพริบตาบ่อย ๆ ค้างผมเล่น กระตึกขา
2. พฤติกรรมที่บ่งปฏิกิริยาทางอารมณ์รุนแรง และเปลี่ยนแปลงมากเกินไป เช่น วิทกกังวล ขาดสมาธิ
3. พฤติกรรมที่บ่งความไม่มีวิญญาะทางอารมณ์ เช่น รู้สึกเป็นลมห้อยอยู่เสมอ ขาดเหตุผล ขี้ระแวง
4. พฤติกรรมที่บ่งการชอบอวดตัว เช่น ชอบรังแกผู้อื่น ประจบประแจง คำหิผู้อื่น

5. พฤติกรรมต่อต้านสังคม เช่น ขอบริ่งแอสต์ร์ ชัดขึ้นต่อระเบียบวินัยของโรงเรียน

6. พฤติกรรมซึ่งการผิดปกติทางจิตวิทยา เช่น ปัสสาวะรดที่นอน อุจจาระไม่เป็นเวลา กินมาก หิวบ่อย เจ็บป่วยโดยไม่มีสาเหตุทางกาย

จากความคิดเห็นของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาที่กล่าวมาแล้ว จะชี้ให้เห็นว่า เด็กที่มีสุขภาพจิตเสื่อมนั้น จะมีลักษณะที่สำคัญ คือ ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมของตน รู้สึกถึงเครียด สับสนและขาดความมั่นคงทางใจหรือคุณภาพทางอารมณ์ ซึ่งจะแสดงออกในรูปความผิดปกติทางจิตได้หลายลักษณะ เช่น เจ็บป่วยโดยไม่มีสาเหตุทางกาย เป็นต้นว่า ปวดศีรษะ เบื่ออาหาร ปวดท้อง หรือจะมีความวิตกกังวล ก้าวร้าว บางครั้งอาจแสดงออกโดยมีอาการเศร้าซึมโดยไม่มีสาเหตุหรือมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตัวเอง เป็นต้น

สาเหตุที่ทำให้คนมีสุขภาพจิตเสื่อม

โดยทั่วไปแล้วสุขภาพจิตของคนเราจะดีหรือเสื่อม ขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการ คือ ปัจจัยจากในร่างกายและจิตใจของตนเอง กับปัจจัยจากสิ่งแวดล้อม อันเกิดจากสภาวะเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและอื่น ๆ ที่มากระทบจิตใจ ด้วยเหตุที่สุขภาพจิตเป็นเรื่องของพฤติกรรมระหว่างบุคคลที่ต้องเป็นไปตามบทบาทและบรรทัดฐานทางสังคม โรคจิต โรคประสาท จึงเกี่ยวข้องกับสังคมทั้งในแง่คำจำกัดความและที่มาของโรค กล่าวคือ โรคจิต (Mental illness) เป็นความเบี่ยงเบนของพฤติกรรมระหว่างบุคคลที่ผิดไปจากมาตรฐานที่สังคมยอมรับ ดังนั้นจึงเชื่อว่าตัวแปรสำคัญที่ทำให้เกิดโรคจิตโรคประสาทขึ้นได้แก่ วิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว การสูญเสียบิดา-มารดา กลุ่มเพื่อน ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม เชื้อชาติ การย้ายถิ่น การว่างงาน วิกฤติการณ์ทางสังคม และสงคราม (Wechsler and others. 1970 : 2) นิเคल्ली มีความเห็นสอดคล้องในเรื่องสิ่งแวดล้อมที่ไม่สงบจะก่อให้เกิดภาวะสุขภาพจิตเสื่อมได้ โดยนิเคल्ली พบว่า (Nikelly. 1966 : 122) นักศึกษาซึ่งมารับบริการด้านสุขภาพจิตในวิทยาลัยที่เขาทำงานอยู่นั้น มีอาการใหญ่ ๆ 3 ประการที่ทำให้นักศึกษาปรับตัวไม่ได้ คือ ความวิตกกังวล ความเศร้า และอาการทางกายที่มีสาเหตุเนื่องมาจากจิตใจ ความเครียดเป็นสิ่งที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมที่นักเรียนไม่สามารถแก้ไขได้

จึงทำให้เกิดอาการทางจิตขึ้น และสอดคล้องกับคำกล่าวของ ริงเนสที่ว่า (Ringness. 1968 : 270) คนเราเมื่อเกิดความรู้สึก ความขัดแย้งเนื่องมาจากบุคคลไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ก็จะมีผลทำให้เกิดความเครียดทางอารมณ์และในที่สุดจะทำให้สุขภาพจิตเสื่อมได้

สมชาย จักรพันธุ์ กล่าวถึงสาเหตุของโรคประสาทโรคจิตว่า (สมชาย จักรพันธุ์ 2523 : 41 - 42) มีผู้ตั้งทฤษฎีต่าง ๆ ไป 3 ประการ ขึ้นอยู่กับว่ากลุ่มใดจะมีความเชื่อเป็นหลักไปด้านใด

กลุ่มแรก เชื่อในเรื่องความผิดปกติทางกาย (Organic Concept) เช่น มีพยาธิสภาพทางสมอง ความผิดปกติของระบบต่อมไร้ท่อ หรือระบบเผาผลาญอาหาร จิตแพทย์ในกลุ่มนี้จะไม่สนใจอิทธิพลของชุมชนที่มีต่อผู้ป่วย การจำแนกอาการของโรคและการวินิจฉัยโรคนั้นเป็นไปในแนวทางเดียวกับอายุรศาสตร์ทั่วไป

กลุ่มที่ 2 เชื่อในความผิดปกติทางพันธุกรรม (Hereditary concept) โดยได้รับอิทธิพลจากแนวความคิดของ ชาร์ล ดาร์วิน เชื่อว่าผู้ป่วยโรคจิตจะมีความผิดปกติทางพันธุกรรม และมีสมองซึ่งเจริญเติบโตไม่เต็มที่และยอมรับว่าส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการปรับตัวเข้ากับสังคมยุคนี้ไม่ได้ และเป็นวิถีทางธรรมชาติที่จะขจัดเผ่าพันธุ์ที่อ่อนแอและผิดปกติให้หมดไป การป้องกันจึงทำได้โดยการห้ามย้าถิ่นฐานและสนับสนุนทฤษฎีชาติพันธุ์วิเศษ ในต้นศตวรรษที่ 20 นี้ หลายรัฐในสหรัฐอเมริกาได้ออกกฎหมายให้ตอนคนใช้โรคจิตและอาชญากรรมบางพวก จิตแพทย์ในกลุ่มนี้เข้าไปใกล้ชุมชนมากขึ้น เพราะถือว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องป้องกันสังคมให้พ้นจากคนวิกลจริต

กลุ่มที่ 3 เชื่อในอิทธิพลของสังคม ประเพณีและวัฒนธรรม กลุ่มนี้ยอมรับว่าความผิดปกติทางกายและทางกรรมพันธุ์ มีส่วนทำให้เกิดความผิดปกติทางจิตได้ แต่ในเวลาเดียวกัน สิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม ตลอดจนการศึกษาที่เป็นองค์ประกอบซึ่งอาจสำคัญกว่าในสองทฤษฎีแรก จิตแพทย์ในกลุ่มนี้เชื่อว่า ความผิดปกติทางจิตอาจมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสภาพสังคม ความบีบคั้นในด้านต่าง ๆ หรือตัวผู้ป่วยเองที่อยู่ในวัยที่เสี่ยงต่อการเจ็บป่วย เช่น ผู้ป่วยวัยรุ่น เท็กวัยเข้าโรงเรียน

นอกจากนี้ ยังมีผู้สนใจศึกษาเหตุต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพจิตของนักเรียน คือ วารินทร์ สายโอบเอื้อ มีความเห็นว่า (วารินทร์ สายโอบเอื้อ 2522 : 176) สาเหตุที่ทำให้สุขภาพจิตเสื่อมนั้นมีอยู่ด้วยกัน 2 ประการ

1. ปัญหาที่เกิดจากตัวเองอันได้แก่ ลักษณะทางอารมณ์ ลักษณะประจำตัว ความเหนื่อยล้าและปัญหาอื่น ๆ
2. ปัญหาที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมอันได้แก่ บ้าน สื่อมวลชน และโรงเรียน ซึ่งอาจรวมถึงการสอบไล่ และการทดสอบต่าง ๆ ส่วนอบรม สัมมนา และ สุรางค์ จันทรเฒ มีความเห็นสอดคล้องกันในส่วนที่เพิ่มเติมจาก 2 สาเหตุที่กล่าวมา โดยมีความเห็นว่า (อบรม สัมมนา 2521 : 27 - 27, สุรางค์ จันทรเฒ 2527 : 17) สาเหตุทางกาย เช่น กรรมพันธุ์ สมรรถภาพผิดปกติ การได้รับรังสีเอกซ์เรย์ จะมีผลกระทบต่อสุขภาพจิตด้วย นอกจากนี้ที่กล่าวมาแล้ว วรณี ลิ้มอักษร และ กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ ยังให้ความเห็นถึงสาเหตุของการมีสุขภาพจิตเสื่อมโดยให้ความสำคัญของสิ่งแวดล้อมอันได้แก่ สิ่งแวดล้อมภายในบ้าน ซึ่งรวมถึงการอบรมเลี้ยงดู สัมพันธภาพของบุคคลภายในบ้าน สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน และสภาพแวดล้อมทางสังคม (วรณี ลิ้มอักษร 2524 : 25, กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ 2524 : 304)

จากสาเหตุที่มีผลกระทบต่อสุขภาพจิตของคนที่นักจิตวิทยา นักการศึกษาหลายท่านกล่าวมานี้จะชี้ให้เห็นว่า สาเหตุของปัญหาสุขภาพจิตที่กล่าวมานี้มีสาเหตุที่สำคัญ 2 ประการ คือ สาเหตุทางด้านพันธุกรรมซึ่งรวมถึงความผิดปกติทางกาย และสาเหตุทางด้านสิ่งแวดล้อมอันได้แก่ สภาพแวดล้อมทางครอบครัวและทางสังคม ส่วนสาเหตุทางจิตใจอันเป็นผลมาจากสาเหตุด้านร่างกายและสิ่งแวดล้อมนั้นสามารถที่จะปรับปรุงแก้ไขได้ง่ายกว่า ในเรื่องสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับสุขภาพจิตนี้ นักจิตวิทยาสภาพแวดล้อมสนใจศึกษาปัญหาสังคมโดยพิจารณาพฤติกรรมของมนุษย์ที่ดำรงชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่ เช่น ศึกษาความแออัด (Crowding) ของที่อยู่อาศัย การจัดแบบบ้าน (Housing patterns) การวางแผนสภาพแวดล้อมตามความต้องการของผู้ใช้ รวมทั้งสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติในฐานที่เป็นพื้นฐานทางสังคม (Social area) เช่น แหล่งสลัม ชุมชนเมือง (Ittelson and others. 1974 : 5 - 6) ปัญหาเกี่ยวกับ

สภาพแวดล้อมของชุมชนที่สนใจกันมาก คือ การที่บางย่านของชุมชนมีสถิติอาชญากรรมสูงหรือ มีผู้ป่วยเป็นโรคจิตกันมาก หรือการศึกษาเกี่ยวกับอาการโรคประสาทของผู้ที่อยู่บนตึกสูง ๆ เป็นจำนวนมาก ๆ รวมทั้งปัญหาสังคมของครอบครัวที่อาศัยในชุมชนเมืองที่สร้างใหม่ (วิลลิสท์ ทรายางกุล 2521 : 85) และนายแพทย์หทัย ชิตานนท์ ได้กล่าวว่า (หทัย ชิตานนท์ 2527 : 57) การที่ชุมชนกลายเป็นชุมชนอุตสาหกรรมจะเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตของบุคคลในสังคมมากขึ้น นอกจากที่กล่าวแล้ว ยังได้มีการศึกษาวิจัยถึงความแตกต่างของปัญหาสุขภาพจิตของคนที่อาศัยในชุมชนเมืองและชุมชนชนบท ดังเช่น รูนุช ให้ศึกษาเกี่ยวกับถิ่นที่อยู่อาศัยกับความวิตกกังวลและสรุปว่า (Ruebush. 1963 : 476) เด็กที่อยู่ในชนบทจะมีความวิตกกังวลสูงกว่าเด็กที่อาศัยในเมือง ต่อมา อำพล โอง์เกลือบ ให้ศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวลของนักเรียนที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนงานวิจัยของรูนุช โดยพบว่า (อำพล โอง์เกลือบ 2515 : 200) เด็กที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในชุมชนชนบทจะมีความวิตกกังวลสูงกว่าเด็กในเมือง แต่ขัดแย้งกับคาเทล ที่ศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวลของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นชาวอังกฤษและสหรัฐอเมริกา แล้วพบว่า (Cattell. 1965 : 367 - 376) กลุ่มตัวอย่างชาวสหรัฐอเมริกามีความวิตกกังวลสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างชาวอังกฤษ เขาได้อธิบายว่าเป็นเพราะสังคมอเมริกามีความสลับซับซ้อนมากกว่า จึงทำให้คนอเมริกามีความวิตกกังวลสูงกว่าคนอังกฤษ ส่วนศูนย์สุขวิทยาจิต ให้ศึกษาจากคนไข้ในตึกที่มารับบริการจากแผนกสุขวิทยาจิต ซึ่งเป็นเด็กที่มีปัญหาทางกายและทางอารมณ์ สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์ที่ศึกษามีจำนวน 130 คน ผลจากการศึกษา พบว่า (อำพล โอง์เกลือบ 2515 : 31 - 32 อ้างอิงจาก กองโรงพยาบาลโรคจิต) เด็กที่มาใช้บริการเป็นเด็กในเมืองมากกว่าเด็กในชนบท ศิริพร เกษบุรมย์ ได้ศึกษาถึงปัญหาและความต้องการการบริการด้านสุขภาพจิตของประชาชนในชุมชนเมืองและชุมชนชนบทในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยที่พบสอดคล้องและสนับสนุนงานวิจัยของคาเทลและศูนย์สุขวิทยาจิต คือ พบว่า (ศิริพร เกษบุรมย์ 2524 : 101 - 106) ปัญหาและการแสดงออกต่อปัญหาด้านสุขภาพจิตของประชาชนในชุมชนเมืองมีระดับสูงกว่าประชาชนในชนบท โดยที่ประชาชนในชุมชนเมืองมีปัญหาด้านการประกอบอาชีพ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากกว่า

ประชาชนในชนบท ผลการวิจัยยังพบอีกว่า การแสดงออกต่อปัญหาสุขภาพจิตของประชาชนในชุมชนเมืองจะแสดงออกในระดับปานกลางและระดับต่ำ แต่ประชาชนในชนบทส่วนใหญ่มีการแสดงออกต่อสุขภาพจิตในลักษณะต่าง ๆ อยู่ในระดับต่ำ มีบางลักษณะเท่านั้นที่แสดงออกรุนแรงกว่าประชาชนในชุมชนเมือง คือ มีการแสดงออกในรูปการคิดฆ่าตัวตายและในเรื่องนี้ อัญชลี คันศิริ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งกับพ่อแม่และความต้องการทางจิตของวัยรุ่น พบว่า (อัญชลี คันศิริ 2518 : 68) นักเรียนที่อยู่ในชุมชนเมืองและชนบทมีความขัดแย้งกับพ่อแม่และความต้องการทางจิต ไม่แตกต่างกัน ชีรวัฒน์ นิจนตร ได้ศึกษาสภาพเชิงจิต - สังคม ในโรงเรียนกับสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร พบผลการวิจัยเช่นเดียวกับ อัญชลี คันศิริ คือ พบว่า (ชีรวัฒน์ นิจนตร 2526 : 186) ความแออัดทางกายภาพของสถานศึกษาไม่มีส่วนสัมพันธ์กับสุขภาพจิตของนักเรียน

ส่วนในด้านการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิตกับเพศนั้น ได้มีผู้สนใจศึกษาไว้หลายท่าน แต่ยังไม่มียุทธวิธีที่แน่นอน ถนน โททอง กล่าวว่า (ถนน โททอง 2515 : 18) โดยทั่วไปเพศชายมักจะมีธรรมชาติเชื่อมั่นในตนเอง เบิกเผย ขอบวิพากษ์วิจารณ์ ไม่ค่อยกระดากอาย กล้าเสี่ยง กล้าเผชิญข้อเท็จจริง ยอมรับสิ่งใหม่ ๆ แนวโน้มของความรู้สึกมักจะแตกต่างจากหญิง ซึ่งคล้ายคลึงกับ คาเพลน ที่กล่าวว่า (Kaplan. 1959 : 293) เด็กหญิงมีปัญหาคับข้องใจและการปรับตัวมากกว่าเด็กชาย เนื่องจากได้รับการปกป้องมาก มีอิสระน้อยกว่าเด็กชาย ต้องทำตามความต้องการของพ่อแม่อย่างใกล้ชิด ส่วนเด็กชายมีอิสระในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ หรือการแสดงออกทางอารมณ์มากกว่า ถูกสอนรู้จัจากผู้ใหญ่บ่อย ส่วนงานวิจัยอื่น ๆ จอห์นสันและเทอร์แมน ได้ศึกษาเกี่ยวกับความมั่นคงทางอารมณ์ของเด็กหญิงและเด็กชาย พบว่า (กนกรัตน์ สุชะตุงคะ 2523 : 11) อ้างอิงจาก Johnson and Terman. 1940 : 327 - 336) เด็กหญิงมีความกลัว ความกังวลใจและตื่นตกใจมากกว่าเด็กชาย เช่นเดียวกับการศึกษาของแมนกัสและวูดเวิร์ก ที่ได้ศึกษาธรรมชาติของจิตใจและภาวะทางอารมณ์ของเด็ก จำนวน 805 คน โดยใช้ California Mental Health Analysis พบว่า (Obesleuffer. 1954 : 292 citing mangus and Wood word) เด็กชายมีความแตกต่างจากเด็กหญิงในด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ในประเทศไทยนั้น ประสิทธิ์ บัวคลี่ และ อำพล โองเตลือบ ได้เปรียบเทียบ

ความวิตกกังวลระหว่างนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย ซึ่งผลจากการศึกษาสอดคล้องกัน คือ (ประสิทธิ์ บังคลี 2514 : 91, อัมพร โอ่งเคลือบ 2515 : 198) นักเรียนหญิงจะมีความวิตกกังวลสูงกว่านักเรียนชาย ต่อมา ธนู ชาคิตนานนท์ ได้ศึกษาสำรวจสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นชาย หญิง ในจังหวัดชัยนาท จำนวน 215 คน ผลจากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า (ธนู ชาคิตนานนท์ 2521 : 60 - 66) นักเรียนวัยรุ่นซึ่งเป็นนักเรียนหญิงมีแนวโน้มที่จะมีปัญหาสุขภาพจิตมากกว่านักเรียนชาย ส่วน กวี สุวรรณกิจ และ อัจฉรา จันไกรผล ได้สำรวจสุขภาพจิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยแบ่งระดับปัญหาสุขภาพจิตออกเป็น 3 ระดับ ผลจากการศึกษาพบความแตกต่างจากการศึกษาของ ธนู ชาคิตนานนท์ บ้างเล็กน้อย คือ พบว่า (กวี สุวรรณกิจ และ อัจฉรา จันไกรผล 2520 : 21 - 23) นักศึกษาชายมีปัญหาสุขภาพจิตในระดับไม่ตี่สูงกว่านักศึกษาหญิง แต่นักศึกษาหญิงมีปัญหาสุขภาพจิตในระดับเล็กน้อยสูงกว่านักศึกษาชาย กนกรัตน์ สุขะตุงคะ ได้สำรวจสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการปกครองของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า (กนกรัตน์ สุขะตุงคะ 2523 : 40) นักเรียนหญิงมีปัญหาสูงกว่านักเรียนชาย ซึ่งสอดคล้องกับ ธนู ชาคิตนานนท์ ที่กล่าวแล้วและสอดคล้องกับ ดวงเดือน พันธุมนาวิน เพ็ญแข ประจักษ์นิก ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น พบว่า (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจักษ์นิก 2524 : 124) นักเรียนวัยรุ่นหญิงมีปัญหาสุขภาพจิตมากกว่านักเรียนชาย และสอดคล้องกับ เปรมสุริย์ เชื้อมทอง ซึ่งได้เปรียบเทียบสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นชาย หญิง ในสถานสงเคราะห์กับเด็กวัยรุ่นในโรงเรียน ผลจากการศึกษา พบว่า (เปรมสุริย์ เชื้อมทอง 2526 : 60), นักเรียนวัยรุ่นหญิงมีแนวโน้มที่จะมีปัญหาสุขภาพจิตสูงกว่านักเรียนวัยรุ่นชาย เช่นกัน ในปีเดียวกันนี้ ชีรวัฒน์ นิจนตร ได้ศึกษาสภาพเชิงจิต-สังคมในโรงเรียนกับสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร และได้เปรียบเทียบสุขภาพจิตของนักเรียนหญิงชาย พบว่า (ชีรวัฒน์ นิจนตร 2526 : 182) นักเรียนหญิงมีปัญหาสุขภาพจิตมากกว่านักเรียนชาย ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยที่กล่าวมาแต่ อัมพร โอตระกูล ได้ศึกษาผู้มารับบริการที่ศูนย์สุขภาพจิตเป็นเวลา 4 ปี ผลจากการศึกษาพบว่า (อัมพร โอตระกูล

2521 : 144 - 145) ผู้มารับบริการที่ศูนย์สุขวิทยาจิตนั้นเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ซึ่งการศึกษาของ อัมพร โอตระกูล ชัดเจนกับงานวิจัยส่วนใหญ่ที่กล่าวมาแล้ว นอกจากนี้ กานดา พุพพ และคนอื่น ๆ ได้สำรวจสุขภาพจิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม พบผลการศึกษาสารวจแตกต่างจากงานวิจัยของผู้อื่น ๆ คือ จากการศึกษพบว่า (กานดา พุพพ 2523 : 32) นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง มีปัญหาสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษาวิจัยของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพจิตที่กล่าวมานี้ พอจะสรุปได้ว่า สิ่งแวดล้อมด้านสถานที่ตั้งของที่อยู่อาศัย และเพศ จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตของนักเรียนได้ และจากการศึกษาพบว่า มีทั้งสอดคล้องและขัดแย้งกัน เช่น ในเรื่องสิ่งแวดล้อมของที่อยู่อาศัยที่ส่งผลต่อสุขภาพจิตนั้น ฐนุช และ อำพล โอ่งเคลือบ กล่าวว่า (Ruebush. 1963 : 476, อำพล โอ่งเคลือบ 2515 : 200) คนที่อยู่ในชุมชนชนบทจะมีปัญหาสุขภาพจิตสูงกว่าคนที่อยู่ในชุมชนเมือง แต่ คาเทล ฐนุชสุขวิทยา และศิริพร เกษมบุญ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า คนในชุมชนเมืองจะมีปัญหาสุขภาพจิตสูงกว่าคนในชนบท (Cattell. 1965 : 367 - 376, อำพล โอ่งเคลือบ อ้างอิงจาก ฐนุชสุขวิทยาจิต, ศิริพร เกษมบุญ 2524 : 101 - 106) ในขณะที่อัญชลี คันศิริ และ ชีรวัฒน์ นิจนตร พบว่า (อัญชลี คันศิริ 2518 : 68, ชีรวัฒน์ นิจนตร 2526 : 186) ถิ่นที่อยู่อาศัยไม่มีผลต่อสุขภาพจิตของนักเรียน และในเรื่องเพศ ผลการศึกษาวิจัยส่วนใหญ่พบว่า (กนอม โททอง 2515 : 18, Kaplan. 1959 : 293, กนกรัตน์ สุขะตุงคะ 2523 อ้างอิงจาก Johnson and Terman, Obestueffer. 1954 : 292 Citing Mangus and Ward, ประสิทธิ์ บัวคลี่ 2514 : 91, อำพล โอ่งเคลือบ 2515 : 198, ฐนุ ชาติธนานนท์ 2521 : 60 - 66, กนกรัตน์ สุขะตุงคะ 2523 : 40, ดวงเคื่อน หันธุมานาน และ เพ็ญแข ประจณัจฉนิก 2524 : 124, เปรมสุริย์ เขื่อนทอง 2526 : 60, ชีรวัฒน์ นิจนตร 2526 : 182) เพศหญิงจะมีปัญหาด้านสุขภาพจิตสูงกว่าเพศชาย แต่อัมพร โอตระกูล พบว่า นักเรียนเพศชายมาขอรับบริการที่ศูนย์สุขวิทยาจิตมากกว่านักเรียนเพศหญิง (อัมพร โอตระกูล 2521 : 144 - 145) และกานดา พุพพ พบว่า (กานดา พุพพ 2523 : 32) เพศชายและเพศหญิงมีปัญหาด้านสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน

สำหรับอิทธิพลของครอบครัวที่มีผลต่อสุขภาพจิตของนักเรียนนั้น นักจิตวิทยาเชื่อกันว่าสาเหตุที่ทำให้คนเรามีสุขภาพจิตดีหรือเลวไม่ได้แน่ (Wachsler and others 1970 :

2) วิธีการอบรมเลี้ยงดู การสูญเสียบิดา-มารดา สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว และให้มีการวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของครอบครัวที่มีผลต่อสุขภาพจิตของเด็ก เช่น ไฉน ฟิริยะเกิด ได้เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวชั้นกลางกับเด็กวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวชั้นต่ำ พบว่า (ไฉน ฟิริยะเกิด 2514 : 86) วัยรุ่นจากครอบครัวชั้นกลางมีมีโนภาพแห่งตนในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับที่ดีกว่าวัยรุ่นจากครอบครัวชั้นต่ำ และวัยรุ่นจากครอบครัวชั้นต่ำ มีความวิตกกังวลสูงกว่าวัยรุ่นจากครอบครัวชั้นกลาง และ วินิจ เกตุขำ พบว่า (วินิจ เกตุขำ 2515 : 77) ครอบครัวที่พ่อแม่อยู่ด้วยกัน บุตรจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักมากกว่าในกลุ่มตัวอย่างรวมเล็กน้อย ส่วนครอบครัวที่พ่อแม่หย่าร้างขาดจากกันหรือคนใดคนหนึ่งเสียชีวิต เด็กจะได้รับการเลี้ยงดูแบบให้ความรักน้อยกว่าในกลุ่มรวม และยังได้รับการเลี้ยงดูแบบลงโทษมากกว่าในกลุ่มรวม และผลของการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันมีส่วนเกี่ยวข้องกับปริมาณความวิตกกังวลของเด็กด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ วรนาถ อินทรชัยศรี ซึ่งได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งกับพ่อแม่ การยอมรับตนเองและความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กวัยรุ่น พบว่า (วรนาถ อินทรชัยศรี 2518 : 72) เด็กซึ่งพ่อแม่อยู่ด้วยกันมีความขัดแย้งกับพ่อแม่ในด้านต่าง ๆ น้อยกว่าวัยรุ่นที่พ่อแม่ถึงแก่กรรมหรือหย่าร้าง และสอดคล้องกับการศึกษาของ แคนเนอร์ และคณะ ที่พบว่า (Kanner and others. 1957 : 167) มีเด็กประมาณ 30% ที่รักษาในโรงพยาบาลโรคจิตมาจากครอบครัวที่ขาดพ่อแม่หรือขาดฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และพบว่า เด็ก 330 คน เป็นเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีสภาพบ้านแตก การพลัดพรากจากครอบครัวอย่างกระชั้นชิด เช่น การตายจาก การเจ็บป่วย ถูกแยกจากบิดา-มารดา ปัญหาการหย่าร้างของบิดา-มารดา นอกจากนี้ คอลเลอร์ และ คาสตันอส ได้ศึกษาผู้ต้องขังสองพวกคือ พวกที่ทำผิดถูกฉกรรจ์และทำผิดลหุโทษ พบว่า (Koller and Castonos. 1970 : 37) การขาดบิดา-มารดา ทำให้เสียสัมพันธภาพระหว่างบุคคลในครอบครัว ซึ่งตรงกับรายงานการประชุมสุขภาพจิตโลก ที่ว่า (เปรมสุริย์ เชื้อมทอง 2526 : 16) อ้างอิงจาก

อรุณ เขานาคัย และคณะ 2514 : 2) ผู้ที่เสพรื่องที่ร้ายแรงและผิดกฎหมาย 90% มาจากครอบครัวที่แตกแยก และ นันทิกา แยมสรวล ได้ศึกษาถึงสถานภาพของครอบครัวที่สัมพันธ์กับมโนภาพแห่งตนและพฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า (นันทิกา แยมสรวล 2522 : 91) นักเรียนที่บิดา-มารดาอยู่ด้วยกันและแยกกันอยู่มีมโนภาพแห่งตนแตกต่างกันอย่างชัดเจน ประพันธ์ สุทธารวาส ได้ศึกษาเชิงทดลองกับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา พบว่า (ประพันธ์ สุทธารวาส 2519 : 38) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบถูกทอดทิ้งและแบบได้รับการคุ้มครองมากเกินไปมีความก้าวร้าวมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย นอกจากนี้ที่กล่าวมาแล้ว ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจันทึก ยังได้ศึกษาความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น พบว่า (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจันทึก 2524 : 124) วัยรุ่นที่รายงานว่าตนได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้เหตุผลมากเป็นผู้มีสุขภาพจิตดีกว่าวัยรุ่นที่รายงานว่าตนได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลน้อย และพบอีกว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวจะส่งผลต่อสุขภาพจิตของวัยรุ่น ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ชีรวัจน์ นิจนตร ที่พบว่า (ชีรวัจน์ นิจนตร 2526 : 191) ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวส่งผลต่อสุขภาพจิตของนักเรียน โดยที่นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวอยู่ในระดับปานกลางและระดับต่ำ จะมีปัญหาสุขภาพจิตมากกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง แต่การวิจัยของ ชีรวัจน์ นิจนตรนี้ขัดแย้งกับการวิจัยของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจันทึก ในส่วนที่ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจันทึก พบว่า (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจันทึก 2524 : 201) วัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง จะมีปัญหาสุขภาพจิตมากกว่าวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ แต่สอดคล้องกับการศึกษาของ อัมพร โอตระกูล ซึ่งได้ศึกษามาจากเด็กที่มาใช้บริการที่ศูนย์สุขภาพจิต พบว่า (อัมพร โอตระกูล 2521 : 144 - 155) เด็กที่มาใช้บริการด้านสุขภาพจิตนั้นส่วนใหญ่จะมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงเช่นกัน ส่วน สมจิตร พิมพ์นิศย์ และคนอื่น ๆ พบว่า

(สมจิตร พิมพ์นิศย์ และคนอื่น ๆ 2522 : 70 - 72) นอกจากวิธีการอบรมเลี้ยงดูลูก เช่น การปล่อยปละละเลยจนเกินไปจะทำให้เด็กมีปัญหายุ่งยากจิตใจแล้วลักษณะบางประการของพ่อแม่ เช่น การศึกษา อาชีพ และนิสัยส่วนตัว ยังมีผลต่อสุขภาพจิตของเด็กด้วย

จากงานวิจัยที่กล่าวมานี้ พอจะสรุปได้ว่า เพศ สภาพแวดล้อมทางสังคม และปัจจัยทางครอบครัว เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจ ลักษณะของบิดา-มารดา วิธีการอบรมเลี้ยงดู ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว น่าจะมีผลต่อสุขภาพจิตของเด็กทั้งสิ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรด้าน เพศ สถานที่ตั้งของโรงเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และลักษณะของครอบครัว เป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาสุขภาพจิตของนักเรียนในครั้งนี้อยู่

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กู๊ดและคนอื่น ๆ ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ (Achievement) ไว้ว่า (Good and others. 1973 : 7) หมายถึง ความสำเร็จ (Accomplishment) หรือความคล่องแคล่ว ความชำนาญในการใช้ทักษะหรือความรู้ต่าง ๆ และให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) ว่าหมายถึง ความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ ที่ให้เรียนมาแล้วซึ่งได้จากผลการทดสอบของครูผู้สอน หรือผู้รับผิดชอบในการสอนหรือทั้งสองอย่างรวมกันและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาต่าง ๆ เช่น เลขคณิต ประวัติศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ฯลฯ ส่วน ไพศาล หวังพานิช อธิบายว่า (ไพศาล หวังพานิช 2523 : 137) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์ของการเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกอบรมหรือเกิดจากการสอน ในขณะที่ กนิษฐา แก้วสวัสดิวงศ์ และ ประชุม พลเมืองดี ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้คล้ายคลึงกันว่า (กนิษฐา แก้วสวัสดิวงศ์ 2524 : 6, ประชุม พลเมืองดี 2523 : 6) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการตอบแบบสอบถามวัดผลสัมฤทธิ์

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนี้ มีผู้กล่าวไว้หลายท่าน ดังเช่น กู๊ดและคนอื่น ๆ กล่าวว่า (Good and others. 1973 : 577) เป็นการทดสอบเพื่อวัดความรู้ ทักษะ

ความเข้าใจ และสมรรถภาพทางสมองด้านต่าง ๆ เช่น การทดสอบเลขคณิต การทดสอบภาษาอังกฤษ เป็นต้น ส่วน สมบูรณ์ ชิตพงษ์ มีความเห็นเพิ่มเติมว่า (สมบูรณ์ ชิตพงษ์ 2519 : 2) การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพทางสมอง ซึ่งเป็นผลจากการฝึกฝนอบรมภายในช่วงเวลาที่ผ่านมา การวัดผลสัมฤทธิ์ที่ถูกต้องจึงเป็นการวัดที่มุ่งหมายปลายทางที่ต้องการในการสอบวิชาต่าง ๆ ซึ่งมุ่งให้บุคคลเปลี่ยนแปลงไปสู่พฤติกรรมที่จุดหมายต้องการการสร้างข้อสอบเพื่อวัดผล ก็ต้องคำนึงถึงจุดหมายเพื่อให้สามารถวัดผลได้อย่างถูกต้องและ สุนันท์ ศลโกสุม มีความเห็นสอดคล้องกันว่า (สุนันท์ ศลโกสุม 2523 : 116 - 117) การวัดผลสัมฤทธิ์ควรวัดตามลักษณะและจุดหมายของวิชาที่สอน ซึ่งสามารถวัดได้ 3 แบบ คือ

1. ด้านการปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติหรือทักษะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถทั้งกล่าวในรูปการกระทำจริงให้ออกมาเป็นผลงาน เช่น วิชาศิลปศึกษา พลศึกษา การช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้จะต้องวัดโดยใช้ข้อสอบภาคปฏิบัติ

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาอันเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ สามารถวัดได้โดยข้อสอบผลสัมฤทธิ์

3. การวัดด้านทักษะ เป็นการทดสอบที่ใช้ภายหลังการฝึกฝนแล้วเรียนแล้ว เพื่อวัดว่า ผู้เรียนมีทักษะหรือความคล่องแคล่วในด้านการคิดแก้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องที่ให้เรียน บานโค แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ธรรมดามุ่งวัดว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถอยู่ ณ ระดับใด ผู้มีทักษะในเรื่องใดก็ตาม ก็คือผู้ที่สามารถทำงานนั้นได้เป็นปริมาณมาก ๆ โดยใช้เวลาเพียงเล็กน้อย และไม่เสียพลังงานมาก ทำงานได้อย่างสะดวกสบายไม่อึดอัดหรือกังวลงานทำงาน กล่าวคือ ทำงานได้อย่างอัตโนมัติ เช่น ช่างไม้ที่ชำนาญสามารถไสไม้ได้อย่างเรียบร้อย สวยงาม รวดเร็ว ไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อย

นอกจากนี้ มาแชลล์ และเชลล์ กล่าวถึงการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดหมายของการเรียนการสอนด้านพุทธิสัย ซึ่งเป็นการวัดผลตามจุดหมายการเรียนการสอนที่

เกี่ยวกับการระลึกได้ (Recall) การจำได้หรือรู้จัก (Recognition) และการพัฒนา
 ของความสามารถทางสติปัญญา (Intellectual ability) (โกวิท กระจำง
 2522 : 15 - 16 อ้างอิงจาก Marshall and Hales. 1972 : 8 - 10)
 ตลอดจนทักษะต่าง ๆ ทางด้านสติปัญญาว่าควรจะให้พิจารณาจากการจำแนกพฤติกรรมตาม
 จุดมุ่งหมายที่ภูมิและคณะ (Bloom and others) ได้จำแนกไว้ 6 ด้าน คือ ด้านความรู้
 ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การสังเคราะห์ การวิเคราะห์ และการประเมินผล
 แต่การจำแนกไว้ 6 ด้านนี้ ในเวลาต่อมาประสบความยุ่งยากในการที่จะกำหนดและจำแนก
 วัตถุประสงค์ในการเรียนการสอน อนึ่ง เพื่อช่วยในการเขียนข้อสอบและจำแนกข้อทดสอบ
 ให้สะดวกยิ่งขึ้น จึงควรลดลงให้เหลือเพียง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ซึ่งหมายถึง ความสามารถ
 ในการระลึกถึงสิ่งที่ได้เรียนมาแล้ว รวมความถึง ความรู้ในเรื่องเนื้อหาวิธีดำเนินการ
 และความรู้รวมยอดในเรื่องต่าง ๆ ด้านความเข้าใจ ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการแปล
 ความ ตีความ ขยายความ และด้านการนำไปใช้ ได้แก่ ความสามารถหรือกิจกรรมทางสมอง
 (Intellectual activities) ต่าง ๆ ที่สลับซับซ้อนกว่าความเข้าใจธรรมดาซึ่งรวมถึง
 การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และประเมินผล ของการจำแนกความแบบเดิมเข้าไว้ด้วย
 (Bloom and others. 1971 : 110 - 112)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจะสูงขึ้นหรือต่ำขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ
 ทั้งที่ อนาสตาซี ได้กล่าวว่า (โกวิท กระจำง 2522 : 16 อ้างอิงจาก Anastasi
 1961 : 140) ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบ 2 ประการ คือ
 องค์ประกอบทางด้านสติปัญญาและองค์ประกอบทางด้านที่ไม่ใช่สติปัญญา อันได้แก่ องค์ประกอบ
 ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การจูงใจ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้จะมีผลต่อสัมฤทธิ์ของนักเรียน
 เกี่ยวกับองค์ประกอบที่ไม่เกี่ยวกับสติปัญญานี้ กรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการได้ศึกษา
 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่อเปรียบเทียบกับหลักสูตร โดยการทดสอบ
 ความรู้ภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างแต่ละภาคของประเทศไทย ผลการศึกษาปรากฏว่า
 (กระทรวงศึกษาธิการ 2511 : 29 - 35) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในเขต
 เทศบาลสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนอกเขตเทศบาลและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ของนักเรียนนอกเขตเทศบาล สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในเขตใกล้เคียงทาง
 คมนาคม พาร์สเลย์ ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในวิชาต่าง ๆ โดย
 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศ และให้กล่าวว่า มีนักการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความ
 แตกต่างระหว่างเพศไว้ เช่น ลินคอล์น พบว่า (Parsley. 1963 : 210 - 212)
 นักเรียนหญิงมีความสามารถมากกว่านักเรียนชายในเรื่องการอ่าน การสะกดคำ และการเขียน
 ส่วนนักเรียนชายมีความสามารถในเชิงประวัติศาสตร์ เรขาคณิต ภูมิศาสตร์ มากกว่านักเรียนหญิง
 คล้าก ได้ศึกษาถึงความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเพศโดยควบคุมอายุจริง
 อายุสมองของนักเรียนระดับเกรด 3, 4 และ 8 จึงสุ่มตัวอย่างจากนักเรียนชั้นละ 150 คน
 ผลจากการศึกษา พบว่า (ฮอพรอน วีระกะลัส 2523 : 13 อ้างอิงจาก Clark)
 นักเรียนหญิงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเรื่องการใช้ภาษาและการสะกดคำสูงกว่านักเรียนชาย
 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พาร์สเลย์ แต่การศึกษาของคล้ากในครั้งนี้ไม่พบความแตกต่าง
 ในเรื่องเกณฑ์สติปัญญา ทักษะพื้นฐานในการอ่านและการทำเลขคณิต และจากการศึกษาของ
 แอธเวอร์ธ ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามที่คาดหวังไว้
 จะมีพื้นฐานในด้านต่าง ๆ ที่ไม่ใช่สติปัญญาแตกต่างกันหรือไม่ โดยศึกษาจากนักเรียนเกรด 5
 และเกรด 6 จำนวน 118 คน ใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและวัดวุฒิภาวะของ
 นักเรียน ผลจากการศึกษา พบว่า (Ashwarth. 1964 : 3224 - A) เพศมีความ
 สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยมาก ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยของ ชลิต ที่ศึกษากับ
 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาในวิทยาลัย 3 แห่ง ในเมือง Maricopa พบว่า (Schlick.
 1969 : 2077 - A) เพศเป็นตัวพยากรณ์เกรดเฉลี่ยที่ดี และ สุชาติ ลีตระกูล ซึ่งพบว่า
 (สุชาติ ลีตระกูล 2524 : 84) ตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 ของนักเรียน คือ ขนาดของโรงเรียน การใช้อุปกรณ์ เพศ การดูโทรทัศน์ การอ่านหนังสือพิมพ์
 การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครอง และทัศนคติที่มีต่อเนื้อหาวิชา

องค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การริ้น และคนอื่น ๆ
 พบว่า (ประสงค์ เกียรติการันย์ 2527 : 25 อ้างอิงจาก Garrison and others.
 1964 : 415) ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นองค์ประกอบที่ทำให้เด็กเรียนดีหรือไม่ดี

โดยพบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำย่อมจะขาดประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยในการเรียนรู้ ส่วน ไชยรา และ สเลจ ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา พบผลการศึกษาสอดคล้องกันว่า (Chopra. 1967 : 359 - 362, Sledge. 1976 : 4944 - A) อาชีพของบิดา-มารดาและระดับการศึกษาของบิดา-มารดา เป็นตัวพยากรณ์ผลการเรียนที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับไรท์ และ บีน ที่ได้ศึกษาถึงอิทธิพลของฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในการทำนายผลการเรียนในมหาวิทยาลัยและพบว่า รายได้ของครอบครัว อาชีพบิดา การศึกษาของมารดา เป็นตัวทำนายที่ดี นิสิตที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับสูง สามารถประสบผลสำเร็จในการเรียนได้ดีกว่านิสิตที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ (Wright and Bean. 1974 : 277 - 283) และสอดคล้องกับการศึกษาในประเทศไทย เช่น วัฒนา พุ่มเล็ก ซึ่งได้ทำการศึกษา พบว่า (วัฒนา พุ่มเล็ก 2513 : 97) นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะมีปัญหาเรื่องการเงิน ปัญหาครอบครัว การคบเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศและปัญหาเรื่องการวางแผนของอนาคตมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ส่วนในเรื่องอาชีพของบิดา-มารดา พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง บิดามารดาจะมีอาชีพรับราชการและค้าขายตามลำดับ และคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการ ได้ทำการวิจัยร่วมกันเพื่อศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมศึกษา โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีการศึกษา 2516 ทั่วประเทศ พบว่า (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2520 : 68) ขนาดของโรงเรียน ภูมิหลังทางเศรษฐกิจ และสังคมของนักเรียน การศึกษาก่อนภาคบังคับและการเรียนซ้ำชั้นของนักเรียนเป็นตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และยังพบว่า สภาพแวดล้อมทางบ้านเกี่ยวกับแหล่งที่ตั้งครอบครัว อาชีพบิดาเป็นตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนในสัมฤทธิ์ผลในการเรียนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ เพ็ญพิมล คุศิริวิเชียร ได้ศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียน พบว่า (เพ็ญพิมล คุศิริวิเชียร 2526 : 86) รายได้ของครอบครัวและการศึกษาของมารดาเป็นตัวพยากรณ์ที่ดีของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แต่ สุริยัน จันทนกร ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ไม่เกี่ยวกับความ

สามารถทางสมองที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร เฉพาะคณะศึกษาศาสตร์ ปี 2519 พบว่า (สุริยัน จันทนกร 2519 : 84 - 85) เพศ ภูมิลาเนา อาชีพบิดา-มารดา การศึกษาของบิดา-มารดา รายได้ของครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแต่อย่างใด ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยที่กล่าวมา แต่สอดคล้องกับการวิจัยของ สุมาลี สังข์ศรี ซึ่งได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับสภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 6 พบว่า (สุมาลี สังข์ศรี 2521 : 70 - 71) สภาพแวดล้อมทางบ้านไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเช่นกัน นอกจากนี้ ฮิลเลียด มอร์โรว์ และวินสัน และ เจอร์ซิลด์ ได้ทำการศึกษาค้นพบผลการศึกษาลดลงกล่าวว่า (ประสงค์ เกียรติการัญญ์ 2527 : 26 อ้างอิงจาก Hilliard. 1969 : 426, Morrow and Wilson. 1961 : 501 - 510, Jersild. 1975 : 179) เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนั้น บิดามารดามักจะให้การยอมรับ ยกย่อง ชมเชย แสดงความสนใจเข้าใจเด็ก ช่วยเหลือทุกด้าน ทั้งด้าน กิจกรรม ความคิดเห็น ความเชื่อมั่น และไม่ใช้อำนาจ ซึ่งเป็นผลสะท้อนให้เด็กเกิดความรู้สึกไว้วางใจและเป็นสิ่งเร้าให้กระทำการต่าง ๆ ส่วน ประสงค์ เกียรติการัญญ์ ได้ศึกษาองค์ประกอบด้านตัวนักเรียนและครูในฐานะเป็นตัวพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดแพร่ พบว่า (ประสงค์ เกียรติการัญญ์ 2527 : บทคัดย่อ) ตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียน คือ ทักษะคิดในการเรียน ส่วนตัวพยากรณ์ที่รองลงมาคือ การเรียนชั้นอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็ก วุฒิของครู แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การดูโทรทัศน์ การอ่านหนังสือพิมพ์หรือหนังสืออ่านประกอบนอกเวลา และบริการสนับสนุนการสอน

จากการศึกษาวิจัยที่กล่าวมาพอจะสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถิติปัญหาที่เกี่ยวกับ เพศ สภาพที่ตั้งของโรงเรียน และสภาพแวดล้อมทางครอบครัว น่าจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรด้านเพศ สถานที่ตั้งของโรงเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และลักษณะความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของนักเรียน มาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาค้นคว้า

ส่วนในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิตกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น ระพันธ์ โพธิ์ศรี ได้ศึกษาถึงสาเหตุของการสอบตกของนักเรียนและเสนอผลการวิจัยว่า (ระพันธ์ โพธิ์ศรี 2521 : 93 - 94) ปัญหาสุขภาพจิตเป็นสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้นักเรียนสอบตก เพราะนักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพจิตจะคอยกังวลหรือหมกมุ่นแต่ในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียน จนไม่เข้าใจบทเรียนและสอบตกได้ สตีเวนสัน และ อัดัม ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลกับการเรียนรู้อย่างกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 318 คน พบว่า (Stevenson and Adam. 1969 : 24 - 28) คะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวล ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของรูบิช ซึ่งสรุปว่า (Ruebush. 1963 : 498) ในบรรดางานวิจัย 20 ชิ้น มีอยู่ 16 ชิ้น ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความวิตกกังวลมีความสัมพันธ์กับทางลบ และสอดคล้องกับผลการวิจัยในประเทศไทย ดังเช่น อำพล โอ่งเคลือบ ที่ได้ศึกษาถึงผลของความวิตกกังวลและความสามารถในการอ่าน ผลจากการศึกษาพบว่า (อำพล โอ่งเคลือบ 2515 : 193) ความวิตกกังวลก่อให้เกิดผลเสียในการอ่าน เด็กที่มีความวิตกกังวลมากขึ้น ความสามารถในการอ่านจะยิ่งต่ำลง และ ชีรวัฒน์ นิจนตร ซึ่งพบว่า (ชีรวัฒน์ นิจนตร 2526 : 182) ความวิตกกังวลมีบทบาทเกี่ยวข้องกันกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นักเรียนที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำจะมีความวิตกกังวลสูงกว่านักเรียนที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูง นอกจากนี้ สมัญญา เสียงใส ยังได้ศึกษาถึงความวิตกกังวลและวิธีลดความวิตกกังวลของนักเรียน พบว่า (สมัญญา เสียงใส 2521 : 43) นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะมีความวิตกกังวลด้านส่วนตัวมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง รัส ได้ศึกษาสุขภาพจิตของนักเรียนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเขต จำนวน 833 คน พบว่า (Rust. 1960 : 248) นักศึกษาที่มีสุขภาพจิตดีจะสามารถเรียน ได้ดีกว่าคนที่มีสุขภาพจิตไม่ดี ต่อมา สมศักดิ์ ขจรเจริญกุล ได้ศึกษาถึงการให้การสัมผัสทางกาย ที่มีผลต่อสุขภาพจิตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า (สมศักดิ์ ขจรเจริญกุล 2527 : 65) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิตในระดับสูงมาก นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้วย ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องและสนับสนุนงานวิจัย ที่กล่าวมา ส่วน สุพจน์ จักขุพิสัย ได้ศึกษาองค์ประกอบบางประการที่มีผลต่อการประพฤติดน

ไม่สมควรแก่สภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า (สุพจน์ จักขุทัตย์ 2521 : 46) นักเรียนที่ประพฤตินั้นไม่สมควรมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่านักเรียนที่ประพฤติตนปกติ

ในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีผู้ศึกษาวิจัยไว้หลายท่านนี้ พอจะเป็นแนวทางในการสรุปได้ว่า องค์ประกอบทางด้านสุขภาพจิตมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นักเรียนที่มีสุขภาพจิตที่ดีน่าจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสูงขึ้น

สมมุติฐานในการศึกษาครั้งนี้

1. สุขภาพจิตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงครามมีความสัมพันธ์กันในทางบวก
2. นักเรียนหญิงมีสุขภาพจิตแตกต่างกับนักเรียนชาย
3. นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาลมีสุขภาพจิตแตกต่างกับนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาล
4. นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน จะมีสุขภาพจิตแตกต่างกัน
5. นักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดา-มารดา อาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดา และอาศัยอยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดาหรือมารดา จะมีสุขภาพจิตแตกต่างกัน
6. นักเรียนหญิงจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแตกต่างกับนักเรียนชาย
7. นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาลจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแตกต่างกับนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาล
8. นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแตกต่างกัน
9. นักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดามารดา อาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดา และอาศัยอยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดามารดา จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2528 ใน จังหวัดสมุทรสงคราม โรงเรียนในเขตเทศบาล จำนวน 1,019 คน เป็นชาย 520 คน และ หญิง 499 คน นักเรียนโรงเรียนนอกเขตเทศบาล จำนวน 2,984 คน เป็นชาย 1,551 คน และหญิง 1,433 คน รวมทั้งสิ้น 4,003 คน ดังปรากฏตามตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มประชากร จำแนกตามเพศและสถานที่ตั้งของโรงเรียน

สถานที่ตั้งโรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	ประชากร		
		ชาย	หญิง	รวม
โรงเรียนในเขตเทศบาล	17	520	499	1,019
โรงเรียนนอกเขตเทศบาล	106	1,551	1,433	2,982
รวม	113	2,071	1,932	4,003

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2528 ของโรงเรียนในเขตเทศบาล จำนวน 289 คน เป็นนักเรียนชาย 148 คน นักเรียนหญิง 141 คน โรงเรียนนอกเขตเทศบาล 327 คน เป็นนักเรียนชาย 168 คน นักเรียนหญิง 159 คน รวมทั้งสิ้น 616 คน คัดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามแบบของ เครซี และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 609) โดยได้มาจากการสุ่มแบบหลายชั้น (Multi - Stage Random Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

1. แบ่งรายชื่อโรงเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มโรงเรียนในเขตเทศบาล และกลุ่มโรงเรียนนอกเขตเทศบาล

2. Simple Random Sampling โดยจับฉลากจากรายชื่อของโรงเรียนในแต่ละกลุ่ม ได้โรงเรียนที่จะเป็นตัวอย่าง จำนวน 22 โรงเรียน เป็นโรงเรียนในเขตเทศบาล 9 โรงเรียน และโรงเรียนนอกเขตเทศบาล 13 โรงเรียน

3. Simple Random Sampling โดยสุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนที่สุ่มมาแล้ว โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และสถานที่ตั้งโรงเรียน ดังปรากฏตาม

ตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายชื่อโรงเรียน สถานที่ตั้งโรงเรียน และเพศ

ลำดับ ที่	รายชื่อ-สถานที่ตั้งโรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
	<u>โรงเรียนในเขตเทศบาล</u>						
1	โรงเรียนเมืองสมุทรสงคราม	100	96	196	18	18	36
2	โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม	49	47	96	15	13	28
3	โรงเรียนเทศบาลวัดป้อมแก้ว	76	87	163	15	17	22
4	โรงเรียนเทศบาลวัดพุทธมณฑลवास	66	52	118	17	13	30
5	โรงเรียนเทศบาลวัดอัมพวันเจติยาราม	22	36	58	12	17	29
6	โรงเรียนวิริยะวิทยามูลนิธิ	34	19	53	15	15	30
7	โรงเรียนครุฑานุกุล	20	19	39	20	19	39
8	โรงเรียนเอื้อวิทยา	19	18	37	19	18	37
9	โรงเรียนประกอบวิทยา	17	11	28	17	11	28
	รวม	403	385	788	148	141	289

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับ ที่	รายชื่อ-สถานที่ตั้งโรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
	<u>โรงเรียนนอกเขตเทศบาล</u>						
1	โรงเรียนวัดโรงธรรม	9	10	19	9	10	19
2	โรงเรียนวัดปากสมุทร	41	20	61	21	12	33
3	โรงเรียนวัดนางพิมพ์	15	10	25	13	8	21
4	โรงเรียนวัดแก้วเจริญ	10	12	22	10	12	22
5	โรงเรียนวัดพระคู่	9	16	25	8	15	23
6	โรงเรียนวัดประชาโสมิตาราม	32	33	65	18	18	36
7	โรงเรียนบ้านบางนางลี่	22	16	38	9	12	21
8	โรงเรียนวัดบางสะแก	6	8	14	6	8	14
9	โรงเรียนวัดคอนมะโนรา	24	25	49	15	18	33
10	โรงเรียนวัดแก่นจันทร์	16	17	33	16	17	33
11	โรงเรียนวัดจุฬามณี	25	13	38	25	13	38
12	โรงเรียนถาวรวิทยา	10	10	20	10	10	20
13	โรงเรียนอานวยวิทย์	8	6	14	8	6	14
	รวม	227	196	432	168	159	327
	รวมทั้งสิ้น	630	581	1,211	316	300	616

ตาราง 3 แสดงจำนวนสรุปกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศและสถานที่ตั้งโรงเรียน

สถานที่ตั้งโรงเรียน	ชาย	หญิง	รวม
โรงเรียนในเขตเทศบาล	148	141	289
โรงเรียนนอกเขตเทศบาล	168	159	327
รวม	316	300	616

จากตาราง 3 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างนักเรียนโรงเรียนในเขตเทศบาล เป็นชาย 148 คน และหญิง 141 คน ส่วนโรงเรียนนอกเขตเทศบาล เป็นชาย 168 คน และหญิง 159 คน รวมทั้งสิ้น ชาย 316 คน และหญิง 300 คน

ตาราง 4 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ สถานที่ตั้งโรงเรียนและลักษณะอาชีพผู้ปกครอง

อาชีพผู้ปกครอง	ในเขตเทศบาล			นอกเขตเทศบาล		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
รับราชการลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ	32	25	57	9	7	16
รับจ้างทั่วไป	32	28	60	43	26	96
เกษตรกร	8	11	19	79	57	136
ค้าขาย	59	43	112	29	54	83
ประมง	17	24	41	8	15	23
รวม	148	141	289	168	159	327

จากตาราง 4 แสดงว่า นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาล มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ 57 คน เป็นชาย 32 คน และหญิง

25 คน อาชีพรับจ้างทั่วไป 60 คน เป็นชาย 32 คน และหญิง 28 คน เกษตร 19 คน เป็นชาย 8 คน และหญิง 11 คน ค้าขาย 112 คน เป็นชาย 59 คน และหญิง 43 คน ประมง 41 คน เป็นชาย 17 คน และหญิง 24 คน ส่วนนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาล มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ 16 คน เป็นชาย 9 คน และหญิง 7 คน รับจ้างทั่วไป 96 คน เป็นชาย 43 คน และหญิง 26 คน เกษตร 136 คน เป็นชาย 79 คน และหญิง 57 คน ค้าขาย 83 คน เป็นชาย 29 คน และหญิง 54 คน ประมง 23 คน เป็นชาย 8 คน และหญิง 15 คน

ตาราง 5 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ สถานที่ตั้งโรงเรียน และลักษณะครอบครัว

ลักษณะครอบครัว	ในเขตเทศบาล			นอกเขตเทศบาล		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
อยู่กับบิดา - มารดา	106	109	215	124	114	238
อยู่กับบิดาหรือมารดา	23	19	42	18	23	41
อยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดามารดา	19	13	32	26	22	48
รวม	148	141	289	168	159	327

จากตาราง 5 แสดงว่า นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาล อยู่กับบิดา - มารดา 215 คน เป็นชาย 106 คน และหญิง 109 คน อยู่กับบิดาหรือมารดา 42 คน เป็นชาย 23 คน และหญิง 19 คน อยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดามารดา 32 คน เป็นชาย 19 คน และหญิง 13 คน ส่วนนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาล อยู่กับบิดา-มารดา 238 คน เป็นชาย 124 คน และหญิง 114 คน อยู่กับบิดาหรือมารดา 41 คน เป็นชาย 18 คน และหญิง 23 คน อยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดา-มารดา 48 คน เป็นชาย 26 คน และหญิง 22 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาค้างนี้ มี 2 ชุด ได้แก่

1. แบบสอบถามวัดสุขภาพจิต
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

1. แบบสอบถามวัดสุขภาพจิต

1.1 ลักษณะของเครื่องมือ

แบบสอบถามวัดสุขภาพจิตที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้แบ่งออกเป็น

2 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลตามตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ สถานที่ตั้งของโรงเรียน อาชีพผู้ปกครอง และลักษณะครอบครัว
- ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสุขภาพจิตของนักเรียน ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับสภาพอารมณ์ จิตใจ ความผิดปกติทางกายและพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราจัดลำดับ (Rating scale) 5 ระดับ ซึ่งสร้างตามแนวมาตราจัดลำดับแบบตัวเลข (Numerical rating scale) ของกิลฟอร์ด (ลิวน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2528 : 144) ในข้อคำถามจะสอบถามอาการต่าง ๆ คือ
 1. อาการทางกาย สอบถามเกี่ยวกับอาการผิดปกติของระบบต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น อาการปวดศีรษะ เหนื่อยง่าย เบื่ออาหาร ปวดท้อง ฯลฯ และอาการผิดปกติที่เกิดจากระบบประสาท เช่น กัดเล็บ บัสสาวะรดที่นอน ฯลฯ
 2. มโนภาพแห่งตน สอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง เช่น ความภาคภูมิใจในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีค่าหรือมีคุณค่า ไม่มีใครรัก ฯลฯ
 3. ความซึมเศร้า สอบถามเกี่ยวกับสภาพจิตใจของนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น รู้สึกเหงา เปล่าเปลี่ยว ลึกลับ ห่อเหี่ยว ฯลฯ
 4. ความวิตกกังวล สอบถามเกี่ยวกับ ความกลัว หวั่นไหว กระวนกระวาย กลัวในสิ่งต่าง ๆ โดยไม่มีเหตุผล รู้สึกเป็นทุกข์หงุดหงิดง่าย ฯลฯ

5. ความก้าวร้าว สอบถามเกี่ยวกับอารมณ์ และความก้าวร้าวของผู้ตอบ เช่น มีอารมณ์หงุดหงิด อยากรู้อยากเห็นของ อยากรู้อยากเห็นคนอื่น มีเรื่องโต้เถียงกับผู้อื่นอยู่ เสมอ ฯลฯ (ดูรายละเอียดภาคผนวก ก)

1.2 เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามวัดสุขภาพจิต

การกำหนดน้ำหนักแต่ละตัวเลือก กำหนดให้แต่ละตัวเลือกมีน้ำหนักเป็น 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

1. ข้อความที่มีความหมายเชิงนิมิต (ทางบวก) ถ้ากลุ่มตัวอย่างตอบ

ไม่จริงเลย แสดงว่า มีสุขภาพจิตไม่ดี กำหนดให้คะแนน 1 คะแนน
จริงน้อย แสดงว่า มีสุขภาพจิตค่อนข้างไม่ดี กำหนดให้คะแนน 2 คะแนน
จริงปานกลาง แสดงว่า มีสุขภาพจิตในระดับปานกลาง กำหนดให้คะแนน 3 คะแนน

จริงมาก แสดงว่า มีสุขภาพจิตค่อนข้างดี กำหนดให้คะแนน 4 คะแนน

จริงมากที่สุด แสดงว่า มีสุขภาพจิตดี กำหนดให้คะแนน 5 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายในเชิงนิเสธ (ทางลบ) ถ้ากลุ่มตัวอย่างตอบ

ไม่จริงเลย แสดงว่า มีสุขภาพจิตดี กำหนดให้คะแนน 5 คะแนน

จริงน้อย แสดงว่า มีสุขภาพจิตค่อนข้างดี กำหนดให้คะแนน 4 คะแนน

จริงปานกลาง แสดงว่า มีสุขภาพจิตในระดับปานกลาง กำหนดให้คะแนน 3 คะแนน

จริงมาก แสดงว่า มีสุขภาพจิตค่อนข้างไม่ดี กำหนดให้คะแนน 2 คะแนน

จริงมากที่สุด แสดงว่า มีสุขภาพจิตไม่ดี กำหนดให้คะแนน 1 คะแนน

1.3 ขั้นตอนในการปรับปรุงแบบสอบถามวัดสุขภาพจิต

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัว โดยครอบคลุมตัวแปรที่จะ

ศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสุขภาพจิตของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยใช้เครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถามวัดสุขภาพจิต ของ ชีรวัฒน์ นิจนตร ซึ่งใช้วัดสุขภาพจิตของเด็กวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร (ชีรวัฒน์ นิจนตร 2526 : 235 - 240) แล้วนำมาปรับปรุงเพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลงข้อคำถามบางข้อ เพื่อให้เหมาะสมสำหรับใช้วัดสุขภาพจิตของเด็กระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โดยศึกษาเพิ่มเติมจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษา และจิตแพทย์เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติม

1.4 การหาคุณภาพแบบสอบถามวัดสุขภาพจิต

นำแบบสอบถามที่ตรวจและปรับปรุงแล้ว จำนวน 86 ข้อ ไปลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 คน นำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์แล้วหาคุณภาพของแบบสอบถามด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.4.1 ค่าอำนาจจำแนก

นำคะแนนที่ได้มาตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้สูตร $t - test$ เทคนิค 25% ของเอ็ดเวิร์ด ทดสอบนัยสำคัญของคำถามแต่ละข้อ (Edward. 1957 : 152) ถ้าพบข้อคำถามที่มีค่า t มากกว่าหรือเท่ากับ 1.75 ถือว่า ข้อคำถามนั้นมีค่าอำนาจจำแนก ซึ่งเมื่อนำไปลองใช้และวิเคราะห์แล้ว ได้คำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกที่เหมาะสมที่จะนำไปใช้ศึกษาครั้งนี้ จำนวน 60 ข้อ

1.4.2 ความเชื่อมั่น

รวบรวมข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient)

เกณฑ์ในการพิจารณาค่าความเชื่อมั่น ถ้ามีค่าความเชื่อมั่น 0.6 ขึ้นไป ถือว่าใช้ได้ ถ้าค่าความเชื่อมั่นเข้าใกล้ 1 ถือว่า มีค่าความเชื่อมั่นสูง (Cronbach. 1970 : 161)

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดสุขภาพจิต ที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ คือ

ด้านอาการทางกาย	เท่ากับ	0.79
ด้านมโนภาพแห่งตน	เท่ากับ	0.83
ด้านซึมเศร้า	เท่ากับ	0.71
ด้านความวิตกกังวล	เท่ากับ	0.81
ด้านก้าวร้าว	เท่ากับ	0.87
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ	เท่ากับ	0.93

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

2.1 ลักษณะเครื่องมือ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก (ดูรายละเอียด ภาคผนวก ข)

2.2 เกณฑ์ในการให้คะแนน

ถ้านักเรียนตอบถูกได้	1	คะแนน
ถ้าตอบผิดได้	0	คะแนน

2.3 ขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

1. ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 แผนการสอนและแบบเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยละเอียดและวิเคราะห์ความสำคัญของเนื้อหา สรุปเป็นพฤติกรรมในรูปของตารางวิเคราะห์หลักสูตร (ภัทรา นิคมานนท์ 2527 : 49 - 60)

2. สร้างแบบทดสอบตามที่วิเคราะห์ไว้ โดยให้ครอบคลุมตามเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัดตามตารางวิเคราะห์หลักสูตรที่สร้างขึ้น ให้แบบทดสอบชนิดเลือกแบบ 4 ตัวเลือก ประมาณ 100 ข้อ

3. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติม

4. หาความเที่ยงตรง (Face Validity) โดยนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของข้อคำถามทั้งหมด

2.4 การหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

นำแบบทดสอบที่ตรวจและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 คน นำมาตรวจให้คะแนนแล้วหาคุณภาพของแบบทดสอบด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.4.1 ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ

เรียงลำดับคะแนนจากต่ำไปสูงแล้วแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม ตามเทคนิค 27% ของ จุง เทห์ ฟาน (Fan, 1971 : 5 - 32) ถือเอา 27% ของกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดเป็นกลุ่มนักเรียนที่ได้คะแนนสูง และ 27% ของกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำสุดเป็นนักเรียนกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ หากค่าความยากง่ายและหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ตารางสำเร็จของ จุง เทห์ ฟาน

เกณฑ์ในการเลือกข้อทดสอบที่มีค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20 - 1.00 ถือเป็นข้อทดสอบที่ใช้ได้ ซึ่งผลการวิเคราะห์ทางสถิติแล้วได้ข้อทดสอบสำหรับนำไปใช้ศึกษาครั้งนี้ จำนวน 55 ข้อ

2.4.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

รวบรวมข้อทดสอบซึ่งอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้สูตร กูเดอร์ ริชาร์ดสัน สูตร 21 (KR. 21) (ลิวน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2528 : 170)

เกณฑ์ในการพิจารณาค่าความเชื่อมั่น ถ้าค่าความเชื่อมั่น 0.6 ขึ้นไป ถือว่าใช้ได้ ถ้าค่าความเชื่อมั่นใกล้ 1 ถือว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เท่ากับ 0.90

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ขออนุญาตแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงหน่วยราชการต้นสังกัด เพื่อขออนุญาตและความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำเครื่องมือทั้ง 2 ฉบับ ไปดำเนินการทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และนำเครื่องมือทั้ง 2 ฉบับ กลับมาด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. จากแบบสอบถามวัดสุขภาพจิต และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ที่รวบรวมได้ ผู้วิจัยนำมาตรวจสอบดูความเรียบร้อยของการตอบอีกครั้งหนึ่ง
2. ตรวจสอบให้คะแนนของแบบสอบถาม และแบบทดสอบตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกฉบับ
3. แยกบันทึกข้อมูลออกเป็นกลุ่มตามตัวแปรอิสระ
4. คำนวณค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลตามตัวแปรอิสระ : เพื่อพิจารณาผลการวิจัยและทดสอบสมมุติฐานที่ตั้งไว้
5. วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสุขภาพจิตกับคะแนนผลสัมฤทธิ์...ทางการเรียน โดยวิธีของ เพียร์สัน โปรดัค โมเมนต์ (The Pearson's Product Moment Correlation Method)
6. นำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มาทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ (Test of Sinificance) โดยใช้ $t - test$
7. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระจากกัน โดย $t - test$

8. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม
ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนมี 1 ตัวประกอบ (One - way Analysis of Variance)

9. ในกรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้วิธีการทดสอบรายคู่ด้วย
วิธีของ นิวแมน - กูลส์ (Newman - Keuls Method)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตร (Ferguson. 1981 : 49)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคน

2. หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (Ferguson. 1981 : 68)

$$S = \sqrt{\frac{N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

ΣX^2 แทน ผลรวมคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\Sigma X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนในกลุ่มตัวอย่าง

3. ทดสอบหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้สูตร (Edwards. 1957 : 152)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยสุขภาพจิตของกลุ่มสุขภาพจิตดี
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยสุขภาพจิตของกลุ่มสุขภาพจิตไม่ดี
	S_H^2	แทน	ความแปรปรวนของการกระจายของคะแนนในกลุ่มสุขภาพจิตดี
	S_L^2	แทน	ความแปรปรวนของการกระจายของคะแนนในกลุ่มสุขภาพจิตไม่ดี
	n_H	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสุขภาพจิตดี
	n_L	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสุขภาพจิตไม่ดี

4. ทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดสุขภาพจิต โดยใช้สูตร
(Cronbach. 1970 : 161)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดสุขภาพจิต
	K	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

5. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต ใช้สูตร กูเลอร์ ริชาร์ดสัน สูตร 21 (KR. 21) (ล้วน สายยศ
และ อังคณา สายยศ 2528 : 171)

$$(KR. 21) r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\bar{X}(n - \bar{X})}{nS_t^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 n แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ
 $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบ
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของแบบทดสอบ

6. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสุขภาพจิตกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยใช้สูตร (Ferguson. 1981 : 113)

$$r = \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
 $\sum XY$ แทน ผลรวมของผลคูณของคะแนน X กับคะแนน Y
 $\sum X$, $\sum Y$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน X และคะแนน Y ตามลำดับ
 $\sum X^2$, $\sum Y^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

7. ทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้สูตร (Ferguson.
1981 : 195)

$$t = \frac{r \sqrt{N - 2}}{\sqrt{1 - r^2}}$$

เมื่อ t แทน ค่าจาก t - distribution
 r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

8. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้สูตร
 (Ferguson. 1981 : 182)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{\frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} \right]^2}{n_1 - 1} + \frac{\left[\frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
 $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
 S_1^2, S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
 n_1, n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
 df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

9. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้สูตร
 (Lindquist. 1956 : 63)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ F แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
 MS_B แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม
 MS_W แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม

ในการตีผลการทดสอบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธี นิวแมน - คูลส์ (Newman - Keuls Method) โดยใช้สูตร (Winer 1971 : 210 - 218)

$$q \cdot \sqrt{\frac{MS_W}{n}}$$

เมื่อ q แทน q - Statistic ที่ได้จากตาราง
 MS_W แทน ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม
 n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เท่ากัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
S	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
t_1	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t - distribution
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา F - distribution
SS	แทน Sum of Square
MS	แทน Mean Square
df	แทน Degree of Freedom

การทดสอบรายคู่ด้วยวิธี นิวแมน - กูลส์ (Newman - Keuls Method)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอน 1 การวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนสุขภาพจิตของนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม

1.2 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่ม

สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม

ตอน 2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสุขภาพจิตกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม

ตอน 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของสุขภาพจิตระหว่างนักเรียนหญิงกับ
นักเรียนชาย

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของสุขภาพจิตระหว่างนักเรียนที่เรียน
ในโรงเรียนในเขตเทศบาลกับโรงเรียนนอกเขตเทศบาล

3.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของสุขภาพจิตระหว่างนักเรียนที่ผู้ปกครอง
ประกอบอาชีพต่างกัน

3.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของสุขภาพจิตระหว่างนักเรียนที่มีลักษณะ
ครอบครัวต่างกัน

3.5 เปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิตระหว่างนักเรียนหญิงกับนักเรียนชาย

3.6 เปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาลและโรงเรียนนอกเขตเทศบาล

3.7 เปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิตระหว่างนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน

3.8 เปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิตระหว่างนักเรียนที่มีลักษณะครอบครัวต่างกัน

ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2528
ในจังหวัดสมุทรสงคราม ปรากฏผลดังต่อไปนี้

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	ร้อยละ
<u>ด้านสุขภาพจิต</u>			
อาการทางกาย	616	53.67	89.45
มโนภาพแห่งตน	616	50.23	83.71
ความซึมเศร้า	616	36.71	90.42
ความวิตกกังวล	616	54.67	84.10
ความก้าวร้าว	616	66.28	88.37
สุขภาพจิต	616	261.34	87.11
คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่ม สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	616	33.98	61.78

จากตาราง 6 แสดงว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม มีคะแนนเฉลี่ยของคะแนนสุขภาพจิต เท่ากับ 261.34 และคะแนนเฉลี่ยด้านอาการทางกาย ด้านมโนภาพแห่งตน ด้านซึมเศร้า ด้านวิตกกังวล ด้านก้าวร้าว เท่ากับ 53.67, 50.23, 36.71, 54.67 และ 66.28 ตามลำดับ และมีคะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เท่ากับ 33.98

ตอน 2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ตั้งปรากฏผลตามตาราง 7

ตาราง 7 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสุขภาพจิตกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม

ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสุขภาพจิตกับ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	N	r	t ₁
อาการทางกาย	616	0.211	5.31**
มโนภาพแห่งตน	616	0.186	4.69**
ความซึมเศร้า	616	0.070	1.74
ความวิตกกังวล	616	0.166	4.15**
ความก้าวร้าว	616	0.050	1.23
สุขภาพจิต	616	0.173	4.36**

** $P < .01$ ($r = 0.105$ หรือ $t_1 = 2.576$)

จากตาราง 7 แสดงว่า สุขภาพจิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า "นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีด้วย และนักเรียนที่มีสุขภาพจิตไม่ดีจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ดีด้วย" เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอาการทางกาย มโนภาพแห่งตน วิตกกังวล จะมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านซึมเศร้าและก้าวร้าว นั้นไม่มีความสัมพันธ์กัน

ตอน 3 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละของคะแนนสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามเพศ

ตัวแปร	ชาย				หญิง			
	N	$\bar{X}$	S	ร้อยละ	N	$\bar{X}$	S	ร้อยละ
อาการทางกาย	316	53.32	4.99	51.30	300	53.82	4.43	48.70
มโนภาพแห่งตน	316	50.03	4.95	51.30	300	50.32	4.87	48.70
ซึมเศร้า	316	36.91	5.73	51.30	300	35.76	4.42	48.70
วิตกกังวล	316	54.92	7.03	51.30	300	55.01	6.37	48.70
ก้าวร้าว	316	64.92	8.17	51.30	300	66.70	7.07	48.70
สุขภาพจิตรวม	316	260.11	22.32	51.30	300	261.61	21.35	48.70

จากตาราง 8 แสดงว่า นักเรียนชายมีปัญาสุขภาพจิตมากกว่านักเรียนหญิง และมีปัญาสุขภาพจิตด้านอาการทางกาย ด้านมโนภาพแห่งตน ด้านวิตกกังวล และด้านก้าวร้าว มากกว่านักเรียนหญิง ส่วนนักเรียนหญิงมีปัญาสุขภาพจิตด้านซึมเศร้ามากกว่านักเรียนชาย

ตาราง 9 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยสุขภาพจิตด้านต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนหญิง
กับนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม

ตัวแปร	ชาย			หญิง			t
	N	$\bar{X}$	S	N	$\bar{X}$	S	
อาการทางกาย	316	53.32	4.99	300	53.82	4.43	-1.3266
มโนภาพแห่งตน	316	50.03	4.95	300	50.32	4.87	-0.7209
ซึมเศร้า	316	36.91	5.73	300	35.76	4.42	2.7751**
วิตกกังวล	316	54.92	7.03	300	55.01	6.87	-0.1475
ก้าวร้าว	316	64.92	8.17	300	66.70	7.07	-2.8834**
สุขภาพจิตรวม	316	260.73	22.32	300	260.83	21.35	0.8538

** $P < .01$, ($t = 2.576$)

จากตาราง 9 แสดงว่า นักเรียนหญิงกับนักเรียนชายมีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน
ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า "นักเรียนหญิงมีปัญาสุขภาพจิตแตกต่างกันกับ
นักเรียนชาย" แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว พบว่า นักเรียนหญิงมีปัญาสุขภาพจิตด้าน
ซึมเศร้า และด้านก้าวร้าว แตกต่างกับนักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละของคะแนนสุขภาพจิต
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามสภาพที่ตั้งโรงเรียน

ตัวแปร	โรงเรียนในเขตเทศบาล				โรงเรียนนอกเขตเทศบาล			
	N	เฑ	S	ร้อยละ	N	เฑ	S	ร้อยละ
อาการทางกาย	289	53.60	4.90	46.92	327	53.54	4.58	53.08
มโนภาพแห่งตน	289	50.12	5.29	46.92	327	50.22	4.55	53.08
ซึมเศร้า	289	36.24	5.29	46.92	327	36.45	5.06	53.08
วิตกกังวล	289	54.65	7.29	46.92	327	55.24	6.62	53.08
ก้าวร้าว	289	65.51	7.23	46.92	327	66.03	8.09	53.08
สุขภาพจิตรวม	289	260.11	22.63	46.63	327	261.48	21.15	53.08

จากตาราง 10 แสดงว่า นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาลมีปัญห
สุขภาพจิตมากกว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาล และมีปัญหาสุขภาพจิตด้าน
มโนภาพแห่งตน ด้านซึมเศร้า ด้านวิตกกังวลและด้านก้าวร้าวมากกว่านักเรียนที่เรียนใน
โรงเรียนนอกเขตเทศบาล ส่วนนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาล มีปัญหาสุขภาพจิต
ด้านอาการทางกายมากกว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาล

ตาราง 11 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยสุขภาพจิตระหว่างนักเรียนโรงเรียนในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม

ตัวแปร	โรงเรียนในเขตเทศบาล			โรงเรียนนอกเขตเทศบาล			t
	N	$\bar{X}$	S	N	$\bar{X}$	S	
อาการทางกาย	289	53.60	4.90	327	53.54	4.58	0.1484
มโนภาพแห่งตน	289	50.12	5.29	327	50.22	4.55	-0.2476
ซึมเศร้า	289	36.24	5.29	327	36.45	5.06	-0.5120
วิตกกังวล	289	54.65	7.29	327	55.24	6.62	-1.0479
ก้าวร้าว	289	65.51	7.23	327	66.03	8.69	-0.8396
สุขภาพจิตรวม	289	260.11	22.63	327	261.48	21.15	0.7709

* $P < .05$, α ($t = 1.960$)

จากตาราง 11 แสดงว่า นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาลมีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกันกับนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาล ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 3 ที่ว่า "นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาลมีสุขภาพจิตแตกต่างกับนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาล"

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ เกี่ยวกับสุขภาพจิตด้าน
อาการทางกายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะ
อาชีพผู้ปกครอง

อาชีพผู้ปกครอง	N	$\bar{X}$	S	ร้อยละ
รับราชการ ลูกจ้างรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ	73	54.27	4.37	11.85
รับจ้างทั่วไป	129	53.47	4.77	20.94
เกษตรกร	155	53.34	4.67	25.16
ค้าขาย	195	53.87	4.15	31.66
ประมง	64	53.66	4.64	10.39

จากตาราง 12 แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกร มีปัญหา
สุขภาพจิตด้านอาการทางกายมากที่สุด รองลงมาคือ นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง
ทั่วไป อาชีพประมง และอาชีพค้าขาย ตามลำดับ ส่วนนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพ
รับราชการ ลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ จะมีปัญหาสุขภาพจิตด้านอาการทางกายน้อยที่สุด

ตาราง 13 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิตด้านอาการทางกาย
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะอาชีพของผู้ปกครอง

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	54.63	13.66	0.6768
ภายในกลุ่ม	613	12329.30	20.18	
รวม	615	12389.90	20.14	

$$*p < .05 \quad (F_{2, 613} = 2.99)$$

จากตาราง 13 แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกันมีสุขภาพจิตด้านอาการทางกายไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละเกี่ยวกับสุขภาพจิตด้าน
 มโนภาพแห่งตนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะ
 อาชีพผู้ปกครอง

อาชีพผู้ปกครอง	N	$\bar{X}$	S	ร้อยละ
รับราชการ ลูกจ้างรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ	73	51.47	4.45	11.85
รับจ้างทั่วไป	129	49.13	5.81	20.94
เกษตรกร	155	50.06	4.54	25.16
ค้าขาย	195	50.56	4.92	31.66
ประมง	64	50.50	4.54	10.39

จากตาราง 14 แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีปัญหาสุขภาพจิตด้านมโนภาพแห่งตนมากที่สุด รองลงมาคือ นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกร อาชีพประมง อาชีพค้าขาย ตามลำดับ ส่วนนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ ลูกจ้างรัฐบาล หรือรัฐวิสาหกิจ มีปัญหาสุขภาพจิตด้านมโนภาพแห่งตนน้อยที่สุด

ตาราง 15 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิตด้านมโนภาพแห่งตน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะอาชีพของผู้ปกครอง

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	296.00	74.00	3.0329*
ภายในกลุ่ม	611	14907.60	24.00	
รวม	615	15203.60	24.72	

$$*P < .05 \quad (F_{4, 611} = 2.37)$$

จากตาราง 15 แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีสุขภาพจิต
ด้านมโนภาพแห่งตน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้นำไปทดสอบความ
แตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธี Newman Keuls ดังปรากฏตามตาราง 16

ตาราง 16 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของคะแนนสุขภาพจิตด้าน
 มโนภาพแห่งตนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะ
 อาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพผู้ปกครอง	$\bar{X}$	รับจ้างทั่วไป	เกษตรกร	ประมง	ค้าขาย	รับราชการ ฯลฯ
		49.13	50.66	50.50	50.56	51.47
รับจ้างทั่วไป	49.13	-	0.93	1.37	1.43	2.33**
เกษตรกร	50.06	-	-	0.44	0.50	1.41
ประมง	50.50	-	-	-	0.60	0.97
ค้าขาย	50.56	-	-	-	-	0.91
รับราชการ ฯลฯ	51.49	-	-	-	-	-
			2	3	4	5
$\alpha .99(r,611)$	-	1.77	2.01	2.14	2.24	
$\alpha .95(r,611)$		1.35	1.61	1.77	1.88	

** $P < .01$

จากตาราง 16 แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปมีสุขภาพจิต
 ด้านมโนภาพแห่งตนแตกต่างกันกับนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการลูกจ้างรัฐบาล
 หรือรัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ มีสุขภาพจิตด้านมโนภาพ
 แห่งตนไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ เกี่ยวกับสุขภาพจิตด้าน
ซึมเศร้า ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะอาชีพ
ผู้ปกครอง

อาชีพผู้ปกครอง	N	$\bar{X}$	S	ร้อยละ
รับราชการ ลูกจ้างรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ	73	36.81	4.86	11.83
รับจ้างทั่วไป	129	35.52	4.17	20.94
เกษตรกร	155	36.15	4.15	25.16
ค้าขาย	195	36.51	3.76	31.66
ประมง	64	36.50	3.84	10.39

จากตาราง 17 แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีปัญหา
สุขภาพจิตด้านซึมเศร้ามากที่สุด รองลงมาคือ นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกร
อาชีพประมง อาชีพค้าขาย ตามลำดับ ส่วนนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ
ลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ มีปัญหาสุขภาพจิตด้านซึมเศร้าน้อยที่สุด

ตาราง 18 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิตด้านซึมเศร้า
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะอาชีพผู้ปกครอง

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	86.69	21.17	1.2614
ภายในกลุ่ม	611	10255.60	16.78	
รวม	615	10340.30	16.81	

$$* P < .05 \quad (F_{4,611} = 2.37)$$

จากตาราง 18 แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีสุขภาพจิต
 ด้านซึมเศร้าไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของคะแนนสุขภาพจิต
ด้านวิตกกังวล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะ
อาชีพผู้ปกครอง

อาชีพผู้ปกครอง	N	$\bar{X}$	S	ร้อยละ
รับราชการ ลูกจ้างรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ	73	55.18	7.10	11.85
รับจ้างทั่วไป	129	54.83	7.42	20.94
เกษตรกร	155	54.78	6.51	25.16
ค้าขาย	195	55.04	6.99	31.66
ประมง	64	55.31	6.83	10.39

จากตาราง 19 แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรมีปัญหา
สุขภาพจิตด้านวิตกกังวลมากที่สุด รองลงมาคือ นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง
ทั่วไป อาชีพค้าขาย และอาชีพรับราชการ ลูกจ้างรัฐบาล หรือรัฐวิสาหกิจ ตามลำดับ
ส่วนนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพประมง มีปัญหาสุขภาพจิตด้านวิตกกังวลน้อยที่สุด

ตาราง 20 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิตด้านวิตกกังวล
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	22.38	5.59	0.1154
ภายในกลุ่ม	611	29618.60	48.48	
รวม	615	29641.00	48.20	

$$* p < .05 \quad (F_{4, 611} = 2.37)$$

จากตาราง 20 แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีสุขภาพจิต
 ด้านวิตกกังวล ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละของคะแนนสุขภาพจิตด้าน
ก้าวร้าว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะอาชีพ
ผู้ปกครอง

อาชีพผู้ปกครอง	N	$\bar{X}$	S	ร้อยละ
รับราชการ ลูกจ้างรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ	73	65.62	6.40	11.85
รับจ้างทั่วไป	125	66.24	6.37	20.94
เกษตรกร	129	66.12	7.72	25.16
ค้าขาย	195	66.41	6.53	31.66
ประมง	64	67.16	5.76	10.39

จากตาราง 21 แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ ลูกจ้าง
รัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ มีปัญหาสุขภาพจิตด้านก้าวร้าวมากที่สุด รองลงมาคือ นักเรียนที่
ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกร อาชีพรับจ้างทั่วไป อาชีพค้าขาย ตามลำดับ ส่วนนักเรียน
ที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพประมง มีปัญหาสุขภาพจิตด้านก้าวร่ววน้อยที่สุด

ตาราง 22 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิตด้านก้าวร้าว
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะอาชีพผู้ปกครอง

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	88.75	22.19	0.4897
ภายในกลุ่ม	611	27681.30	43.30	
รวม	615	27770.00	45.15	

$$* P < .05 \quad (F_{4, 611} = 2.37)$$

จากตาราง 22 แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีสุขภาพจิต
 ด้านก้าวร้าว ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 23 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละของคะแนนสุขภาพจิต
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะอาชีพผู้ปกครอง

อาชีพผู้ปกครอง	N	$\bar{X}$	S	ร้อยละ
รับราชการ ลูกจ้างรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ	73	262.72	19.36	11.85
รับจ้างทั่วไป	125	259.19	16.52	20.94
เกษตรกร	129	260.45	20.46	25.16
ค้าขาย	195	262.39	18.34	31.66
ประมง	64	263.13	17.56	10.39

จากตาราง 23 แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป
มีปัญหาด้านสุขภาพจิตมากที่สุด รองลงมาคือ นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกร อาชีพค้าขาย
และอาชีพรับราชการ ลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ ส่วนนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพ
ประมง มีปัญหาด้านสุขภาพจิตน้อยที่สุด

ตาราง 24 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิต ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะอาชีพผู้ปกครอง

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	1292.00	323.00	0.7211
ภายในกลุ่ม	611	273668.00	447.90	
รวม	615	274960.00	447.07	

$$*P < .05 \quad (4, 611 = 2.37)$$

จากตาราง 24 แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีสุขภาพจิต
ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 4 ที่ว่า "นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพ
ต่างกัน จะมีสุขภาพจิตแตกต่างกัน"

ตาราง 25 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละของคะแนนสุขภาพจิตด้าน
อาการทางกาย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะ
ครอบครัว

ลักษณะครอบครัว	N	$\bar{X}$	S	ร้อยละ
อยู่กับบิดา - มารดา	453	53.92	4.30	73.54
อยู่กับบิดาหรือมารดา	83	53.65	4.70	13.47
อยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดาหรือมารดา	80	53.81	3.99	12.99

จากตาราง 25 แสดงว่า นักเรียนที่อยู่กับบิดาหรือมารดา จะมีปัญหาสุขภาพจิต
ด้านอาการทางกายมากที่สุด รองลงมาคือ นักเรียนที่อยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดาหรือมารดา
ส่วนนักเรียนที่อยู่กับบิดา - มารดา มีปัญหาสุขภาพจิตด้านอาการทางกายน้อยที่สุด

ตาราง 26 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิตด้านอาการทางกาย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะครอบครัว

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1.50	0.75	0.042
ภายในกลุ่ม	613	11424.50	18.64	
รวม	615	11426.00	18.58	

$$*P < .05 \quad (F_{2, 613} = 2.99)$$

จากตาราง 26 แสดงว่า นักเรียนที่มีลักษณะครอบครัวต่างกัน มีสุขภาพจิตด้าน
อาการทางกาย ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 27 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละของคะแนนสุขภาพจิตด้าน
 มโนภาพแห่งตนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะ
 ครอบครัว

ลักษณะครอบครัว	N	$\bar{X}$	S	ร้อยละ
อยู่กับบิดา - มารดา	453	50.63	4.51	73.54
อยู่กับบิดาหรือมารดา	83	49.36	5.73	13.47
อยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดาหรือมารดา	80	50.15	4.69	12.99

จากตาราง 27 แสดงว่า นักเรียนที่อยู่กับบิดาหรือมารดา มีปัญหาสุขภาพจิตด้าน
 มโนภาพแห่งตนมากที่สุด รองลงมาคือ นักเรียนที่อยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดาหรือมารดาส่วน
 นักเรียนที่อยู่กับบิดา - มารดา มีปัญหาสุขภาพจิตด้านมโนภาพแห่งตนน้อยที่สุด

ตาราง 28 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิตด้านมโนภาพแห่งตน
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะครอบครัว

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	116.50	58.25	2.6227
ภายในกลุ่ม	613	13614.90	22.21	
รวม	615	13731.40	22.33	

$$*p < .05 \quad (F_{2, 613} = 2.99)$$

จากตาราง 28 แสดงว่า นักเรียนที่มีลักษณะครอบครัวต่างกัน มีสุขภาพจิตด้าน
 มโนภาพแห่งตน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 29 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละของคะแนนสุขภาพจิตด้าน
ซึมเศร้า ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะ
ครอบครัว

ลักษณะครอบครัว	N	$\bar{X}$	S	ร้อยละ
อยู่กับบิดา - มารดา	453	36.57	3.59	73.54
อยู่กับบิดาหรือมารดา	83	36.14	3.54	13.47
อยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดาหรือมารดา	80	35.81	4.51	12.99

จากตาราง 29 แสดงว่า นักเรียนที่อยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดาหรือมารดา มีปัญหา
สุขภาพจิตด้านซึมเศร้ามากที่สุด รองลงมาคือ นักเรียนที่อยู่กับบิดาหรือมารดา ส่วนนักเรียน
ที่อยู่กับบิดา - มารดา มีปัญหาสุขภาพจิตด้านซึมเศร้าน้อยที่สุด

ตาราง 30 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิตด้านซึมเศร้า ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะครอบครัว

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	45.88	22.94	1.6586
ภายในกลุ่ม	613	8477.38	13.83	
รวม	615	8523.25	13.86	

$$*P < .05 \quad (F_{2, 613} = 2.99)$$

จากตาราง 30 แสดงว่า นักเรียนที่มีลักษณะครอบครัวต่างกัน มีสุขภาพจิตด้านซึมเศร้า ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 31 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละของคะแนนสุขภาพจิตด้าน
วิตกกังวลของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะครอบครัว

ลักษณะครอบครัว	N	$\bar{X}$	S	ร้อยละ
อยู่กับบิดา - มารดา	453	55.76	6.13	73.54
อยู่กับบิดาหรือมารดา	83	53.55	7.86	13.47
อยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดาหรือมารดา	80	54.11	7.70	12.99

จากตาราง 31 แสดงว่า นักเรียนที่อยู่กับบิดาหรือมารดา มีปัญหาสุขภาพจิตด้าน
วิตกกังวลมากที่สุด รองลงมาคือ นักเรียนที่อยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดาหรือมารดา ส่วนนักเรียน
ที่อยู่กับบิดา - มารดา มีปัญหาสุขภาพจิตด้านวิตกกังวลน้อยที่สุด

ตาราง 32 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิตด้านวิตกกังวลของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะครอบครัว

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	457.63	228.81	5.2512**
ภายในกลุ่ม	613	26710.30	43.57	
รวม	615	27167.90	44.18	

** $P < .01$ ($F_{2, 613} = 4.60$)

จากตาราง 32 แสดงว่า นักเรียนที่มีลักษณะครอบครัวต่างกัน มีสุขภาพจิตด้าน
วิตกกังวล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงได้นำไปทดสอบความแตกต่าง
เป็นรายคู่ โดยวิธีของ Newman Keuls ดังปรากฏตามตาราง 33

ตาราง 33 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของคะแนนสุขภาพจิตด้านวิตกกังวล
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะครอบครัว

ลักษณะครอบครัว	$\bar{X}$	อยู่กับบิดาหรือมารดา 53.55	อยู่กับบุคคลอื่น 54.11	อยู่กับบิดา-มารดา 55.76
อยู่กับบิดาหรือมารดา	53.55	-	0.56	2.21*
อยู่กับบุคคลอื่น	54.11	-	-	1.65
อยู่กับบิดา-มารดา	55.76	-	-	-
			2	3
$q .99_{(r,613)}$		-	2.27	2.57
$q .95_{(r,613)}$		-	1.73	2.06

* $P < .05$

จากตาราง 33 แสดงว่า นักเรียนที่อยู่กับบิดา-มารดา มีสุขภาพจิตด้านวิตกกังวล
 แตกต่างกับนักเรียนที่อยู่กับบิดาหรือมารดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ
 มีสุขภาพจิตด้านวิตกกังวลไม่แตกต่างกัน

ตาราง 34 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของคะแนนสุขภาพจิตด้าน
ก้าวร้าว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะครอบครัว

ลักษณะครอบครัว	N	$\bar{X}$	S	ร้อยละ
อยู่กับบิดา-มารดา	453	66.78	6.21	73.54
อยู่กับบิดาหรือมารดา	83	65.65	7.64	13.47
อยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดาหรือมารดา	80	65.78	7.24	12.99

จากตาราง 34 แสดงว่า นักเรียนที่อยู่กับบิดาหรือมารดา มีปัญหาสุขภาพจิตด้าน
ก้าวร้าวมากที่สุด รองลงมาคือ นักเรียนที่อยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดาหรือมารดา ส่วนนักเรียน
ที่อยู่กับบิดา-มารดา มีปัญหาสุขภาพจิตด้านก้าวร้าวน้อยที่สุด

ตาราง 35 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิตด้านก้าวร้าว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะครอบครัว

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	136.50	68.25	1.5872
ภายในกลุ่ม	613	26359.50	43.00	
รวม	615	26496.00	43.08	

$$*p < .05 \quad (F_{2, 613} = 2.99)$$

จากตาราง 35 แสดงว่า นักเรียนที่มีลักษณะครอบครัวต่างกัน มีสุขภาพจิตด้านก้าวร้าว ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 36 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละของคะแนนสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะครอบครัว

ลักษณะครอบครัว	N	$\bar{X}$	S	ร้อยละ
อยู่กับบิดา-มารดา	453	263.66	18.34	73.54
อยู่กับบิดาหรือมารดา	83	258.36	21.84	13.47
อยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดาหรือมารดา	80	259.66	23.52	12.99

จากตาราง 36 แสดงว่า นักเรียนที่อยู่กับบิดาหรือมารดา มีปัญหาสุขภาพจิตมากที่สุด รองลงมาคือ นักเรียนที่อยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดาหรือมารดา ส่วนนักเรียนที่อยู่กับบิดา-มารดา มีปัญหาสุขภาพจิตน้อยที่สุด

ตาราง 37 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิต ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะครอบครัว

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2692.00	1346.00	3.5135*
ภายในกลุ่ม	613	234836.00	383.09	
รวม	615	237528.00	386.22	

$$*P < .05 \quad (F_{2, 613} = 2.99)$$

จากตาราง 37 แสดงว่า นักเรียนที่มีลักษณะครอบครัวต่างกันจะมีสุขภาพจิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 5 ที่ว่า "นักเรียนที่อยู่กับบิดา-มารดา อยู่กับบิดาหรือมารดา อยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดาหรือมารดา จะมีสุขภาพจิตแตกต่างกัน" จึงได้นำไปทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธี Newman - Keuls ดังปรากฏผลตามตาราง 38

ตาราง 38 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของคะแนนสุขภาพจิต ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามลักษณะครอบครัว

ลักษณะครอบครัว	$\bar{X}$	อยู่กับบิดาหรือมารดา 258.36	อยู่กับบุคคลอื่น ๆ 259.66	อยู่กับบิดา-มารดา 263.66
อยู่กับบิดาหรือมารดา	258.36	-	1.30	5.30*
อยู่กับบุคคลอื่น ๆ	259.66	-	-	4.00
อยู่กับบิดา-มารดา	263.66	-	-	-
			2	3
$q .99(r, 613)$		-	6.73	7.62
$q .95(r, 613)$		-	4.25	5.18

* $P < .05$

จากตาราง 38 แสดงว่า นักเรียนที่อยู่กับบิดา-มารดา มีสุขภาพจิต แตกต่างกันกับ
นักเรียนที่อยู่กับบิดาหรือมารดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้อื่น ๆ มีสุขภาพจิต
ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 39 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละเกี่ยวกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามเพศ

เพศ	N	$\bar{X}$	S	ร้อยละ
ชาย	316	32.97	8.10	51.30
หญิง	300	34.79	7.74	48.70

จากตาราง 39 แสดงว่า นักเรียนหญิงมีคะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสูงกว่านักเรียนชาย

ตาราง 40 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริม
 ประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ระหว่างนักเรียนหญิง
 กับนักเรียนชาย

เพศ	N	$\bar{X}$	S	t
ชาย	316	32.97	8.10	2.8482 ^{**}
หญิง	300	34.79	7.74	

^{**} $P < .01$, α ($t = 2.576$)

จากตาราง 40 แสดงว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้อง
 กับสมมุติฐานข้อ 6 ที่ว่า "นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริม
 ประสบการณ์ชีวิตแตกต่างกัน"

ตาราง 41 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม
จำแนกตามสถานที่ตั้งโรงเรียน

สถานที่ตั้งโรงเรียน	N	$\bar{X}$	S	ร้อยละ
ในเขตเทศบาล	389	35.16	8.26	46.92
นอกเขตเทศบาล	327	32.70	7.54	53.08

จากตาราง 41 แสดงว่า นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาลมีคะแนนเฉลี่ย
ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสูงกว่านักเรียนที่เรียนใน
โรงเรียนนอกเขตเทศบาล

ตาราง 42 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามสถานที่ตั้งโรงเรียน

สถานที่ตั้งโรงเรียน	N	$\bar{X}$	S	t
ในเขตเทศบาล	289	35.16	8.26	-3.897**
นอกเขตเทศบาล	327	32.70	7.54	

** $P < .01$, α (t = 2.576)

จากตาราง 42 แสดงว่า นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาล มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันกับนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 7 ที่ว่า "นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันกับนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาล"

ตาราง 43 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละ เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม
จำแนกตามลักษณะอาชีพผู้ปกครอง

อาชีพผู้ปกครอง	N	$\bar{X}$	S	ร้อยละ
รับราชการ ลูกจ้างรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ	73	36.99	7.07	11.85
รับจ้างทั่วไป	125	33.72	7.60	20.94
เกษตรกร	129	32.95	7.68	25.16
ค้าขาย	195	34.11	8.14	31.66
ประมง	64	33.23	7.64	10.39

จากตาราง 43 แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ ลูกจ้างรัฐบาล
หรือรัฐวิสาหกิจ มีคะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด รองลงมาคือ นักเรียน
ที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย อาชีพรับจ้างทั่วไป อาชีพประมง ตามลำดับ ส่วนนักเรียนที่
ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตต่ำสุด

ตาราง 44 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่ม
สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนก
ตามลักษณะอาชีพผู้ปกครอง

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	87.38	217.59	3.6337**
ภายในกลุ่ม	611	36587.90	59.88	
รวม	615	37456.30	60.91	

** $P < .01$ ($F_{4, 611} = 3.32$)

จากตาราง 44 แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน จะมีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 8 ที่ว่า "นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแตกต่างกัน" จึงได้นำไปทดสอบความแตกต่าง
เป็นรายคู่ โดยวิธี Newman Keuls ก็ปรากฏผลตามตาราง 45

ตาราง 45 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้าง--
เสริมประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตาม
ลักษณะอาชีพผู้ปกครอง

อาชีพผู้ปกครอง		เกษตร	ประมง	รับจ้างทั่วไป	ค้าขาย	รับราชการฯ
	$\bar{x}$	32.95	33.23	33.72	34.11	36.99
เกษตร	32.95	-	0.28	0.77	1.16	4.04**
ประมง	33.23	-	-	0.49	0.67	3.76**
รับจ้างทั่วไป	33.72	-	-	-	0.39	3.27*
ค้าขาย	34.11	-	-	-	-	2.88
รับราชการ ฯ	36.99	-	-	-	-	-
		2	3	4	5	
	$\alpha .99(r,611)$	-	2.78	3.15	3.36	3.51
	$\alpha .95(r,611)$	-	2.11	2.53	2.77	2.95

* $P < .05$ ** $P < .01$

จากตาราง 45 แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตร และอาชีพประมง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต แตกต่างกับนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ ถูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต แตกต่างกับนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ ถูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่แตกต่างกัน

ตาราง 46 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม
จำแนกตามลักษณะครอบครัว

ลักษณะครอบครัว	N	$\bar{X}$	S	ร้อยละ
อยู่กับบิดา-มารดา	453	34.42	7.52	73.54
อยู่กับบิดาหรือมารดา	83	33.18	8.17	13.47
อยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดา-มารดา	80	33.86	8.26	12.99

จากตาราง 46 แสดงว่า นักเรียนที่อยู่กับบิดา-มารดา มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสูงสุด รองลงมาคือ นักเรียนที่อยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดา-มารดา ส่วนนักเรียนที่อยู่กับบิดาหรือมารดา มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด

ตาราง 47 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่ม
สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม
จำแนกตามลักษณะครอบครัว

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	11.68	5.94	0.0994
ภายในกลุ่ม	613	36606.40	59.72	
รวม	615	36618.30	59.54	

$$*P < .05 \quad (F_{2, 613} = 2.99)$$

จากตาราง 47 แสดงว่า นักเรียนที่มีลักษณะครอบครัวต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 9
ที่ว่า "นักเรียนที่อยู่กับบิดา-มารดา อยู่กับบิดาหรือมารดา และอยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดา-มารดา
จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแตกต่างกัน

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2528 ในจังหวัดสมุทรสงคราม
2. เพื่อเปรียบเทียบสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2528 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ตามตัวแปร เพศ สถานที่ตั้งโรงเรียน อาชีพผู้ปกครองและลักษณะครอบครัว
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2528 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ตามตัวแปร เพศ สถานที่ตั้งโรงเรียน อาชีพผู้ปกครองและลักษณะครอบครัว

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2528 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งกำลังเรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาล จำนวน 289 คน เป็นชาย 148 คน และหญิง 141 คน และกำลังเรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาล จำนวน 327 คน เป็นชาย 168 คน และหญิง 159 คน รวมทั้งสิ้น 616 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายชั้น (Multi - Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เป็นแบบสอบถามวัดสุขภาพจิต และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนสุขภาพจิตแต่ละด้านและคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2528 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ตามตัวแปร

2. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสุขภาพจิตกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2528 ในจังหวัดสมุทรสงคราม โดยวิธีของ เพียร์สัน โพรดัก โมเมนต์ (The Pearson's Product Moment Correlation Method) แล้วนำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มาทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ (Test of Significance) โดยใช้ $t - test$

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน โดยใช้สถิติ $c - test$

4. วิเคราะห์ความแตกต่างของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนมี 1 ตัวประกอบ (One - way Analysis of Variance) และในการศึกษาความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของ นิวแมน คูลส์ (Newman Keuls Method)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. สุขภาพจิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2528 ในจังหวัดสมุทรสงคราม มีความสัมพันธ์เชิงนิมิตหรือทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2528 ในจังหวัดสมุทรสงคราม

2. นักเรียนหญิงและนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2528 ในจังหวัดสมุทรสงคราม มีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน แต่มีความแตกต่างกันในด้านซึมเศร้าและก้าวร้าว โดยที่นักเรียนหญิงมีความซึมเศร้ามากกว่านักเรียนชาย และนักเรียนชายมีความก้าวร้าวมากกว่านักเรียนหญิง

3. นักเรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาลและโรงเรียนนอกเขตเทศบาลมีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน

4. นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน จะมีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน นอกจากสุขภาพจิตด้านมโนภาพเท่านั้น จะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจะแตกต่างกันระหว่างนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ ลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ กับอาชีพรับจ้างทั่วไป

5. นักเรียนที่อยู่กับบิดา-มารดา อาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดา และอาศัยอยู่กับบุคคลอื่น จะมีสุขภาพจิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจะแตกต่างกันระหว่างนักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดา-มารดา กับอยู่กับบิดาหรือมารดาเท่านั้น ส่วนผู้อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้จะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านวิตกกังวล โดยมีความแตกต่างกันระหว่างนักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดา-มารดากับอยู่กับบิดาหรือมารดา ส่วนผู้อื่น ๆ และด้านอื่น ๆ มีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน

6. นักเรียนหญิงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต แตกต่างกับนักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนหญิงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสูงกว่านักเรียนชาย

7. นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต แตกต่างกับนักเรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสูงกว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาล

8. นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

9. นักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดา-มารดา อยู่กับบิดาหรือมารดา และอาศัยอยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดามารดา จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า สุขภาพจิตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม มีความสัมพันธ์กันในเชิงนิมานหรือทางบวก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของสุขภาพจิตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในแต่ละด้าน พบว่า สุขภาพจิตด้านอาการทางกาย มโนภาพแห่งตน วิตกกังวล มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนอาการซึมเศร้า และก้าวร้าว ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ผลจากการศึกษาครั้งนี้ปรากฏว่า สอดคล้องกับการศึกษาของ ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี ซึ่งพบว่า (ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี 2521 : 93 - 94) ปัญหาสุขภาพจิตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ถ้านักเรียนมีปัญหาทางจิตใจ จะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจนทำให้ลดยกเลิก นอกจากนั้นรศกียังได้ศึกษาถึงสุขภาพจิตของเด็กปฐมวัยพบว่า (Rust. 1960 : 248) นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีจะสามารถเรียนได้ดีกว่านักเรียนที่มีสุขภาพจิตไม่ดี ซึ่งอาจเป็นเพราะว่านักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพจิตจะคอยกังวลหรือหมกมุ่นแต่ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนจนไม่เข้าใจบทเรียนที่เรียนและนักจิตวิทยายังได้ศึกษาพบอีกว่า (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์จันติก 2524 : 2) นักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพจิตนั้น จะทำให้ความสามารถในการเรียนลดลงขาดความสนใจสภาพแวดล้อม มีการรับรู้ที่บิดเบือน ห้อยความสามารถในการเรียนรู้ ถ้านักเรียนมีสุขภาพจิตที่ดีนักเรียนจะเรียนด้วยความสบายใจและเข้าใจบทเรียนได้ดี ทำให้มีผลการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีปัญหาทางสุขภาพจิต ผลการศึกษาของ สมศักดิ์ ขจรเจริญกุล ก็พบว่า (สมศักดิ์ ขจรเจริญกุล 2527 : 65) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสุขภาพจิตเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของสุขภาพจิตแต่ละด้านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแล้ว พบว่า สุขภาพจิตด้านอาการทางกายมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรพรรณ วีระกะลัส ที่พบว่า

(อรพรรณ วีระกะลีส 2523 : 91) องค์ประกอบด้านสุขภาพ น้ำหนักตัวของนักเรียน เป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพราะถ้านักเรียนมีสุขภาพ อ่อนแอ เจ็บป่วย ย่อมเรียนได้ไม่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาการเจ็บป่วยทางกายที่มีผลมาจาก จิตใจนั้นอาจจะมีสาเหตุมาจากการที่นักเรียนมีความวิตกกังวลในเรื่องต่าง ๆ อยู่เสมอ จนมีผลให้อาการทางจิตใจนั้นปรากฏออกมาในรูปของการเจ็บป่วยทางร่างกายที่เรียกว่า Sychosomatic ซึ่งจะแสดงออกมาทางระบบต่าง ๆ เช่น ระบบย่อยอาหาร ระบบไหลเวียน โลหิต ระบบผิวหนัง เป็นต้น ถ้านักเรียนไม่มีปัญหาสุขภาพจิตย่อมจะมีสุขภาพที่แข็งแรงและ สามารถเรียนได้ดี นอกจากนี้ การศึกษาค้นคว้ายังพบอีกว่า ความวิตกกังวลมีความสัมพันธ์ทางลบกับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ซึ่งหมายความว่า นักเรียนที่มีความ วิตกกังวลต่ำจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสูง ส่วนนักเรียนที่มี ความวิตกกังวลสูงจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตต่ำ ซึ่ง สอดคล้องกับ สตีเวนสันและอดัม (Stevenson and Adam. 1969 : 24 - 28) และ รับุช ที่สรุปว่า (Ruebush. 1963 : 498) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความ สัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลเช่นกัน และการวิจัยในประเทศไทยเช่น อำพล โอ่งเคลือบ ชีรวัฒน์ นิจนตร และสมัญญา เสียงใส ที่พบว่า (อำพล โอ่งเคลือบ 2515 : 193, ชีรวัฒน์ นิจนตร 2526 : 182, สมัญญา เสียงใส 2521 : 43) นักเรียนที่มีความ วิตกกังวลต่ำจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีความวิตกกังวลสูง ทั้งนี้อาจจะ อธิบายตามแนวคิดของ ซิลลิแวน ได้ว่า (อำพล โอ่งเคลือบ 2515 : 193 อ้างอิงจาก Sullivan. 1970 : 145) "ความวิตกกังวลก่อให้เกิดความสับสนในขบวนการคิด คนที่มีความ วิตกกังวลมาก ๆ จะมีลักษณะคล้ายคนถูกตีศีรษะ" ดังนั้นความวิตกกังวลจึงทำให้ความ สามารถในการเรียนรู้ลดลง นักเรียนยังมีความวิตกกังวลมากขึ้นเท่าไร ความสามารถในการ เรียนรู้ย่อมลดลง และอำพล โอ่งเคลือบ ยังพบอีกว่านักเรียนที่มีความวิตกกังวลสูงจะ ทำให้มีมโนภาพแง่ลบต่องาน ซึ่งสนับสนุนผลการศึกษาค้นคว้าที่พบว่า มโนภาพแง่ลบจะสัมพันธ์กับ ในทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นักเรียนที่มีมโนภาพแง่ลบก็จะมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูงด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สิทธิโชค วรานุสันติกุล และ อำพล โอ่งเคลือบ ที่แสดงผลการศึกษาเช่นเดียวกันนี้ (สิทธิโชค วรานุสันติกุล 2515 : 56,

อำพล โอ่งเคลือบ 2515 : 195) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนที่มีมโนภาพแห่งตนดี จะรู้สึกว่าคุณเองเป็นคนมีความสามารถในการเรียน ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ เชื่อมมั่นในตนเอง กล้าที่จะแสดงออกและเกิดความอบอุ่น จึงทะเยอทะยานในสิ่งที่สูงจึงทำให้ประสบผลสำเร็จทางการเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีมโนภาพแห่งตนไม่ดี เพราะนักเรียนที่มีมโนภาพแห่งตนไม่ดีจะรู้สึกว่าคุณมีบ่นบ่อย มีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเองอยู่แล้วว่าคุณเรียนไม่เก่งจึงไม่ได้ตั้งระดับความมุ่งหวังไว้สูง จึงล้มเหลวในการเรียนจนบางครั้งเกิดปัญหาการปรับตัว จึงทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลง

ส่วนผลการศึกษา พบว่า สุขภาพจิตด้านซึมเศร้าและก้าวร้าวไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียน อาจเป็นเพราะว่า อาการซึมเศร้าและก้าวร้าวนั้นมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันกับความวิตกกังวลตามที่ ชีรวัณ นิจนตร กล่าวไว้ (ชีรวัณ นิจนตร 2526 : 195) เมื่อบุคคลเกิดความวิตกกังวลจะแสดงออกในลักษณะการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา และการใช้กลวิธีอื่นในการปรับตัว เช่น ก้าวร้าว ถอยหนีหรือเก็บกดความรู้สึกไว้ จึงอาจสรุปได้ว่า อาการซึมเศร้าและก้าวร้าว นั้นมิได้เป็นปัญหาทางสุขภาพจิตโดยตรง แต่เป็นกลวิธีที่บุคคลใช้เป็นวิธีในการแก้ปัญหาเมื่อมีปัญหาด้านจิตใจ จึงพบว่าอาการซึมเศร้าและก้าวร้าว มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตต่ำมาก

2. จากการศึกษาค้นพบว่า นักเรียนหญิงและนักเรียนชาย มีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 2 ที่ว่า นักเรียนหญิงมีสุขภาพจิตแตกต่างกันกับนักเรียนชายและขัดแย้งกับผลงานวิจัยส่วนใหญ่ที่พบว่า เพศชายและเพศหญิงจะมีสุขภาพจิตแตกต่างกัน และเพศหญิงจะมีปัญหาสุขภาพจิตมากกว่าเพศชาย อาจเป็นเพราะว่าสังคมไทยที่ผ่านมามียอมรับเพศชายมากกว่าหญิง จะให้ความสำคัญต่อเพศชายมาก ดังนั้นจึงมักดูแลเอาใจใส่บุตรชายมากกว่า ทำให้เด็กหญิงรู้สึกเป็นบ่นบ่อยขาดการเอาใจใส่ดูแล จนมีปัญหาทางจิตใจมากกว่าชาย แต่ในปัจจุบันสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป จำนวนบุตรก็มีน้อยลง บิดา-มารดา จึงให้ความสำคัญแก่บุตรเท่า ๆ กัน ให้การดูแลเอาใจใส่อบรมสั่งสอนเท่าเทียมกัน จึงทำให้เด็กหญิงและเด็กเรียนชายมีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน รวมทั้งสุขภาพจิตด้านอาการทางกาย มโนภาพแห่งตนและด้าน

วิทกัณฑ์ แต่จากการศึกษาพบว่า นักเรียนหญิงมีสุขภาพจิตด้านซึมเศร้าและด้านก้าวร้าวแตกต่างกับนักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ถ้าพิจารณาคะแนนเฉลี่ยแล้วพบว่านักเรียนหญิงมีความซึมเศร้ามากกว่านักเรียนชาย นักเรียนชายมีความก้าวร้าวมากกว่านักเรียนหญิง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กนกรัตน์ สุชะตุงคะ เบรมสุรีย์ เชื้อมทอง ชีรวัฒน์ นิจนตร ที่พบว่า (กนกรัตน์ สุชะตุงคะ 2521 : 40, เบรมสุรีย์ เชื้อมทอง 2526 : 59, ชีรวัฒน์ นิจนตร 2526 : 197) นักเรียนหญิงมีความซึมเศร้ามากกว่านักเรียนชาย และนักเรียนชายมีความก้าวร้าวมากกว่านักเรียนหญิง อาจเป็นเพราะว่า ธรรมชาติทางจิตใจของชายและหญิงนั้นมีความแตกต่างกัน ซึ่งถนอม โททอง กล่าวไว้ว่า (ถนอม โททอง 2519 : 18) โดยทั่วไปชายมักเชื่อมั่นในตัวเอง เปิดเผย ไม่ค่อยกระตือรือร้น กล้าเสี่ยงกล้าแสดงออก กล้าเผชิญข้อเท็จจริงมากกว่าหญิง ดังนั้นเมื่อความตึงเครียดในสภาพแวดล้อม จึงกล้าแสดงออกตอบโต้ในรูปของพฤติกรรมที่ก้าวร้าว เช่น เมื่อถูกใครทำร้ายก่อนที่จะกล้าตอบโต้โดยการทำร้ายตอบโต้แก่บุคคลนั้นให้หรือทำลายของรักของบุคคลอื่น ๆ ส่วนเพศหญิงจะมีอารมณ์อ่อนไหวต่อสภาพการณ์ต่าง ๆ ง่าย เมื่อเกิดความตึงเครียดในสภาพแวดล้อมก็ย่อมจะมีความกลัวและเศร้าใจต่อสภาพที่พบเห็นมากกว่าชาย ในเรื่องนี้ คาเพลน กล่าวว่า (Kaplan. 1959 : 293) เด็กหญิงมีปัญหาคำถามกับข้อใจและการปรับตัวมากกว่าเด็กชาย พื้นฐานด้านจิตใจของหญิง ต้องเก็บกอดความวิตกกังวลและความก้าวร้าวไว้มากกว่าชาย และสอดคล้องกับสมัญญา เสียงใส ที่ได้ศึกษาถึงวิธีลดความวิตกกังวลของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย พบว่า (สมัญญา เสียงใส 2521 : 48) นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีวิธีลดความวิตกกังวลแตกต่างกัน โดยนักเรียนชายจะแสดงออกเพื่อลดความวิตกกังวลในรูปพฤติกรรมตอบโต้ก้าวร้าว ส่วนนักเรียนหญิงจะใช้วิธีเก็บความทุกข์ความเศร้าไว้ในใจ และได้อธิบายโดยอ้างอิงจากเบนเน็ตต์ ว่า (สมัญญา เสียงใส 2521 : 48 อ้างอิงจาก Bennett and others. 1959 : 101 - 106) เพศหญิงเป็นเพศที่เก็บความรู้สึกภายในมาก จึงแสดงความก้าวร้าวออกมาน้อย แตกต่างจากเพศชาย ซึ่งมักแสดงความก้าวร้าวออกมามากกว่า โดยเฉพาะในสังคมไทยยอมรับความก้าวร้าวของเพศชายมากกว่าเพศหญิง ซึ่งผลงานวิจัยที่กล่าวมานี้สนับสนุนผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

3. จากการศึกษพบว่า นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลมีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ 3 ที่ว่า นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาล มีสุขภาพจิตแตกต่างกันกับนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาล และขัดแย้งกับงานวิจัยส่วนใหญ่ที่ผ่านมาที่พบว่า นักเรียนที่เรียนในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลจะมีสุขภาพจิตแตกต่างกัน เช่น ฐบุช และ อัมพล โอ่งเคลือบ พบว่า (Ruebush. 1963 : 476, อัมพล โอ่งเคลือบ 2515 : 200) เด็กในชนบทจะมีความวิตกกังวลสูงกว่าเด็กในเมือง แต่ คาเทล กองโรงพยาบาลโรคจิตและจิตพร เกษบุรมย์ พบว่า (Cattell. 1965 : 367 - 376, อัมพล โอ่งเคลือบ ช้างอิงจาก กองโรงพยาบาลโรคจิต, จิตพร เกษบุรมย์ 2524 : 101 - 106) คนในเมืองจะมีความวิตกกังวลและปัญหาสุขภาพจิตมากกว่าคนในชนบท ส่วน อัญชลี หันศิริ และ ชีรวัฒน์ นิจนตร พบว่า (อัญชลี หันศิริ 2518 : 68, ชีรวัฒน์ นิจนตร 2526 : 168) สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์จะไม่ส่งผลต่อสุขภาพจิตของนักเรียนเลย ซึ่งสนับสนุนผลการวิจัยในครั้งนี้โดยที่ ชีรวัฒน์ นิจนตร อธิบายโดยอ้างผลการวิจัยต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศว่า แม้บุคคลจะอยู่ในสภาพแวดล้อมหรือความหนาแน่นระดับเดียวกัน ก็มิได้มีปฏิกิริยาทางจิตแบบเดียวกัน ทั้งนี้ ปัญหาทางจิตนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ อีกหลายประการ เช่น ลักษณะของพื้นที่ที่ไปประโยชน์ ลักษณะนิสัยส่วนบุคคล เพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และ อัมพล โอ่งเคลือบ กล่าวว่า (อัมพล โอ่งเคลือบ 2521 : 200) อิทธิพลของสภาพแวดล้อมในสังคมที่เปลี่ยนแปลง เต็มไปด้วยการแข่งขันและสภาพชีวิตที่ตึงเครียดของสังคมในเมืองนั้น ถึงแม้จะมีอิทธิพลต่อผู้ใหญ่ แต่จะมีอิทธิพลต่อเด็กน้อย ทั้งนี้ในการศึกษาครั้งนี้จึงไม่พบความแตกต่างทางสุขภาพจิตของนักเรียนในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล สาเหตุที่ไม่พบความแตกต่างของสุขภาพจิตระหว่างนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาลกับโรงเรียนนอกเขตเทศบาล อีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะว่าสภาพท้องถิ่นของจังหวัดสมุทรสงครามมีพื้นที่ไม่มากนัก การคมนาคมติดต่อภายในจังหวัดสะดวกทั้งทางบกทางน้ำ การสื่อสารและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ก็กระจายไปอย่างทั่วถึง จึงทำให้สภาพแวดล้อมทางสังคมของพื้นที่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลมีความแตกต่างกันไม่มากนัก จึงไม่มีอิทธิพลต่อสุขภาพจิตของนักเรียน ผลการศึกษาจึงไม่พบความแตกต่างทางสุขภาพจิตของนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล

4. จากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน จะมีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4 ที่ว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน จะมีสุขภาพจิตแตกต่างกัน แต่การศึกษาพบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ ลูกจ้าง รัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ จะมีสุขภาพจิตด้านมโนภาพแห่งตนแตกต่างกันกับนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยพบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ ลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจจะมีมโนภาพแห่งตนดีกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาพัฒนาการของวัยเด็กตอนปลาย (ช่วงอายุ 10 - 13 ปี) ในช่วงวัยเด็กตอนปลายนี้ ตำแหน่งหน้าที่การงานของบิดา-มารดา มักจะสะท้อนถึงเด็กด้วย ถ้าบิดา-มารดาหรือผู้ปกครองมีตำแหน่งหน้าที่การงานดี บุตรจะรู้สึกภาคภูมิใจไปด้วย โดยเฉพาะถ้าบิดา-มารดา ทำงานประเภทที่ไม่มีเวลาสำหรับบุตรแล้วเด็กจะมีความรู้สึกน้อยใจและมีความรู้สึกว่าตนไม่ใช่สิ่งสำคัญของครอบครัว (นวลศิริ เปาโรหิตย์ จันทมาศ ปรีชาชาญ อรทัย ชื่นมณีย์ 2520 : 203 - 204) อาชีพรับราชการเป็นอาชีพที่มีเกียรติเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในสังคมและชี้ให้เห็นถึงระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครองว่าจัดอยู่ในระดับฐานะเศรษฐกิจสูง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ไฉน พริยะเกิด และ ชีรวัฒน์ นิจนตร ที่พบว่า (ไฉน พริยะเกิด 2514 : 86, ชีรวัฒน์ นิจนตร 2526 : 192) นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจในระดับสูงและปานกลางจะมีมโนภาพแห่งตนดีกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจในระดับต่ำ และสมจิตร พิมพะนิษฐ์ กล่าวว่า (สมจิตร พิมพะนิษฐ์ 2522 : 70 - 72) นอกจากวิธีการอบรมเลี้ยงดูแล้ว การศึกษา อาชีพและนิสัยส่วนตัว ยังมีผลต่อสุขภาพจิตของเด็กด้วย นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างนั้น จะแตกต่างจากอาชีพอื่น ๆ ที่ว่าเป็นอาชีพที่ไม่แน่นอนทั้งงานที่ทำและรายได้ที่ได้รับ ทำให้ครอบครัวมีรายได้ค่อนข้างต่ำ เด็กต้องประสบปัญหาในการดำเนินชีวิตมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพอื่น ๆ โดยเฉพาะอาชีพรับราชการ ทั้งในด้านอาหารการกิน การแต่งกาย การพักผ่อนหย่อนใจและผู้ปกครองต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการทำมาหาเลี้ยงชีพ ไม่มีเวลาที่จะดูแลอบรมสั่งสอนบุตรหลาน จึงทำให้เด็กขาดที่พึ่งทางใจ ทั้งยังรู้สึกว่าครอบครัวของตนไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมเพราะผู้ปกครองของตนมีอาชีพระดับต่ำไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม นักเรียนที่มีความรู้สึกเช่นนี้

จะมีจิตใจไม่เป็นสุข เช่น มีมโนภาพแห่งตนเองและครอบครัวยาวไปในทางลบ คิดว่าเพื่อนจะไม่ชอบตน ไม่อยากให้เล่นด้วย จึงทำให้นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปมีมโนภาพแห่งตนต่ำกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพอื่น ๆ โดยเฉพาะอาชีพรับราชการ ลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ

5. จากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีลักษณะครอบครัวยาวต่างกันจะมีสุขภาพจิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 5 ที่ว่า "นักเรียนที่อยู่กับบิดา-มารดา อยู่กับบิดาหรือมารดา และอยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดาหรือมารดาจะมีสุขภาพจิตแตกต่างกัน" และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชีร์วัฒน์ นิจนตร ที่พบว่า (ชีร์วัฒน์ นิจนตร 2526 : 191) ลักษณะของครอบครัวยาวเกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตของนักเรียนหลายด้าน โดยเด็กที่มาจากครอบครัวปกติ คือ ครอบครัวที่บิดา-มารดาอยู่ด้วยกัน จะมีสุขภาพจิตดีกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวแตกแยกบิดา-มารดา แยกกันอยู่หรือเสียชีวิตไป และเด็กที่มาจากครอบครัวปกติจะมีมโนภาพแห่งตนดีกว่าและมีความวิตกกังวลต่ำกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่บิดา-มารดา แยกกันอยู่หรือฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเสียชีวิตไป ผลการศึกษาในครั้งนี้พบผลเช่นเดียวกัน คือ นักเรียนที่อยู่กับบิดา-มารดา จะมีสุขภาพจิตดีกว่า และมีความวิตกกังวลต่ำกว่านักเรียนที่อยู่กับบิดาหรือมารดาคนเดียวคนหนึ่งในเรื่องนี้ นวลศิริ เปาโรหิตย์ และคนอื่น ๆ ได้กล่าวไว้ว่า (นวลศิริ เปาโรหิตย์ จันทมาศ ปรีชยานุช อรทัย ชื่นมนุญย์ 2520 : 203) การที่ครอบครัวมีการแยกกันอยู่ หรือบิดา-มารดาหย่าร้างกัน จะมีผลกระทบถึงบุคลิภาพโดยตรงของเด็ก ครอบครัวที่บิดา-มารดาอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เด็กจะมีความสุขทั้งร่างกายและจิตใจ แต่เด็กจะรู้สึกอ้างว้างทั้งหากบิดา-มารดาแยกกันอยู่หรือเสียชีวิตไป ผลจากการศึกษาในครั้งนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ นันทิกา แยมสรวล และรายงานการประชุมสุขภาพจิตโลก ซึ่งพบว่า (นันทิกา แยมสรวล 2522 : 91, เปรมสุริย์ เชื้อมทอง 2526 : 16 อ้างอิงจาก อรุณ เขาวนาสัย และคณะ 2514 : 2) นักเรียนที่มาจากครอบครัวแตกแยกจะมีปัญหาทางจิตมากกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวปกติ ซึ่งอาจแสดงออกในรูปการกระทำผิดหรือการมีมโนภาพแห่งตนไปในทางลบ นอกจากนี้ การศึกษาของต่างประเทศ เช่น แคนเนอร์ และคนอื่น ๆ ที่พบว่า (Kanner and others. 1957 : 167) เด็กที่มารับบริการทางจิตประมาณ 30%

เป็นเด็กที่มาจากครอบครัวแตกแยก มีการพลัดพรากจากครอบครัว ปัญหาการหย่าร้างของบิดา-มารดา ทั้งสิ้น นายแพทย์แผน แสงสิงแก้ว กล่าวว่า (แผน แสงสิงแก้ว 2525 : 21 - 26) ความผูกพันรักใคร่ในครอบครัวเป็นรากฐานของความสุขแห่งชีวิต เป็นรากฐานของสังคมของประเทศชาติบ้านเมืองและของโลก ชีวิตสังคมย่อมเริ่มจากครอบครัวถ้าครอบครัวแตกแยกหรือขาดความผูกพันรักใคร่ต่อกัน ชีวิตในสังคมจะแตกแยกประจวบเจตามตัว ผลที่ตามมาคือเรื่องของโรคจิต โรคประสาทและอาชญากรรม เด็กเกเรต่าง ๆ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าเมื่อเกิดสภาพครอบครัวแตกแยก เด็กย่อมจะขาดผู้ปกครอง ขาดความร่มเย็นเป็นสุข รู้สึกว่าเหว่ หวาทวัน ไม่รู้จะหันหน้าไปพึ่งใคร กินอยู่หลับนอนไม่ครบถ้วน เด็กจะเติบโตไป ด้วยทัศนคติว่า ชีวิตนี้ไม่น่าอยู่ ไม่ปลอดภัย ไม่นั่นคง เป็นคนไม่มีค่า ไม่มีความหมาย ขาดความไว้วางใจผู้อื่น และสาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะว่า การขาดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบิดา-มารดาจนเกิดสภาพการหย่าร้างหรือแยกกันอยู่นั้น ทำให้บิดาหรือมารดาเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการดำเนินชีวิต เกิดความหงุดหงิดและถ่ายทอดความคับข้องใจต่าง ๆ นั้น มาสู่บุตรหลานของตน ทำให้เด็กเกิดความหวาดหวั่นขาดความมั่นคง จนทำให้มีสุขภาพจิตเสื่อมมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวปกติตามที่พบจากการศึกษาในครั้งนี้ ส่วนสาเหตุที่ไม่พบความแตกต่างของสุขภาพจิตระหว่างนักเรียนที่อยู่กับบิดา-มารดา และอยู่กับบุคคลอื่นนั้น อาจเป็นเพราะเด็กเข้าใจถึงสภาพเศรษฐกิจของบิดา-มารดา ที่ต้องให้ตนมาอยู่กับบุคคลอื่น ๆ และมีการมาเยี่ยมเยียน เด็กยังคงได้รับความอบอุ่นทางใจรู้สึกตนยังมีทั้งบิดา-มารดาและผู้ปกครอง เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย อาจจะดูแลและเอาใจใส่ต่อเด็กเท่าเทียมกับบิดา-มารดา จึงทำให้เด็กพวกนี้มีสุขภาพจิตไม่แตกต่างจากเด็กที่อยู่กับบิดา-มารดา

6. จากการศึกษาพบว่า นักเรียนหญิงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต แตกต่างกับนักเรียนชาย ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 6 ที่ว่า "นักเรียนหญิงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแตกต่างกันกับนักเรียนชายและสอดคล้องกับการศึกษาของ ประสงค์ เกียรติภรณ์ ที่ได้ศึกษาถึงองค์ประกอบด้านตัวนักเรียนในฐานะที่เป็นตัวพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดแพร่ พบว่า (ประสงค์ เกียรติภรณ์ 2527 : บทคัดย่อ) เพศจะส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนและยังสอดคล้อง

กับการศึกษาที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบถึงความแตกต่างระหว่างเพศที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ที่ พาร์สลีย์และชลิค (Parsley. 1963 : 210 - 212, Schlick. 1969 : 2077 - A)
และการศึกษาในประเทศไทย เช่น อรพรรณ วีระกะลัส สุชาติ ลีตระกูล ที่พบว่า
(อรพรรณ วีระกะลัส 2523 : 13, สุชาติ ลีตระกูล 2524 : 84) เพศเป็นตัว
พยากรณ์ที่ดีในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แต่ขัดแย้งกับการศึกษาของ
แอสวอร์ธ ที่พบว่า (Ashwarth. 1964 : 3224 - A) เพศมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนน้อยมาก จากการศึกษาในครั้งนี้ถ้าพิจารณาถึงคะแนนเฉลี่ยแล้ว พบว่า นักเรียน
หญิงจะมีคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสูงกว่า
นักเรียนชาย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช
2521 นี้ การเรียนการสอนมุ่งให้นักเรียน คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น โดยมีครูเป็นเพียง
ผู้ช่วยเหลือแนะนำเท่านั้น การเรียนส่วนใหญ่จะยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง มีการค้นคว้าแก้ปัญหาทั้งใน
ห้องเรียนและค้นคว้าเพิ่มเติมจากนอกห้องเรียนด้วยตนเอง และนำความรู้ที่ได้รับมาใช้แก้ปัญหา
ในชีวิตประจำวัน และจากการศึกษาของ ประสงค์ เกียรติการรัญย์ ยังพบอีกว่า (ประสงค์
เกียรติการรัญย์ 2527 : บทคัดย่อ) การดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือพิมพ์ หนังสืออ่านประกอบ
ต่าง ๆ จะเป็นตัวพยากรณ์ที่ดีในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์
ชีวิต จากความแตกต่างที่พบว่านักเรียนหญิงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์
ชีวิตสูงกว่านักเรียนชาย อธิบายได้ตามทฤษฎีพัฒนาการของพรอยต์ ได้ว่า เด็กชั้นประถมปีที่ 6
นั้นจะอยู่ในช่วงอายุ 11 - 12 ปี ระยะเวลาจะอยู่ในระยะวัยเด็กตอนปลายหรือก่อนวัยรุ่น
(Latency) เด็กหญิงจะมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สูงกว่าเด็กชาย
เด็กหญิงในช่วงอายุนี้จะรู้สึกว่าตัวเองเป็นผู้ใหญ่มากกว่าเด็กชาย ดังนั้นในการเรียนตาม
หลักสูตรใหม่ ซึ่งยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เด็กหญิงจึงน่าจะมีความรับผิดชอบต่อการเรียนใน
เรื่องการค้นคว้าเพิ่มเติม การทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย การอ่านหนังสืออ่านประกอบ
หนังสือพิมพ์หรือการดูโทรทัศน์และรู้จักนำความรู้ที่ได้เรียนมาใช้แก้ปัญหาได้ดีกว่า ส่วนเด็กชาย
ในช่วงอายุนี้จะรู้สึกว่าตนเองยังเป็นเด็ก สนใจการเล่น การรวมกลุ่มกับเพศเดียวกัน มีการเล่น
โลกเล่น ความรับผิดชอบต่อการเรียนยังมีน้อยกว่าเด็กหญิงในช่วงอายุเดียวกัน จึงทำให้เด็กหญิง
มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสูงกว่าเด็กชาย

7. จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาลและโรงเรียนนอกเขตเทศบาล มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ 7 ที่ว่า "นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแตกต่างกันกับนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาล" และสอดคล้องกับการศึกษาของกรมสามัญศึกษา ที่ให้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่อเปรียบเทียบหลักสูตร พบว่า (กระทรวงศึกษาธิการ 2511 : 29 - 35) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์ ที่พบว่า (สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์ 2521 : 60) การที่นักเรียนมีบ้านอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลจะเป็นตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จากการศึกษาครั้งนี้ยังพบอีกว่า นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสูงกว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาล ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของกรมสามัญศึกษาที่พบว่า (กระทรวงศึกษาธิการ 2511 : 29 - 35) นักเรียนในเขตเทศบาลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนนอกเขตเทศบาลเช่นกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เด็กในเขตเทศบาลมีโอกาสได้รับสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้มากกว่าเด็กที่อยู่นอกเขตเทศบาล ไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดลอมในบ้านหรือในโรงเรียน ตลอดจนสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรือวารสารต่าง ๆ จึงทำให้นักเรียนมีแหล่งที่จะศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ เพิ่มเติมจากการเรียนในห้องเรียนมากกว่า จึงทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่านักเรียนนอกเขตเทศบาล เมื่อพิจารณาถึงขนาดของโรงเรียนจะพบว่า โรงเรียนในเขตเทศบาลส่วนใหญ่จะเป็นโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ จำนวนครูและนักเรียนมาก ซึ่งจะทำให้มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ มากกว่าโรงเรียนนอกเขตเทศบาล เป็นต้นว่า การจัดครูสอนตรงตามวุฒิ ความพร้อมด้านอุปกรณ์การสอน ตลอดจนการบริการการสอนด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุชาติ ลีตระกูล ตลอดจนคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่พบว่า (สุชาติ ลีตระกูล 2524 : 84, คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2520 : 68) ขนาดของโรงเรียน การดูโทรทัศน์ การใช้อุปกรณ์ จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และประสงค์ เกียรติการรัณย์ พบว่า (ประสงค์ เกียรติการรัณย์

2527 : บทคัดย่อ) วุฒิชองครุ การดูโทรทัศน์ การอ่านหนังสือพิมพ์ หนังสืออ่านประกอบนอกเวลา และการบริการสนับสนุนการสอนจะเป็นตัวพยากรณ์ที่ดีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากองค์ประกอบต่าง ๆ นี้จะทำให้นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสูงกว่านักเรียนที่เรียนนอกเขตเทศบาล

8. จากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 8 ที่ว่า "นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน" และสอดคล้องกับการศึกษาของ วัฒนา พุ่มเล็ก คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และ เพ็ญนิล ฤทธิวิเชียร ที่พบว่า (วัฒนา พุ่มเล็ก 2513 : 97, คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2520 : 68, เพ็ญนิล ฤทธิวิเชียร 2526 : 86) ภูมิหลังของครอบครัว อาชีพผู้ปกครอง การศึกษาของบิดา-มารดา จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แต่ไม่สอดคล้องกับ สุริยัน จันทนกร และสุมาลี สังข์ศรี ที่พบว่า (สุริยัน จันทนกร 2519 : 84 - 85, สุมาลี สังข์ศรี 2521 : 70 - 71) อาชีพของบิดา-มารดา การศึกษาของบิดา-มารดา รายได้ของครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จากการศึกษาในครั้งนี้เมื่อพิจารณาความแตกต่างเป็นรายคู่และคะแนนเฉลี่ยแล้วพบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด และแตกต่างจากนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพอื่น ๆ ยกเว้นอาชีพค้าขาย ส่วนนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย เกษตร รับจ้างทั่วไปและประมง จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครอบครัวที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการนั้นย่อมเกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจและการศึกษาของผู้ปกครอง เมื่อครอบครัวไม่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ และผู้ปกครองมีการศึกษาสูงย่อมจะเห็นคุณค่าของการศึกษาและพยายามส่งเสริมการเรียนของนักเรียนในทุก ๆ ด้าน และเข้าใจถึงการอบรมเลี้ยงดูบุตรได้ดีกว่า ซึ่งตรงกับคำกล่าวของ ฮิลเลียด, มาร์โรว์ และวินสัน และเจอร์ซิลล์ ที่ว่า (ประสงค์ เกียรติการิณ 2527 : 26 อ้างอิงจาก Hilliard. 1969 : 246, Morrow and Wilson. 1961 : 501 - 510, Jersild. 1975 : 179) เด็กที่มี

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนั้น บิดา-มารดา มักจะให้การยอมรับ ยกย่อง ชมเชย แสดงความสนใจเด็ก ช่วยเหลือทุกด้าน ทั้งด้านกิจกรรม ความคิดเห็น ความเชื่อมั่น ไม่ใช่อำนาจ ซึ่งเป็นผลสะท้อนให้เด็กเกิดความไว้วางใจ และเป็นสิ่งเร้าให้กระทำการต่าง ๆ นอกจากนี้ ประสงค์ เกียรติการัตน์ ยังกล่าวว่า (ประสงค์ เกียรติการัตน์ 2527 : บทคัดย่อ) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จะเป็นตัวพยากรณ์ที่ดีในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียน จึงอาจกล่าวได้ว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการย่อมจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพ เกษตร รับจ้างทั่วไปหรือประมง เพราะเด็กย่อมจะถือเอาผู้ปกครองเป็นตัวอย่างพยายามเรียนให้ดี เพื่อที่จะได้ประกอบอาชีพเหมือนผู้ปกครอง จึงประสบความสำเร็จในการเรียนมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพ เกษตร รับจ้างทั่วไปหรือประมง ซึ่งไม่ได้ตั้งความหวังไว้มาก ซึ่งอาจจะคิดว่าพอจบการศึกษาระดับประถมศึกษาแล้ว จะต้องออกไปประกอบอาชีพเหมือนบิดา-มารดา เท่านั้นเอง จึงทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ

9. จากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีลักษณะต่างกันจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 9 ที่ว่า "นักเรียนที่อยู่กับบิดา-มารดา อยู่กับบิดาหรือมารดา อยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดาหรือมารดา จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแตกต่างกัน" และขัดแย้งกับการศึกษาของ วัฒนา พุ่มเล็ก และ เพ็ญพิมล คูศิริวิเชียร ที่พบว่า (วัฒนา พุ่มเล็ก 2513 : 97, เพ็ญพิมล คูศิริวิเชียร 2526 : 86) สภาพแวดล้อมทางบ้านจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แต่สอดคล้องกับการศึกษาของ สุริยัน จันทนกร และ สุมาลี สังข์ศรี ที่พบว่า (สุริยัน จันทนกร 2519 : 84 - 85, สุมาลี สังข์ศรี 2521 : 70 - 71) สภาพแวดล้อมทางบ้านไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สาเหตุที่ไม่พบความแตกต่างในการศึกษารั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ในการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 นั้น จะยึดถือตัวนักเรียนเป็นสำคัญ มีกิจกรรมการสอนที่ให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนและให้ความสำคัญของความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนั้นแต่ละคนจึงมีโอกาสดำเนินการประสบความสำเร็จเท่าเทียมกัน โรงเรียนและบ้านจะมีการติดต่อสัมพันธ์กันอยู่เสมอ โดยมีสมาคมครูและผู้ปกครองเป็นตัวกลางประสานงานระหว่างบ้านและโรงเรียน ทำให้

ผู้ปกครองของนักเรียนห้องสนใจเด็กของตน จึงอาจสรุปได้ว่าการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา นั้น องค์ประกอบด้านตัวนักเรียนและด้านโรงเรียน การบริการการสอนนั้นจะมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมากกว่าทางบ้าน ประกอบกับในปัจจุบันนักเรียนมีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมให้เองจาก สื่อมวลชนต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลมาก เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หนังสืออ่าน-ประกอบสำหรับเด็ก ซึ่ง ประสงค์ เกียรติการรังษี พบว่า (ประสงค์ เกียรติการรังษี 2527 : บทคัดย่อ) สื่อมวลชนเหล่านี้จะเป็นตัวพยากรณ์ที่ดีในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การเรียนการสอนในปัจจุบันนี้โรงเรียนก็ให้พยายามจัดสิ่งเหล่านี้ให้แก่เด็กนักเรียนจึงทำให้ นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มเติมจากสื่อมวลชนเหล่านี้เท่าเทียมกัน ไม่ว่าเด็กจะมาจากครอบครัวที่แตกต่างกันหรือไม่ จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีลักษณะครอบครัวต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทางโรงเรียน

จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า สุขภาพจิตจะมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนในเชิงนิมิตาน คือถ้าเด็กมีสุขภาพจิตดีจะทำให้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีนั้น ดังนั้น โรงเรียนจึงควรมีการส่งเสริมสุขภาพจิตของเด็กอยู่เสมอ ประกอบกับเป็นสถานที่ที่เด็กใช้เวลาอยู่มากพอ ๆ กับบ้าน และยังเป็นพื้นที่ที่เด็กเรียนรู้ในการปรับตัว และแสวงหาความสุขให้แก่ชีวิต โรงเรียนจึงเป็นแหล่งที่ทำให้ความสุขและส่งเสริมสุขภาพจิตแก่เด็กด้วย การส่งเสริมสุขภาพจิตของเด็กอาจทำได้โดยมีการปรับปรุงหลักสูตรและการสอนในชั้นประถมศึกษา โดยอาจจะแทรกความรู้ด้านสุขภาพจิตในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เพื่อให้เด็กนักเรียนมีทักษะในการแก้ปัญหา และครูจะต้องมีความรู้ด้านจิตวิทยา เข้าใจพัฒนาการของเด็ก เข้าใจปัญหาตลอดจนวิธีแก้ไข หรือแนะนำศูนย์บริการที่ให้บริการปรึกษาหรือในเรื่องของสุขภาพจิตและต้องไม่ลืมว่าบุคลิกภาพและพฤติกรรมที่ดีของครูจะเป็นแบบที่ดีให้เด็กเลียนแบบได้

ข้อเสนอแนะทางครอบครัว

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางครอบครัวจะมีอิทธิพลต่อสุขภาพจิตของนักเรียนหลายด้าน เช่น นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปจะมีภาพแห่งตนต่ำกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ และนักเรียนที่มาจากครอบครัวแตกแยก บิดา-มารดาแยกกันอยู่ จะมีปัญหาสุขภาพจิตและความวิตกกังวลมากกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวปกติ ผู้ปกครองจึงควรเอาใจใส่ดูแลบุตรหลานของตนให้มาก โดยให้ความอบอุ่นและเป็นที่ยึดเหนี่ยวใจ คอยรับฟังความคิดเห็นและช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดต่าง ๆ ในจิตใจของเด็กให้ผ่อนคลาย พยายามชี้ให้ผู้ปกครองเห็นจุดเด่นหรือความสามารถที่เขามีอยู่บ้าง เพื่อมิให้วัยรุ่นเกิดความรู้สึกนึกคิดกับตนเองในทางลบหรือเห็นว่าตนเองไม่มีค่าจนเกิดเป็นปัญหาสุขภาพจิตได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาสุขภาพจิตในครั้งนี้ศึกษาเฉพาะสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงครามเท่านั้น ต่อไปจึงควรได้ศึกษาถึงสุขภาพจิตของนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ และจังหวัดอื่น ๆ เพื่อให้ทราบถึงสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาได้มากขึ้น
2. ควรได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของสุขภาพจิตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มวิชาอื่น ๆ ด้วย
3. ควรให้มีการศึกษาถึงสุขภาพจิตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตตามตัวแปรอื่น เช่น บรรยาภาคนิสัยเรียน ประสบการณ์การสอนของครู ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง วิธีการอบรมเลี้ยงดู เพื่อให้ทราบความแตกต่างของตัวแปรดังกล่าว
4. ควรได้ศึกษาถึงสุขภาพจิตของบุคลากรภายในโรงเรียน เช่น ผู้บริหาร ครู - อาจารย์ นักการภารโรง เพื่อให้ทราบถึงระดับสุขภาพจิตของบุคลากรภายในโรงเรียน

מרחק מדרכה

บรรณานุกรม

กนกรัตน์ สุชะตุงคะ การวิเคราะห์สุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตเทรกกิม
ของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ จังหวัดปราจีนบุรี ปรินญาทิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 60 หน้า อัดสำเนา

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ สุขภาพจิตในโรงเรียน โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย 2524,
312 หน้า

กนิษฐา แก้วสวัสดิ์วงศ์ องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมปีที่ 4 ของ
เด็กเกาะและเด็กพื้นที่ราบ ปรินญาทิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2524, 133 หน้า อัดสำเนา

กวี สุวรรณกิจ และ อัจฉรา จันทโกมล "การสำรวจปัญหาสุขภาพจิตของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์" จิตวิทยาสังคม 8(1) : 12 - 23 เมษายน 2520

กานดา พุฒ และคนอื่นๆ การสำรวจเกี่ยวกับสุขภาพจิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม รายงานการวิจัย ภาควิชาจิตวิทยาและ
การแนะแนว มหาวิทยาลัยศิลปากร 2523, 35 หน้า

การแพทย์, กรม สถิติศูนย์สุขภาพจิต พ.ศ. 2523 - 2527 รวบรวม โดย งานสถิติ
ฝ่ายวิชาการศูนย์สุขภาพจิต มท.

โกวิท กระจำนง การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประชากรศึกษา ของ
นักเรียนที่มีภูมิลำเนาต่างจังหวัดและสังคมต่างกันที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
สายสามัญในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยมหิดล 2522,
122 หน้า อัดสำเนา

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน "องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน"
รายงานการวิจัยประสิทธิภาพประถมศึกษา เอรากการพิมพ์ 2520, 96 หน้า

ฉวี สิงห์วิสัย "สุขภาพจิต ปัญหาที่ท้าทายต่อการศึกษา" 1 - 5 สุขภาพจิตคู่มือครู โรงพิมพ์
พิมพ์ 2525, 152 หน้า

โจน หิริยะเกิด การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของนักเรียนวัยรุ่นที่มาจาก
ครอบครัวชั้นกลางกับเด็กวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวชั้นต่ำ วิทยานิพนธ์ กศ.ม. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2515, 121 หน้า อัดสำเนา

ธีรวัฒน์ นิจนตร สภาพเชิงจิต - สังคมในโรงเรียนกับสภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นใน
กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ กศ.ค. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2526, 306 หน้า อัดสำเนา

ทองเคื่อน พันธุมนาวัน และ เพ็ญแข ประจวบเจจนิค ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิต
และจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2524, 285 หน้า

ทนอม โททอง การศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของครูที่มีต่อนักเรียนชั้นมัธยมของโรงเรียน
ในเขตการศึกษา 5 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2519, 71 หน้า อัดสำเนา

ชญ์ ชาคิตนันทน์ "การสำรวจปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นในจังหวัดชัยนาท"
จิตวิทยาคลินิก 9 : 60 - 66 เมษายน 2521

นันทิกา แยมสรวล การศึกษาสภาพภาพของครอบครัวที่สัมพันธ์กับมโนภาพแห่งตนและพฤติกรรม
ตอบสนองระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 108 หน้า อัดสำเนา

นวลศิริ เปาโรหิตย์ จันทมาศ ปรีชานุช อรทัย ชื่นมณูญ์ จิตวิทยาพัฒนาการ
พิมพ์ครั้งที่ 3 โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2520, 340 หน้า

บุปผา มาลีวงศ์ "สุขภาพจิตของเด็ก" คุรุปริทัศน์ 3(2) : 12 - 18 กุมภาพันธ์ 2521

ประชุม พลเมืองดี การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียน
และความพึงพอใจในการเรียนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้าในระดับประกาศนียบัตร
วิชาการศึกษาชั้นสูง โดยใช้บทเรียนแบบโปรแกรมและการสอนปกติ วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 139 หน้า อัดสำเนา

ประพันธ์ สุทธาวาส ความก้าวร้าวกับการอบรมเลี้ยงดู วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 135 หน้า อัดสำเนา

ประสงค์ เกียรติการัดย์ การศึกษาองค์ประกอบด้านตัวนักเรียนและครูในฐานะเป็นทรัพยากร
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ในจังหวัดแพร่ ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2527, 262 หน้า อักสาเนา

ประสิทธิ์ บัวคลี่ การศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวล ความเกรงใจและความคิดสร้างสรรค์
ของนักเรียนในต่างจังหวัด นักเรียนไทยในกรุงเทพมหานคร และนักเรียนนานาชาติ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2514, 148 หน้า อักสาเนา

ปัญญา สมบุณศิริ และ สุจินต์ ปรีชามารภ แบบฝึกการเขียนสุขศึกษา พ. 401 วัฒนาพานิช

2524, 91 หน้า

เปรมสุรีย์ เชื้อมทอง การเปรียบเทียบปัญหาสุขภาพจิตของเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์
กับเด็กวัยรุ่นในโรงเรียน ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 2526, 70 หน้า อักสาเนา

ฝน แสงสิงแก้ว "ความผูกพันรักใคร่ในครอบครัว" การศึกษาเอกชน 7 : 21 - 26

มกราคม 2525

_____ "สุขภาพจิตกับความมั่นคงของชาติ" สุขภาพจิตศึกษา 42 - 47 กองสุขภาพจิต
กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข พิมพ์ครั้งที่ 3 โรงพิมพ์มิตรสยาม 2521

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 อักษรเจริญทัศน์ 2525, 930 หน้า

เพ็ญพิมล ฤทธิวิเชียร การศึกษาองค์ประกอบที่อยู่นอกเหนือความสามารถทางด้านสติปัญญาที่
ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 102 หน้า อักสาเนา

ภัทรา นิคมานนท์ การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบ พิมพ์ครั้งที่ 3 อักษรบัณฑิต

2525, 214 หน้า

มยุรี นพาสัย การศึกษาเปรียบเทียบสุขภาพจิตและอัตมโนภาพในการเรียนคณิตศาสตร์ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้หลักการเรียนเพื่อรอบรู้และไม่ใช้หลักการเรียน
เพื่อรอบรู้ ปริญญาพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527,
195 หน้า อัดสำเนา

ระพีพร โพธิ์ศรี สาเหตุการสอบตกของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา วิทยานิพนธ์ ค.ม.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 127 หน้า อัดสำเนา

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา ศึกษาพร จำกัด 2528,
314 หน้า

วราภรณ์ อินทรชัยศรี ความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งกับพ่อแม่การยอมรับตนเองและ
ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กวัยรุ่น ปริญญาพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2518, 86 หน้า อัดสำเนา

วรรณิ ลิ้มอักษร สุขภาพจิตในโรงเรียน โครงการบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ สงขลา 2524, 106 หน้า

วัฒนา พุ่มเล็ก การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำระดับ
มัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2513, 97 หน้า อัดสำเนา

วารินทร์ สายโอบเอื้อ จิตวิทยาการศึกษา โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด 2522,
190 หน้า

วินิจ เกตุขำ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่กับความคิดสร้างสรรค์
ความเป็นผู้นำและความวิตกกังวลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสุโขทัย
ปริญญาพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2515, 103 หน้า
อัดสำเนา

วิมลสิทธิ์ ทรายางกูล "จิตวิทยาสภาพแวดล้อม : การแนะนำวิชา" วารสารวิจัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 5 : 79 - 99 มิถุนายน 2521

- ศิริพร เกษมบุญ ปัญหาและความต้องการบริการสุขภาพจิตชุมชน ของประชาชนในเขตชุมชน
เมืองและชุมชนชนบทในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2524, 144 หน้า อัดสำเนา
- ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมสามัญศึกษา ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่หนึ่ง เมื่อเปรียบเทียบกับหลักสูตร โรงพิมพ์คุรุสภา 2511, 229 หน้า
- _____ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 คุรุสภา 2520, 426 หน้า
- สมัญญา เสียงใส ความวิตกกังวลและวิธีลดความวิตกกังวลของนักเรียนชั้นมัธยมปลายสังกัด
กรมสามัญศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2521, 58 หน้า อัดสำเนา
- สมจิตร พิมพ์นิษฐ์ และคนอื่น ๆ "พ่อแม่อยู่ด้วยกันทำไมลูกจึงมีปัญหาด้านสุขภาพจิต" ผลงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา 70 - 72 เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ เรื่อง
 การวิจัยทางการศึกษาและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา 15 - 19 ตุลาคม 2522
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2522
- สมชาย จักรพันธุ์ ม.ล. "จิตเวชชุมชน" สมาคมจิตแพทย์ 25(1) : 40 - 47 มีนาคม
 2523
- สมทรง สุวรรณเลิศ "ปัญหาด้านสุขภาพจิตในเด็กวัยเรียน" จิตวิทยาศาสตร์ 5(2) : 20 - 24
 มิถุนายน 2527
- สมบุญ ชิตพงษ์ สมรรถภาพทางสมองที่ส่งผลต่อความสามารถในการเขียนเรียงความ
 ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2511, 114 หน้า
 อัดสำเนา
- สมศักดิ์ ขจรเจริญกุล ผลของการให้การสัมผัสทางกายที่มีผลต่อสุขภาพจิตและผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนของเด็กก่อนวัยเรียน ในสถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี ปรินิพนธ์
 กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 138 หน้า อัดสำเนา
- สิทธิโชค วรานุสันติกุล การศึกษามโนภาพเกี่ยวกับตน ความแตกต่างระหว่างตนและ
ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ปรินิพนธ์ กศ.ม.
 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2514, 72 หน้า อัดสำเนา

- สุชาติ ลีตระกูล องค์ประกอบบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดนครสวรรค์ ปรินทิพย์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 100 หน้า อัดสำเนา
- สุวัฒน์ ศลโกสม การประเมินผลทางการศึกษา สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 374 หน้า
- สุพจน์ จักขุทิพย์ ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการประพฤติดนไม่สมควรของนักเรียนระดับมัธยม
ศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร ปรินทิพย์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม) มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ 2521, 139 หน้า อัดสำเนา
- สุภา มาลากุล ณ อยุธยา, พญ. "สุขภาพจิต" สุขภาพจิตศึกษา 1 - 3 กองสุขภาพจิต
กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข พิมพ์ครั้งที่ 3 โรงพิมพ์มิตรสยาม 2521
- สุมาลี สังข์ศรี ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับสภาพแวดล้อมทางบ้านของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตการศึกษา 6 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2521, 90 หน้า อัดสำเนา
- สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์ การวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปรินทิพย์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2521, 66 หน้า อัดสำเนา
- สุรางค์ จันทรเฒ สุขภาพจิต พิมพ์ครั้งที่ 3 อักษรบัณฑิต 2527, 156 หน้า
- สุริยัน จันทนกร การศึกษาปัจจัยที่ไม่เกี่ยวกับความสามารถทางสมองที่มีอิทธิพลต่อความ
สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยศิลปากรเฉพาะศึกษาศาสตร์ ปีการศึกษา
2519 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยศิลปากร 2519, 96 หน้า อัดสำเนา
- "สุขภาพกาย สุขภาพจิต" มติชน 20 กุมภาพันธ์ 2527 หน้า 5
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ สุขภาพจิตเบื้องต้น โรงพิมพ์พิณเณศ 2518, 195 หน้า
- หทัย ขิดานนท์ "สถานภาพทางสุขภาพจิตของสังคมไทยกับความมั่นคงของชาติ" จิตวิทยาคณิน
15(1) : 57 - 60 มิถุนายน 2527
- อบรม สนิทบาล วิชาการศึกษา 421 : สุขภาพจิต สำนักพิมพ์โอเคียนสโตร 2521,
208 หน้า

อรพรรณ วีระกะลัส การวิเคราะห์องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ปรินทิพย์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 148 หน้า อักษรนำ

อัญชลี พันศิริ ความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งกับพ่อแม่และความต้องการทางจิตของวัยรุ่น
ปรินทิพย์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 75 หน้า
อักษรนำ

อัมพร โอตระกูล "สุขภาพจิตผู้รับบริการศูนย์สุขภาพจิต" วารสารสมาคมแพทย์ 2 :
144 - 155 มิถุนายน 2521

อำพล โอง์เกลือบ ความวิตกกังวล ความสามารถในการอ่าน และลักษณะอันน่าประการ
ของบุคลิกภาพ ปรินทิพย์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2515, 225 หน้า อักษรนำ

Ashworth, Marion Schrimsher. "A Comparative study of Selected
Background Factors Related to Achievement of Fifth and Six Grade
Students," Dissertation Abstracts. 24 : 3224 - A, 1964.

Bloom, Benjamin S., and Others. Handbook on Formative and Summative
Evaluation of Student Learning. New York, McGraw-Hill Book
Company, 1971. 923 p.

Cattell, Raymond B. "The Nature and Measurement of Anxiety,"
Contemporary Reading in General Psychology. 2nd. ed., pp. 245 -
254, edited by Daniel Robert S., Boston, Houghton Mifflin
Company, 1965. 417 p.

Chopra, S.L. "Parental Occupation and Academic Achievement of Hight
School Students in India," The Journal of Education Research.
60 : 359 - 362 April, 1967.

Cronbach, Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3rd. ed.,
New York, Harper and Row, 1970. 752 p.

Dunn, E.E. and Nagel, D.A. Exceptional Children in the School : Special
Education in Transition. 2nd. ed., New York, Holt, Rinehart and
Winston, 1973. 382 p.

Edwards, Allen Louis. Techniques of Attitude Sacale Coustruction.
New York : Appleton - Century - Crofts, 1957. 256 p.

- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 5th. ed., Tokyo, McGraw-Hill, International Book, 1981. 549 p.
- Glasser, William. Mental Health or Mental Illness. New York : Harper & Row, Publishers, Inc., 1960. 206 p.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill Book Company, 1973. 681 p.
- Ittelson, W.H. and Others. Introduction to Environment Psychology. New York, Holt, Rinehart and Winston, 1974. 406 p.
- Kanner and Others. "The Maternal Environment," Child Psychiatry. 3 rd. ed., Menasha : George Banta Comp., 1957. 167 p.
- Kaplan, Louis. Mental Health and Human Relations in Education. New York, Harper and Brother Publishers, 1959. 476 p.
- Koller and Castanos. "Family Background in Prison Group," A Comparative Study of Parental Deprivation. Brit., J. Psy. 117 : 1970. 371 p.
- Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W. "Determining Sample size of research activities," Education and Psychological Measurement. Vol 30 : 3, Autumn, 1970.
- Laycock, S.R. "Promotion Mental Health in the School," Henry p. David (ed.) International Trends in Mental Health. p. 171 - 180 McGraw-Hill, Inc., 1966.
- Lindquist, Everet Franklin. Design and Analysis of Experiment in Psychology and Education. Boston, Houghton Mifflin, 1956. 392 p.
- Mehrens, William A. and Lehmann, Trwin J. Measurement and Evaluation in Education and Psychology. 2nd. ed., New York, Holt, Rinehart and Winston, 1978. 743 p.
- Nikelly, Arthur G. Mental Health for Students : A Guide for Adjusting to College. Illinois, Thomas Publisher, 1966. 208 p.
- Obestenffer, Delbert. School Mental Education. New York, Harper and Brothers, 1954. 454 p.
- Parsley, Kenneth M. "Are There Really Sex Differences in Achievement," Journal of Educational Research. 57 : 210 - 212, December, 1963.
- Ringness, Thomas A. Mental Health in the Schools. New York : Random House, 1968. 492 p.
- Ruebush, B.K. "Anxiety," Child Psychology. pp. 460 - 516 edited by Harold W. Stevenson. The National Society in the Study of Education, 1963.

- Rust, Ralph M. "Epidemiology of Mental Health in College," The American Journal of Psychiatry. 5 : 248, April 1960.
- Schlick, Earl Frank. "Academic Success of Junior College Students Admitted on Basis of High School Equivalency Certificates," Dissertation Abstracts. 29 : 2077 - A, January, 1969.
- Sledge, Donald Elwood. "A Multiple Regression Study of Social and Education Factors Affecting Student Achievement in Illinois Public Elementary School," Dissertation Abstracts. 36 - 4944 - A February, 1976.
- Stevenson, R.E. Adam, B. Effect of Anxiety on Timed and Untimed Intelligence Test," Journal of Personality. 32 : 24 - 28, 1969
- Wechsler, H., L. Solomon and Kramer, B.M. Social Psychology and Mental Health. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1970. 842 p.
- Wright Robert J. and Bean, Andren G. "The Influence of Socio-economic Status on Predictability of college Performance," The Journal of Education Measurement. 11 : 277 - 283, Winter, 1974.

חברת

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามวิสัยภาพจิต

แบบสอบถามทัศนศึกษาจิต

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. สถานที่ตั้งของโรงเรียน

☐ ในเขตเทศบาล

☐ นอกเขตเทศบาล

3. ลักษณะของครอบครัว

☐ อยู่กับบิดาและมารดา

☐ อยู่กับบิดาหรือมารดา (คนใดคนหนึ่ง)

☐ อยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่บิดา หรือมารดา

4. อาชีพผู้ปกครอง

☐ รับราชการหรือลูกจ้างรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ

☐ รับจ้างทั่วไป

☐ เกษตร

☐ ค้าขาย

☐ ประมง

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสุขภาพจิต

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้สอบถามเกี่ยวกับ อาการ ความรู้สึก หรือการกระทำของนักเรียน โดยจะมีข้อความให้นักเรียนอ่านเพื่อพิจารณาว่า อาการ ความรู้สึก และการกระทำนั้นตรงกับ สภาพความเป็นจริงของนักเรียนมากน้อยเพียงไร ดังนั้นจึงไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด เพราะแต่ละคนย่อมมีสภาพความเป็นจริงที่ไม่เหมือนกัน ข้อสำคัญที่สุดคือ ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามนี้ให้ตรงกับ สภาพความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด

วิธีการตอบแบบสอบถาม

ให้นักเรียนอ่านข้อความที่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

กาที่ช่อง ไม่จริงเลย	เมื่อข้อความที่อ่านนั้นไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนเลย
กาที่ช่อง จริงน้อย	เมื่อข้อความที่อ่านนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนบ้างเล็กน้อย
กาที่ช่อง จริงปานกลาง	เมื่อข้อความที่อ่านนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนพอสมควร
กาที่ช่อง จริงมาก	เมื่อข้อความที่อ่านนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนค่อนข้างมาก
กาที่ช่อง จริงมากที่สุด	เมื่อข้อความที่อ่านนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนอย่างแท้จริง

ตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อความ	ไม่ จริงเลย	จริงน้อย	จริง ปานกลาง	จริงมาก	จริง มากที่สุด
๐	ข้าพเจ้านักมือการมือหรือเท้าสั้น			✓		
๐๐	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณครูน้อยกว่าเพื่อน	✓				

จากตัวอย่างแสดงว่า ข้อความ "ข้าพเจ้านักมือการมือหรือเท้าสั้น" ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนบ้างพอสมควร และข้อความ "ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณครูน้อยกว่าเพื่อน" ไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	ไม่ จริงเลย	จริงน้อย	จริง ปานกลาง	จริงมาก	จริง มากที่สุด
1	ข้าพเจ้ารู้สึกอ่อนเพลีย เหนื่อยง่าย และไม่มีแรงบ่อย ๆ					
2	บางครั้งข้าพเจ้ามีอาการกระดูกที่ไหล่ หน้าหรือศีรษะ					
3	ข้าพเจ้านอนไม่ค่อยหลับหรือหลับ ไม่สนิท					
4	ข้าพเจ้ามักมีอาการมือหรือเท้าสั่น					
5	ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่ออาหาร รับประทาน อะไรไม่ค่อยได้					
6	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าบางส่วนของร่างกาย มีอาการชา หรือไม่มีความรู้สึกบ่อย ๆ					
7	ข้าพเจ้าทำอะไรไม่ค่อยได้ แม้จะเป็น เหตุการณ์ที่เพิ่งผ่านไปใหม่ ๆ					
8	ผิวหนังของข้าพเจ้าเป็นผื่นคันง่าย ...					
9	ข้าพเจ้ามักจะปวดท้องและถ่ายท้อง บ่อย ๆ					
10	ข้าพเจ้านอนละเมอกลางคืนบ่อย ๆ ..					
11	ข้าพเจ้ามักจะง่วงและง่วงบ่อย ๆ ..					
12	ข้าพเจ้ารู้สึกเหมือนจะเป็นลมบ่อย ๆ ..					
13	ข้าพเจ้าบังคับใจตัวเองไม่ค่อยได้ ...					
14	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตัวเองมีอะไรดีกว่า เพื่อน ๆ					

ข้อ	ข้อความ	ไม่ จริงเลย	จริงน้อย	จริง ปานกลาง	จริงมาก	จริง มากที่สุด
15	ข้าพเจ้ารู้สึกที่ตัวเองเป็นคนมีมุกตลก					
16	ข้าพเจ้ารู้สึกที่เพื่อน ๆ มักจะเข้าใจ บทเรียนที่ครูสอนได้ดีกว่าข้าพเจ้า					
17	ข้าพเจ้ารู้สึกที่ไม่มีใครเป็นเพื่อนที่ แท้จริงของข้าพเจ้าเลย					
18	ข้าพเจ้าไม่ต้องการเป็นเพื่อนกับคนอื่น เพราะคิดว่าเขาไม่ชอบข้าพเจ้า					
19	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าทำอะไรไม่ค่อยจะ สำเร็จเลย					
20	ข้าพเจ้ารู้สึกว่า พ่อ-แม่ รักพี่หรือน้อง มากกว่าข้าพเจ้า					
21	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเพื่อน ๆ ไม่ค่อยอยาก ให้ข้าพเจ้าเล่นด้วย					
22	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าสติปัญญาต่ำกว่าเพื่อน					
23	ข้าพเจ้าจะไม่สบายใจเมื่อเพื่อนมีของ ใช้ที่ดีกว่าข้าพเจ้า					
24	เมื่อครูถามคำถามในห้องเรียนถึงแม้ว่า ข้าพเจ้าจะตอบได้แต่ข้าพเจ้าก็ไม่อยาก ตอบ					
25	ข้าพเจ้ารู้สึกเศร้าหมองและจิตใจ ท้อแท้อยู่เสมอ					
26	บางครั้งข้าพเจ้ารู้สึกว่าอยากจะตาย ไปเสียให้พ้น ๆ					

ข้อ	ข้อความ	ไม่ จริงเลย	จริงน้อย	จริง ปานกลาง	จริงมาก	จริง มากที่สุด
27	ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อหน่ายทุกอย่าง					
28	บางครั้งข้าพเจ้าอยากร้องไห้โดย ไม่รู้สาเหตุ					
29	ข้าพเจ้ารู้สึกเหงาและเปล่าเปลี่ยว แม้จะอยู่ท่ามกลางผู้คน					
30	ข้าพเจ้าไม่สนใจในสิ่งต่าง ๆ					
31	ข้าพเจ้ารู้สึกท้อแท้และไม่อยากทำ อะไรเลย					
32	ข้าพเจ้ารู้สึกสิ้นหวังเกี่ยวกับอนาคต					
33	ข้าพเจ้ามีเรื่องกลุ้มใจอยู่เสมอ					
34	ข้าพเจ้ากลัวว่าอาจจะมีเหตุร้ายเกิดขึ้น กับตัวเอง แต่ไม่รู้ว่าเป็นอะไร					
35	ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นทุกข์และหงุดหงิดง่าย					
36	ข้าพเจ้าเคยฝันว่าข้าพเจ้าจะทำคะแนน ในการสอบไล่ให้ได้ดีเลย					
37	ข้าพเจ้ามีความรู้สึกกังวลใจว่านี่อาจ สอบเลื่อนชั้นไม่ได้					
38	ข้าพเจ้ารู้สึกกังวลใจอยู่เสมอว่าจะทำ คะแนนผู้เพื่อนไม่ได้					
39	ยิ่งใกล้วันสอบข้าพเจ้ายังมีความ ไม่สบายใจมากขึ้น					
40	ขณะทำงานหรือทำการบ้านถ้าครุ่น คิดถึง ข้าพเจ้าจะรู้สึกกลัว ใจคอไม่ปกติ					

ข้อ	ข้อความ	ไม่ จริงเลย	จริงน้อย	จริง ปานกลาง	จริงมาก	จริง มากที่สุด
41	ข้าพเจ้ารู้สึกหมดแรงเมื่อมีคนตะโกน ไล่					
42	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าสักวันหนึ่งข้าพเจ้าอาจ จะได้รับอันตรายต่าง ๆ					
43	บางครั้งข้าพเจ้ามีความรู้สึกกลัว แต่ไม่ทราบสาเหตุ					
44	ข้าพเจ้าคิดว่าคนอื่นพูดเรื่องของข้าพเจ้า เสมอ					
45	ทั้ง ๆ ที่ไม่มีใครแต่ข้าพเจ้าให้คนอื่นเสียง คล้ายคนพูดถึงข้าพเจ้า					
46	ข้าพเจ้าเคยหยิบของของคนอื่นโดยไม่ไต่ รับอนุญาตบ่อย ๆ					
47	ถ้ามีการแข่งขันและเมื่อข้าพเจ้าแพ้ ข้าพเจ้าจะโกรธมาก					
48	ข้าพเจ้าอยากจะทำร้ายคนอื่นที่ทำให้ ข้าพเจ้าโกรธหรือเจ็บใจ					
49	ข้าพเจ้ามีเรื่องโต้เถียงกับคนอื่น บ่อย ๆ					
50	ข้าพเจ้าจะโกรธทันทีเมื่อไม่ให้สิ่งที่ ต้องการ					
51	ขณะทำงานตามหน้าที่ ถ้าใครมาออก คำสั่งให้ทำอีก ข้าพเจ้าจะเลิกทำทันที					

ข้อ	ข้อความ	ไม่ จริงเลย	จริงน้อย	จริง ปานกลาง	จริงมาก	จริง มากที่สุด
52	เมื่อใครทำให้ข้าพเจ้าเจ็บตัว ข้าพเจ้าจะต้องการให้ผู้นั้นเจ็บตัวบ้าง					
53	ข้าพเจ้าจะทุกข์หรือผลัดกันอื่น ๆ ที่ ขัดขวางการกระทำของข้าพเจ้า					
54	เมื่อถูกใครทำร้ายก่อน ข้าพเจ้าจะ ต้องการแก้แค้นเขาเช่นเดียวกัน					
55	ถ้าถูกใครมองหน้าโดยไม่มีเหตุผล ข้าพเจ้าจะถามทันทีว่ามองทำไม					
56	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่พอใจอย่างมากเมื่อ คนอื่นมีความเห็นขัดแย้งกับข้าพเจ้า					
57	เมื่อทำอะไรก็ตามที่ทำให้ข้าพเจ้าโกรธ ไม่ได้ ข้าพเจ้าจะทำลายสิ่งของที่ เขารักเสีย					
58	เมื่อถูกผู้ใหญ่ขัดขวางความต้องการ บางอย่าง ข้าพเจ้าเคยประท้วงด้วย วิธีอดอาหารหรือวิธีอื่น ๆ					
59	เมื่อถูกผู้ใหญ่ดูว่า ข้าพเจ้าจะไป ทะเลาะกับพี่น้องหรือคนอื่น ๆ เด่น ...					
60	ข้าพเจ้ามักแกล้งถ่วงเวลาเมื่อถูกขอ ร้องให้ทำในสิ่งที่ข้าพเจ้าไม่เต็มใจทำ					

ขอขอบคุณที่ได้ความร่วมมือ

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เวลา 60 นาที

คำแนะนำ ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ~~X~~ กับตัวอักษร ก, ข, ค หรือ ง ที่เห็นว่าถูกต้องที่สุด
เพียงข้อเดียว

1. หัวใจทำงานคล้ายอะไร ? ก. เครื่องสูบน้ำ ข. เครื่องกลั่นน้ำ ค. เครื่องผสมน้ำ ง. เครื่องกรองน้ำ	4. ข้อใดเป็นการถนอมรักษาพื้นที่ <u>ผิด</u> ? ก. เปรียงต้นไม้ให้สะอาดเสมอ ข. แคะฟันเพื่อกำจัดเศษอาหาร ค. ไม่รับประทานอาหารที่มีรสจัด ง. พบทันตแพทย์เพื่อตรวจฟันปีละครั้ง
2. อวัยวะในข้อใดที่กล่าวถึงหน้าที่ไม่ถูกต้อง ? ก. ปอด - พองซีกพอง ข. หัวใจ - เครื่องสูบน้ำ ค. ไต - เครื่องกรองน้ำ ง. ลำไส้ใหญ่ - เครื่องบดอาหาร	5. บุคคลต่อไปนี้ต้องการสารอาหารคาร์โบไฮเดรตมากที่สุด ? ก. นักเรียน ข. ช่างเย็บผ้า ค. คนขับแท็กซี่ ง. คนทำงานก่อสร้าง
3. การทุกทุษหรือหัวเราะในขณะรับประทานอาหาร จะทำให้เกิดอันตรายในเรื่องใดมากที่สุด ? ก. รับประทานอาหารได้น้อยลง ข. อาหารอาจตกลงหลอดลม ค. เสียมารยาทในการรับประทานอาหาร ง. เกี้ยวอาหารไม่ละเอียดทำให้ย่อยยากขึ้น	6. โรคคอหอยพอกเกิดจากการขาดสารอาหารประเภทใด ? ก. ธาตุเหล็ก ข. ไอโอดีน ค. แคลเซียม ง. ฟอสฟอรัส

7. ในกรณีขาดแคลนอาหารประเภทเนื้อสัตว์ เราสามารถทดแทนด้วยอาหารประเภทใด ?
- ถั่ว
 - ผักบุง
 - เผือก
 - ข้าวโพด
8. "เด็ก ๆ ไม่ควรกินปลา太多 จะเป็นอันตราย" คำกล่าวนี้ถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด ?
- ถูก เพราะปลาอาจมีพยาธิ
 - ถูก เพราะถ้าปลาอาจติดคอ
 - ไม่ถูก เพราะเนื้อปลามีวิตามิน
 - ไม่ถูก เพราะเนื้อปลามีโปรตีน
9. นักเรียนควรเลือกรับประทานอาหารในข้อใด เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อร่างกายมากที่สุด ?
- ข้าว หนุทอด
 - มาม่า หนุสับ
 - ก๋วยเตี๋ยวราดหน้า
 - ไก่ย่าง ส้มตำ
10. ข้อใดไม่จำเป็นสำหรับบุคคลที่มีบุคลิกภาพดี ?
- ฐานะดี
 - สุขภาพดี
 - ร่างกายสะอาด
 - วางตัวถูกกาลเทศะ
11. เมื่อมีการขัดแย้งในการทำงานร่วมกันข้อใดใช้แก้ปัญหาได้ดี ?
- ชี้แจงเหตุผลให้ฟัง
 - ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
 - ตัดสินใจด้วยตนเอง
 - ให้ความเห็นออกเห็นใจกัน
12. คำพังเพยข้อใดที่สอดคล้องกับการมีมนุษยสัมพันธ์
- เห็นช้างขี้ ขี้ตามช้าง
 - เอาใจเขามาใส่ใจเรา
 - คบคนให้ดูหน้า ซื้อผ้าให้ดูเนื้อ
 - เพื่อนกินหาง่าย เพื่อนตายหายาก
13. ข้อใด ไม่ใช่ หลักการปฐมพยาบาลที่ถูกต้อง ?
- รีบพามอบถ้าผู้ป่วยหยุดหายใจ
 - ถ้ามีเลือดออกต้องห้ามเลือดทันที
 - เคลื่อนย้ายผู้ป่วยทันทีที่ได้รับบาดเจ็บ
 - ขณะทำการปฐมพยาบาลควรรีบตามแพทย์
14. ถ้าเพื่อนของนักเรียนได้รับอุบัติเหตุหัวโน นักเรียนจะช่วยเหลืออย่างไร ?
- หาผ้ามาพันมอม
 - ให้กินยาแก้ปวด
 - ประคบด้วยน้ำแข็ง
 - ประคบด้วยข้าวสุกร้อน ๆ

15. ถ้าพบผู้ป่วยเป็นลม มีอาการหน้าแดง ตัวร้อนจัด นักเรียนจะให้การปฐมพยาบาลอย่างไร ?
- ให้กินยาบารุงหัวใจ
 - จัดให่นอนศีรษะสูง ส่วนเท้าต่ำ
 - ให้เครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์เล็กน้อย
 - ทำทั้ง 3 วิธีรวมกัน
16. คำว่า "สิ่งเสพติด" หมายความว่าอย่างไร ?
- เสพแล้วให้โทษ
 - เสพแล้วสมองเสื่อม
 - เสพแล้วต้องเสพยาอีก
 - เสพแล้วมีอันตรายแก่ชีวิต
17. ข้อความต่อไปนี้ข้อความใดกล่าว ไม่ ถูกต้อง ?
- วัยรุ่นคือวัยที่เตรียมตัวจะเป็นผู้ใหญ่
 - คนที่ไม่รู้จักรักหักห้ามอารมณ์ ชีวิตจะยุ่งยาก
 - บุคลิกภาพที่ดีสามารถสร้างขึ้นให้ด้วยตนเอง
 - อนาคตของเด็กจะดีให้ขึ้นอยู่กับพ่อแม่เท่านั้น
18. ถ้าการสาธารณสุขในประเทศไทยดี คนไทยจะเป็นอย่างไร
- มีรายได้ดี
 - มีสุขภาพดี
 - มีการศึกษาดี
 - มีอัตราการเกิดสูง
19. ถ้าเกิดอหิวาตกโรคระบาดและโรงเรียนไม่มีพยาบาลประจำโรงเรียน โรงเรียนควรทำอย่างไร ?
- ปิดเรียน
 - ซื้อยามาแจกให้นักเรียนทุกคน
 - บอกวิธีป้องกันโรคให้นักเรียนทราบ
 - ติดต่อเจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้มารักษา
20. ข้อใดที่จะช่วยรักษาความสะอาดในโรงเรียนให้ได้ผลที่สุด ?
- จัดให้มีที่ใส่ขยะมาก ๆ
 - จัดนักเรียนรักษาความสะอาดประจำวัน
 - ทุกคนร่วมใจกันรักษาความสะอาด
 - จัดการโรงคอกมูลแล้วรักษาความสะอาด
21. การเพาะพันธุ์ด้วยเมล็ด มีข้อเสียในเรื่องใดมากที่สุด ?
- โตช้า
 - ตายมาก
 - พันธุ์มักกลายจากเดิม
 - ต้นมักไม่ค่อยแข็งแรง
- ให้พิจารณาข้อต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 22
- ใช้ดินชุ่มชื้น
 - ปกเปิดอกกิ่ง
 - เลือกกิ่งที่เหมาะสม
 - ใช้กามมะพร้าวหุ้ม

22. ถ้านักเรียนจะถอนกิ่งพันธุ์ ควรปฏิบัติลำดับ
ชั้นในข้อใด ?
- ก. 3 1 2 4
ข. 3 2 4 1
ค. 3 1 4 2
ง. 3 2 1 4
23. ถ้าพบเบี๊ยะหรือไก่มีอาการผิดปกติจะห้อง
ทำอย่างไร ?
- ก. ตามสัตว์แพทย์
ข. แยกสัตว์ที่ผิดปกติออก
ค. ติดตามดูอาการสักระยะ
ง. กำจัดสัตว์ป่วยออก
24. วิธีใดเป็นการป้องกันโรคสัตว์ที่ดีที่สุด ?
- ก. ไม่เลี้ยงโดยวิธีขังคอก
ข. ฉีดวัคซีนป้องกันโรคไว้เสมอ
ค. เลี้ยงสัตว์แยกคอกละตัวเท่านั้น
ง. แยกสัตว์ที่พบว่า เป็นโรคไปอยู่ต่างหาก
25. มนุษย์พยายามผสมพันธุ์พืชและสัตว์เพื่อ
อะไร
- ก. เพื่อให้มีลักษณะดีขึ้น
ข. เพื่อให้มีจำนวนมากขึ้น
ค. เพื่อให้ขยายพันธุ์เร็วขึ้น
ง. เพื่อให้โตเร็วขึ้น
26. ถ้านักเทรืหมคไปจากโลกนี้ อะไรจะเกิดขึ้น ?
- ก. จะไม่มีโรคคิดต่อเกิดขึ้น
ข. คนจะไม่เป็นโรคกลาก เกื้อน
ค. จะไม่มีเครื่องคัมที่ผสมอัลกอซอส
ง. สิ่งมีชีวิตที่ตายจะไม่เน่าเบี๊ยะ
27. สาเหตุที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เกิดปัญหาประชากร
คืออะไร ?
- ก. การเดินทางไปต่างประเทศ
ข. การย้ายถิ่นฐานภายในประเทศ
ค. การมีพลเมืองเกิดเพิ่มมากขึ้นไป
ง. การที่พลเมืองมีระดับการศึกษาต่ำ
เกินไป
28. ถ้ามีประชากรมากขึ้นไป จะทำให้เกิด
ปัญหาด้านใดมากที่สุด ?
- ก. ปัญหาการทหาร
ข. ปัญหาการเมือง
ค. ปัญหาการคมนาคม
ง. ปัญหาเศรษฐกิจ
29. สิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะช่วยในการอบรมเลี้ยงดู
เด็กให้มีคุณภาพคือข้อใด ?
- ก. การให้ความรัก
ข. บรรยาการภายในบ้าน
ค. การให้อาหารครบถ้วน
ง. การรู้พัฒนาการของเด็ก

30. ประชาชนมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนอย่างไร ?
- ทำงานในอาชีพของตนเอง
 - เขียนคำขวัญติดตามที่ต่าง ๆ
 - ภูมิใจในถิ่นที่อยู่ของตนเอง
 - ให้ความร่วมมือกับทางราชการ
31. ข้อใดที่แสดงให้เห็นถึงการอยู่ร่วมกันอย่างสุขสงบของคนในท้องถิ่น ?
- การเก็บสิทธิและหน้าที่
 - การรักษาความปลอดภัย
 - การเสียสละและความรับผิดชอบ
 - การเสียภาษีอากรและการเกณฑ์ทหาร
32. สิ่งใดที่มีความสำคัญต่อการอุตสาหกรรมมากที่สุด ?
- น้ำมัน
 - เหล็ก
 - สังกะสี
 - ทองแดง
33. ข้อใดคือประโยชน์ที่สำคัญที่สุดของการจัดให้มีป่าสงวน ?
- เพื่อขยายพันธุ์สัตว์
 - เพื่อปลูกไม้สักส่งขายต่างประเทศ
 - เพื่อเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ
 - เพื่อคุ้มครองป่าซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติ
34. การปรับตัวของสิ่งมีชีวิตให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมเพื่ออะไร ?
- เพื่อการดำรงชีวิต
 - เพื่อความสะดวกสบาย
 - เพื่อให้ขยายพันธุ์ให้มากขึ้น
 - เพื่อให้เจริญเติบโตให้เต็มที่
35. เหตุใดจึงกล่าวว่าไทยเสียเปรียบในการทำสนธิสัญญากับต่างประเทศในรัชกาลที่ 4 ?
- เพราะไทยยินยอมไม่เก็บภาษีขาเข้า
 - เพราะไทยยินยอมยกดินแดนให้แก่อังกฤษ
 - เพราะไทยยินยอมชดเชยค่าเสียหายให้แก่ฝรั่งเศส
 - เพราะไทยยินยอมให้ชาวจีนตั้งกงสุลในไทย
36. วีรกรรมข้อใดของท้าวเทพกระษัตรีและท้าวศรีสุนทรที่แสดงว่าเป็นเจตยาฉลาด ?
- ใช้กลยุทธ์ลวงพม่าว่ามีทหารมาก
 - ใช้กลยุทธ์แอบกองโจรลอบโจมตี
 - ใช้กลยุทธ์โอบล้อมพม่าให้เสียทั้งหมด
 - ใช้กลยุทธ์ลวงพม่าไปรบในชัยภูมิที่ได้เปรียบ
37. วรรณกรรมเด่นของสุนทรภู่คืออะไร ?
- พระอภัยมณี
 - นิราศพระบาท
 - ขุนช้างขุนแผน
 - กาพย์พระไชยสุริยา

38. เรามุ่งรักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ เพราะมีวัตถุประสงค์สำคัญอย่างไร ?
- ก. เพราะมีความศักดิ์สิทธิ์
 - ข. เพราะเป็นของบรรพบุรุษ
 - ค. เพราะผู้ใหญ่อ่านาสรางไว้
 - ง. เพราะมีศิลปวัฒนธรรมเก่าแก่
39. ข้อใด ไม่ใช่ ศาสนสถาน ?
- ก. วัด
 - ข. โบสถ์
 - ค. ศาลาประชาคม
 - ง. ศาลาการเปรียญ
40. การกระทำในข้อใดที่ถือว่าผิดกฎหมาย ?
- ก. ไม่ย้ายที่อยู่
 - ข. ไม่เสียภาษี
 - ค. ไม่ลักเล็กขโมยน้อย
 - ง. ไม่ขายของบนทางเท้า
41. เมื่อกำน้าผลไม้เสียมาขายบนถนนกับผลไม้ที่แสดงว่าขาดจรรยาบรรณข้อใด ?
- ก. ความซื่อสัตย์
 - ข. ความเสียสละ
 - ค. ความรับผิดชอบ
 - ง. ความไม่เห็นแก่ตัว
42. การเลือกประกอบอาชีพ ควรคำนึงถึงสิ่งใด เป็นสำคัญในการพิจารณา ?
- ก. อัตราค่าจ้าง
 - ข. ความต้องการของผู้ปกครอง
 - ค. ความต้องการของตลาดแรงงาน
 - ง. ความถนัดและความสนใจของตนเอง
43. กฎหมายควบคุมการประกอบอาชีพมีประโยชน์ทางด้านใดมากที่สุด ?
- ก. ปริมาณสินค้า
 - ข. คุณภาพสินค้า
 - ค. ลักษณะสินค้า
 - ง. วัสดุที่ใช้ผลิตสินค้า
44. งานชนิดใดที่กฎหมายไม่อนุญาตให้เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำ ?
- ก. งานก่อสร้าง
 - ข. งานซ่อมรองเท้า
 - ค. งานคุมเครื่องจักร
 - ง. งานเสริฟอาหาร
45. ข้อความใดตรงกับความหมายของการสหกรณ์มากที่สุด ?
- ก. หนีร้อนหึ่งเย็น
 - ข. คนเดียวหัวหาย สองคนเพื่อนตาย
 - ค. แข็งกร้าว ยืนหยัด ไม่แพ้ใคร
 - ง. รวมกันเราอยู่ แยกกันเราตาย

46. สมาชิกสหกรณ์บ้านหัวจะไ้ประโยชน์จาก
สหกรณ์อย่างไรบ้าง
ก. ไร่ของในสหกรณ์ฟรี
ข. ไร่ของในราคาต้นทุน
ค. ไร่ของแพงกว่าตลาดเล็กน้อยแต่ได้รับ
ปันผลกำไรคืน
ง. ไร่ของไว้ในราคาถูกกว่าตลาดและ
ได้รับปันผลกำไรคืน
47. ถ้านักเรียนเสียบบั๊กแล้ว เครื่องไฟฟ้านั้น
ยังไม่ทำงาน นักเรียนควรทำอะไรเป็น
อันดับแรก ?
ก. ส่งให้ช่างซ่อม
ข. ย้ายไปเสียบปลั๊กอื่น
ค. เปิดไฟฟ้าในบ้านดูว่าไฟดับหรือไม่
ง. ตรวจสอบว่าเครื่องไฟฟ้ามีส่วนใดเสีย
48. ตัวปลั๊กควรอยู่สูงจากพื้นบ้านพอสมควร
เพื่ออะไร ?
ก. สะดวกในการใช้
ข. ให้พ้นจากมือเด็ก
ค. ประหยัดสายไฟ
ง. ไม่เป็นอันตรายเวลาน้ำท่วม
49. ข้อใดเป็นการใช้กระแสไฟฟ้าอย่างประหยัด
และถูกต้อง
ก. รีดฝาค้างละมาก ๆ
ข. รีดฝาลบ่อย ๆ
ค. ใช้ไฟหลอดแทนไฟนีออน
ง. ถอดปลั๊กตู้เย็นเมื่อไม่แช่ของ
50. ยานอวกาศที่นำมนุษย์ไปสู่ดวงจันทร์เป็น
ครั้งแรกชื่อว่าอะไร ?
ก. เจมินี
ข. วอสทอค 2
ค. อพอลโล 11
ง. เมอร์คิวรี
51. ไทยกับศรีลังกา มีความสัมพันธ์ติดต่อกัน
มาแต่โบราณ ส่วนใหญ่เป็นความสัมพันธ์
ด้านใด ?
ก. การค้าขาย
ข. การศาสนา
ค. การเผยแพร่วัฒนธรรม
ง. การอพยพมาอยู่ในไทย
52. ภูมิอากาศและภูมิประเทศของบังคลาเทศ
คล้ายพื้นที่เขตใดของไทย ?
ก. ภาคใต้
ข. ภาคกลาง
ค. ภาคเหนือ
ง. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
53. ในการจำพินัยของจดหมาย ทำไมต้องเขียน
ชื่อและที่อยู่ของผู้ฝากส่งลงไปด้วย ?
ก. เพื่อให้ผู้รับรู้ว่าผู้ส่งเป็นใคร
ข. เพื่อความถูกต้องและเป็นระเบียบ
ค. เพื่อความสะดวกในการส่งคืน ถ้า
จดหมายไม่ถึงมือผู้รับ
ง. เพื่อความสะดวกในการรับในกรณี
ผู้ส่งไม่ติดต่อกลับ

54. เมื่อประชากรเพิ่มขึ้น ควรจะอย่างไร ?
- ก. เพิ่มค่าแรงงาน
 - ข. เพิ่มสมาชิกในครอบครัว
 - ค. เพิ่มผลผลิตและการจำหน่าย
 - ง. เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ
55. ผู้ที่มีอำนาจสูงสุดในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ?
- ก. ทหาร
 - ข. ตำรวจ
 - ค. ประชาชน
 - ง. คณะรัฐมนตรี

ภาคผนวก ก

แสดงคุณสมบัติของเครื่องมือ

ตาราง 48 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามทัศนภาพจิต

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก t	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก t
1	2	21	2.71
2	2.32	22	2.65
3	3.2	23	4.05
4	2.62	24	3.03
5	3.64	25	3.29
6	2.55	26	3.33
7	3.27	27	2.86
8	3.38	28	2.5
9	3.18	29	3.21
10	2.76	30	2.75
11	2.10	31	2.20
12	2.36	32	2.52
13	2.82	33	3.05
14	2	34	2.66
15	2.58	35	3.11
16	2.39	36	2.87
17	3.33	37	2.75
18	2.46	38	2.82
19	3.39	39	2.99
20	2.21	40	2.89

ตาราง 48 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก t	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก t
41	2.07	51	2.82
42	2.83	52	2.49
43	2.93	53	2.98
44	3.35	54	2.94
45	2.84	55	2
46	3.75	56	3.29
47	2.83	57	3.05
48	2.34	58	2.50
49	2.48	59	2.39
50	4.05	60	3.10

ตาราง 49 แสดงค่าอำนาจจำแนกและค่าความยากง่ายเป็นรายชื่อของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก r	ค่าความยาก-ง่าย p	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก r	ค่าความยาก-ง่าย p
1	.27	.77	21	.48	.57
2	.36	.48	22	.56	.72
3	.30	.67	23	.32	.74
4	.39	.71	24	.42	.61
5	.33	.49	25	.39	.28
6	.54	.53	26	.21	.43
7	.32	.74	27	.33	.49
8	.49	.65	28	.60	.70
9	.53	.46	29	.35	.43
10	.45	.67	30	.36	.64
11	.42	.61	31	.34	.57
12	.65	.66	32	.42	.61
13	.24	.70	33	.36	.64
14	.62	.30	34	.36	.64
15	.47	.42	35	.40	.46
16	.36	.36	36	.61	.41
17	.45	.31	37	.32	.74
18	.27	.77	38	.45	.67
19	.42	.29	39	.65	.54
20	.76	.77	40	.39	.71

ตาราง 49 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก r	ค่าความยาก-ง่าย p	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก r	ค่าความยาก-ง่าย p
41	.26	.53	49	.65	.66
42	.28	.46	50	.45	.67
43	.56	.72	51	.60	.57
44	.28	.46	52	.60	.57
45	.35	.43	53	.36	.64
46	.60	.57	54	.45	.31
47	.53	.46	55	.24	.30
48	.51	.75			

**สุขภาพจิตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม**

**บทคัดย่อ
ของ
นัยนา มีศิริ**

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
เมษายน 2529**

การศึกษานี้เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเปรียบเทียบ สุขภาพจิตและ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา
2528 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ตามตัวแปรเพศ สถานที่ตั้งโรงเรียน อาชีพผู้ปกครอง และ
ลักษณะครอบครัว

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2528 ในจังหวัดสมุทรสงคราม
โรงเรียนในเขตเทศบาล จำนวน 289 คน เป็นนักเรียนชาย 148 คน และนักเรียนหญิง 141 คน
และโรงเรียนนอกเขตเทศบาล จำนวน 327 คน เป็นนักเรียนชาย 168 คน นักเรียนหญิง 139 คน
รวมทั้งสิ้น 616 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายชั้น (Multi Stage Random Sampling)
เครื่องมือที่ใช้ศึกษาค้นคว้าได้แก่ แบบสอบถามวัดสุขภาพจิตและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ เพียร์สัน ไบรด์
โมเมนต์ t - test และ F - test ตามลำดับ

ผลการศึกษาพบว่า

1. สุขภาพจิต มีความสัมพันธ์เชิงนิมิตกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนหญิงมีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกับนักเรียนชาย
3. นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาล มีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกับนักเรียน
ที่เรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาล
4. นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันมีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน
5. นักเรียนที่มีลักษณะครอบครัวต่างกันมีสุขภาพจิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05
6. นักเรียนหญิงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแตกต่างกับ
นักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต แตกต่างกับนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนนอกเขตเทศบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01

8. นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

9. นักเรียนที่มีลักษณะครอบครัวต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิตไม่แตกต่างกัน

A STUDY OF MENTAL HEALTH AND LIFE EXPERIENCES ACHIEVEMENT
OF PRATHOM SIX STUDENTS IN CHANGWAT SAMUT SONGKHRAM

AN ABSTRACT

BY

NAIYANA MEESIRI

Presented in partial fulfillment of requirement
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

April 1986

The purposes of this study were to find out the relationship between the mental health and the Life Experiences achievement of Prathom Six students in Changwat Samut Songkhram and to compare the two dependent variables characterized by sex, school location, parental occupations and homebackground.

The sample of 616 Prathom Six students in the 1985 academic year was selected by using multi stage random sampling. There were 289 students (148 boy and 141 girls) from the schools in the municipal area and 327 students (168 boy and 159 girls) from the school out of the municipal area.

All samples were asked to complete the mental health questionnaires and the Life Experiences Achievement tests. Data were then analyzed by using Pearson's Product Moment Correlation, t - test and F - test.

The major finding from the study were as follows :

1. A significant positive correlation existed between the students ' mental health and their Life Experiences achievement (statistically significant at .01 level).
2. The difference between the mental health of boys and girls was not statistically significant.
3. The difference between the mental health of students in the schools which were in the municipal area and out of the municipal area was not statistically significant.
4. The difference between the mental health of students with different parental occupation was not statistically significant.

5. The difference between the mental health of students with different homebackground was statistically significant at .05 level.

6. The difference between the Life Experiences achievement of boys and girls was statistically significant at .01 level.

7. The differences between the Life Experiences achievement of students in the school which were in the municipal area and out of the municipal area was statistically significant at .01 level.

8. The difference between the Life Experiences achievement of students with different parrental occupation was statistically significant at .01 level.

9. The difference between the Life Experiences achievement of students with different homebackground was not statistically significant.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล	นางสาวนัยนา มีศิริ
วัน เดือน ปีเกิด	16 สิงหาคม 2501
สถานที่เกิด	จังหวัดสมุทรสงคราม
ที่อยู่ปัจจุบัน	34 หมู่ 7 ต. บางสะแก อ. บางคนที จ. สมุทรสงคราม
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2514 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จากโรงเรียนวัดบางสะแก จ. สมุทรสงคราม พ.ศ. 2517 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนอัมพวันวิทยาลัย จ. สมุทรสงคราม พ.ศ. 2519 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) จากวิทยาลัยครู พญานจอมบึง จ. ราชบุรี พ.ศ. 2522 ประกาศนียบัตรครูพิเศษมัธยม (พ.ม.) จ. สมุทรสงคราม พ.ศ. 2524 คุรุศาสตรบัณฑิต (สุขศึกษา) จากวิทยาลัยครูนครปฐม จ. นครปฐม พ.ศ. 2529 การศึกษามหาบัณฑิต (สุขศึกษา) จากมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2520 จนถึงปัจจุบัน โรงเรียนวัดบางวันทอง (ปัญญาราชบุรี) จ. สมุทรสงคราม